

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 08.06.2026 kl. 09:45

Møtested: Møterom "Molde" 4. etg - Romsdalskvartalet

Arkivsak: 23/03807

Mulige forfall meldes snarest til , .

, 03.06.2026

Sekretær

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

15/26 Godkjenning av innkalling og saksliste til møte i bispedømerådet 8. juni 2026 3

Godkjenning av protokoll

16/26 Godkjenning av protokoll frå møte 27. april 2026 6

Orienteringssaker

17/26 Orienteringar til møte i Møre bispedømeråd 8. juni 2026 12

Tilsettingssaker

18/26 Tilsetting av prost i Søre Sunnmøre prosti 14

Saker til behandling

19/26 Økonomirapport pr. 30 april 2026 15

20/26 Høyring om rammeplanar for kyrkjelege undervisning og læring. 26

21/26 Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte 2026 143

22/26 Endring av møteplan - hausten 2026 145

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	421	23/03807-106	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
15/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Godkjenning av innkalling og saksliste til møte i bispedømmerådet 8. juni 2026

Saksorientering

Bispedømerådet skal i denne saka

1. Godkjenne innkalling og saksliste
2. Ta stilling til saker som skal handsamast for lukka dører.

Det er bestemt at møtet 8. juni skal vere eit fysisk møte.

Bispedømerådet sine møter blir halde etter reglane for bispedømerådet si verksemd og Forskrift 5. juni 2020 nr. 3316 om krav til gjennomføring av fjernmøter i bispedømmerådene.

«Møter i bispedømmerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører», jf. 3 i reglane for bispedømerådet si verksemd.

Tilsettingssak – sak 18/26 skal bli behandla for lukka dører. Det blir tilrådd at munnleg del av orienteringssaker – sak 17/26 blir behandla for lukka dører.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste til møte 8. juni 2026. Sak 18/26 og delar av sak 17/26 blir behandla for lukka dører.

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 08.06.2026 kl. 09:45 – 14:00 (merk tidsramme)

Møtested: Møterom "Molde" 4. etg Romsdalskvartalet

Arkivsak: 23/03807

Oppmøte på bispedømmekontoret i tide før møtestart (merk at kontoret er flytta til nye midlertidige lokaler vv tidlegare lokaler). Gå inn hovudinngangen ovanfor Bunnpris. Det blir felles avgang til møterom «Molde» i 4. etg i Romsdalskvartalet. Er du i tvil – ring møtesekretær.

Eventuelt forfall kan bli meldt så snart som råd på tlf 92810040 eller e-post bs665@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærare melding frå møtesekretær.

Det er førebels meldt tre forfall: Arne Moltubak, Therese Utgåar Aas, Amalie Valde Berge

Lunsj blir servert

Opning/Ord for dagen v/Ole Kristian Gundersen

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

15/26 23/03807-106 Godkjenning av innkalling og saksliste til møte i bispedømmerådet 8. juni 2026

Godkjenning av protokoll

16/26 23/03807-107 Godkjenning av protokoll frå møte 27. april 2026

Orienteringssaker

17/26 24/00049-26 Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 8. juni 2026
Saksordførar: Arnt-Ove Tenfjord

Tilsettingssaker

18/26 26/00657-7 Tilsetting av prost i Søre Sunnmøre prosti - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd
Saksordførar: Magnus Moksnes Myhre

Saker til behandling

19/26 25/02137-5 Økonomirapport pr. 30 april 2026
Saksordførar: Knut Støbak

20/26	26/01249-2	Høyring om rammeplaner for kyrkjeleg undervisning og læring.
Saksordførar Ingeborg Midttømme
21/26	24/02479-7	Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte 2026
Saksordførar: Maren Elgsaas Alnæs
22/26	23/03020-11	Endring av møteplan - hausten 2026
Saksordførar: Laila Terese Alendal

Molde, 26.05.2026

Arnt-Ove Tenfjord
Leiar

Bjørn Olaf Storhaug
møtesekretær

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	421	23/03807-107	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
16/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Godkjenning av protokoll frå møte 27. april 2026

Vedlegg:

Protokoll Møre bispedømmeråd 2024-2027 27.04.2026

Saksorientering

Bispedømmerådet skal i denne saka godkjenne protokoll frå møte 27. april 2026.

Møteprotokollar for Møre bispedømmeråd blir utarbeida etter eigen mal for alle bispedømmeråd. Protokollen er ein vedtaksprotokoll. Det inneber at det normalt er det endelege vedtaket som blir protokollført. Momenter frå sakshandsaming og drøftingar vil normalt ikkje bli protokollført. Saksutgreiinga og grunnlag for forslag til vedtak ligg i egne dokument knytta til møteinnkallinga.

Utkast til protokoll har vore sendt ut til møtedeltakarane til gjennomsyn og høve til kommentarar i etterkant av møtet.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner protokoll frå møte 27. april 2026.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møteprotokoll Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 27.04.2026 kl. 17:00
Møtestad: Fjernmøte v/Teams
Arkivsak: 23/03807

Til stades: Amalie Valde Berge (Nominasjonskomiteens liste),
Knut Støbakk (Nominasjonskomiteens liste),
Laila Terese Alendal (Bønnelista),
Arnt-Ove Tenfjord (Frimodig kirke),
Ole Kristian Gundersen (Åpen folkekirke),
Maren Elgsaas Alnæs (Åpen folkekirke),
Arne Moltubak (representant for prestar)
Magnus Moksnes Myhre (leke tilsette sin representant)
Ingeborg Midttømme (biskop)

Frammøtte varamedlemmer: Magnar Hjertenæs for Therese Utgård Aas (Åpen folkekirke)

Forfall: Therese Utgård Aas

Andre: Margaret Mørk, Anne-Marit Hagelund

Protokollfører: Bjørn Olaf Storhaug

SAKLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
9/26	Godkjenning av innkalling og saksliste til møte i bispedømmerådet 27. april 2026	2
Godkjenning av protokoll		
10/26	Godkjenning av protokoll frå møte 9. mars 2026	2
Saker til behandling		
11/26	Etter kirkemøtet 2026 - oppsummer og vidare arbeid	3
12/26	Utviklingssamtale med Kirkerådet - invitasjon og gjennomføring	3
13/26	Kirkens bymisjon - oppnemning til representantskapet 2026 - 2029	4
Orienteringssaker		
14/26	Orienteringar til Møre bispedømmeråd 27.4.2026	4

Molde 29.05.2026

Arnt Ove Tennfjord
Leiar

Bjørn Olaf Storhaug
Møtesekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste**9/26 Godkjenning av innkalling og saksliste til møte i bispedømmerådet 27. april 2026**

Behandla av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	27.04.2026	9/26

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste til møte 27. april 2026.

Møtebehandling

Etter at saksliste og møtedokumenter var publisert ble det foreslått ny sak vedr oppnemning til representanskapet for Kirkens bymisjon. Opprinnelig saksliste blir foreslått endret med ny sak 13/26 og renummerering av Orienteringssaker sak 14/26.

Vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste til møte 27. april 2026 med tillegg av ny sak 13/26 og renummerering av sak 14/26.

Godkjenning av protokoll**10/26 Godkjenning av protokoll fra møte 9. mars 2026**

Behandla av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	27.04.2026	10/26

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner protokoll fra møte 9. mars 2026.

Møtebehandling**Vedtak**

Møre bispedømmeråd godkjenner protokoll fra møte 9. mars 2026.

Saker til behandling

11/26 Etter kirkemøtet 2026 - oppsummer og videre arbeid

Behandla av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	27.04.2026	11/26

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd har drøftet Kirkemøtet 2026 og konsekvenser som vedtak får for Møre bispedømme.

Møtebehandling

Gode tilbakemeldinger til gudstjenester og åpningsmøte. Gode rammer for møtet. Kirkerådet gjennomfører evaluering, men fra Møre noen generelle kommentarer til saksforberedelse og gjennomføring av enkelte saker. Dessuten manglende bruk av nynorsk i saksdokumenter.

Vedtak

Møre bispedømmeråd har drøftet Kirkemøtet 2026 og konsekvenser som vedtak får for Møre bispedømme.

12/26 Utviklingssamtale med Kirkerådet - invitasjon og gjennomføring

Behandla av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	27.04.2026	12/26

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tar orientering fra utviklingssamtalen til vitende

Møtebehandling

Orientering om utviklingssamtalen med Kirkerådet. Særlig om

- Året 2025 – hva har bispedømmet lykkes med
- Bispedømmerådet som strategisk organ
- Utfordringsbildet
- Oppfølging av de fem felles mål for 2026-2029
- Rekruttering til fagstillinger
- Beredskap
- Etter- og videreutdanning
- Egenmeldt tema (sannhet og forsoning i møte med Romani/Tatere)

Vedtak

Møre bispedømmeråd tar orientering fra utviklingssamtalen til vitende.

13/26 Kirkens bymisjon - oppnemning til representantskapet 2026 - 2029

Behandla av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	27.04.2026	13/26

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd oppnemner til representantskapet for stiftelsen Kirkens Bymisjon for perioden 2026 – 2029 som

- a) medlem: Marie Marti
- b) varamedlem: Sindre Stabell Kulø

Møtebehandling

Arnt-Ove Tenfjord kom med alternativt forslag til vedtak:

- Medlem: Arnt-Ove Tenfjord
- Varamedlem: Ole Kristian Gundersen

Etter drøfting vart alternativt forslag til vedtak trekt.

Avstemming: Forslag til vedtak vedtatt med 9 stemmer

Vedtak

Møre bispedømmeråd oppnemner til representantskapet for stiftelsen Kirkens Bymisjon for perioden 2026 – 2029 som

- a) medlem: Marie Marti
- b) varamedlem: Sindre Stabell Kulø

Orienteringssaker

14/26 Orienteringar til Møre bispedømmeråd 27.4.2026

Behandla av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	27.04.2026	14/26

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

Møtebehandling

Skriftlege orienteringar:

1. Tilsettingar og ledige stillingar
2. Leiarsamtaler for fire prosti

3. Orientering fra bispedømmekontoret om flytting til midlertidige lokaler
4. Gjennomførte fag- og utviklingstiltak i bispedømmet
5. Komande kurs, fagdager og samlinger i 2026
6. Orientering om visitasplan 2026

Munnlege orienteringar:

- Biskopen orienterte
- Stiftsdirektøren orienterte
- Kirkerådet v/Laila Terese Alendal: Behandlet sak om høring om rammeplaner om kirkelig undervisning og læring.

Vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	003	24/00049-26	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
17/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 8. juni 2026

Saksorientering

Saka kan bli oppdatert fram til møtet blir halde.

Denne saka er delt i to deler

1. «Open post». Høve for medlemmer av bispedømmerådet å kome med spørsmål, vurderingar eller refleksjonar i høve til tema eller enkeltsaker som er aktuelle i kyrkje eller samfunn.
2. Skriftlege og munnlege orienteringar til bispedømmerådet. Medlemmer av ulike råd og utval har høve til å gi munnlege orienteringar frå møter eller aktivitetar.

Skriftlege orienteringar:

A) Tilsettingar og ledige stillingar

- Sokneprest i Sunndal (Ålvundeid og Øksendal) – i prosess for tilsetting
- Sokneprest Ellingsøy/prostiprest/ungdomsprest – i prosess for utlysing
- Sokneprest i Aukra – i prosess for utlysing
- Tilsetting sokneprest i Kristiansund – Kristian Finn Risung

B) Satsing Unge og Unge vaksne

Det blir arbeid for å utvikle eit prosjekt i Ålesund-regionen. Det er planlagt å legge fram ei sak for bispedømmerådet i september.

C) Leiarsamtaler

Det er gjennomført leiarsamtalar for fem prosti. Leiarsamtalane er mellom kyrkjeverjer i dei respektive prosti, prosten og leiargruppa ved bispedømmekontoret (biskop, stiftsdirektør, avdelingsleiar(ar)) med fokus på ulike tema med prostiet i fokus.

D) Orientering frå bispedømmekontoret

Flytting til midlertidige lokaler for bispedømmekontoret i Molde. Permanent flytting til ny lokaler skjer i august/september -26

E) Gjennomførte fag- og utviklingstiltak i bispedømmet

- fagdag om jøder og jødedom er gjennomført i alle prosti
 - fagdag for kyrkjemusikarar
- F) Komande kurs, fagdager og samlinger i 2026
- prestekonvent oktober 2026
 - fagdag undervisning haust -26
- G) Orientering om visitasplan 2026
- Frei/Kristiansund – november 2026
 - Sykkylven – desember 2026
- H) Frå møte i Kyrkjerådet 21-22/5
Saksdokumenter ligg her: <https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/saksdokumenter-og-vedtak/møte%20i%20kirkeradet15/>
- I) Årsrapport for Den norske kyrkja
[kr 42.1 26 utkast til årsrapport for den norske kyrkja.pdf](#)

Det blir opna opp for korte, munnlege orienteringar:

- Biskopen orienterer
- Stiftsdirektøren orienterer
- Medlemmer av bispedømmerådet orienterer

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	110	25/02137-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
19/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Økonomirapport pr. 30 april 2026

Vedlegg:

Økonomirapport pr 30.04.2026

Saksorientering

Rekneskapsrapport for 1. tertial er ferdig og vert lagt fram for bispedømmerådet til orientering.

Vedlagt finn de økonomianalyse og rekneskap totalt, samt fordelt på administrasjon og presteteneste og tilskot.

Budsjettet er laga ut frå tildelt ramme for 2026 – jf. endeleg tildeling frå Kyrkjerådet april 2026. Møre bispedømmeråd er trekt i tildelinga i 2026 for meirforbruk på drift i 2025 – kr 354 000.

For budsjett 2026 har Møre bispedømmeråd eit innsparingsbehov på kr 1 209 000. I tillegg er det redusert 5,7 årsverk fordelt på prostia.

Pr 30.04 har Møre bispedømme eit mindreforbruk på drift på kr 733.000,-. Bakgrunnen for dette er i hovudsak knyta til redusert lønskostnad i administrasjon. Møre bispedømme har etter fleire år med meirforbruk ikkje lenger akkumulert mindreforbruk til drift.

Pr 30.04 er Møre bispedømme om lag i balanse for tilskot (gruppe 2).

Prognosen for 2026 i høve til drift blir stipulert til eit mindreforbruk på om lag kr. 1. mill Det blir vurdert at eit sannsynleg mindreforbruk ved slutten av året først kan/bør dekke innsparingskravet - deretter gå inn i eit ønska handlingsrom for seinare år.

Prognosen for 2026 i høve til tilskot stipulerer også til eit mindreforbruk. Som følgje av endringar i tilskotsordningane er det usikkert korleis dette slår ut til slutt. Dette veit vi meir om i samband med rapport i september. Bispedømmerådet har for 2026 planlagt bruk av tilskotsmidlar til fagsamlingar og satsingar i bispedømet. Dette vil bli følgt opp.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek økonomirapporten pr 30.04.26 til vitande.

Rapport fra Seksjon for økonomi

Seksjon for økonomi leverer regnskapsrapporter hvert tertial for 2026. En tertialrapport har inneholdt kommentarer/analyser for virksomheten i tillegg til tallene.

FOR 280 MØRE BISPEDØMMERÅD ØKONOMIRAPPORT PR 30.04.2026

1 OPPSUMMERING

Møre bispedømmeråd har pr 30.04.2026 et mindreforbruk på kr 733 000 for ordinær drift (gruppe 1). Forbruket utgjør 2,33 % mindre enn det som er budsjettet for 2026.

Budsjettet for 2026 er utarbeidet ut fra tildelt ramme – jfr. endelig fordeling pr. april 2026. Møre bispedømmeråd er trukket i tildelingen 2026 for merforbruk på drift i 2025 – kr 354 000. For budsjett 2026 har Møre bispedømmeråd et innsparingsbehov på kr 1 209 000. I tillegg er det redusert 5,7 årsverk fordelt på prostiene.

Kostnadene pr 30.04 fordeler seg med 87,49 % til prestedtjenesten og 12,51 % til administrasjonen. Av bispedømmets tildeling går 93,43% til lønnskostnader og i prestedtjenesten er 85,33 % brukt av tildelingen til lønn.

Møre bispedømmeråd har pr 30.04 et merforbruk på kr 15 000 for tilskudd (gruppe 2).

2 RAPPORTVEDLEGG

Vedlagt følger regnskapsrapporter pr. 30.04.2026:

- 1) Samlet driftsregnskap uten tilskudd
- 2) Driftsregnskap administrasjon
- 3) Driftsregnskap prestedtjenesten
- 4) Tilskudd

3 ANALYSE DRIFT - GRUPPE 1

Nøkkeltall

Administrasjon	Prestedtjenesten	Sum
602	131	733

Utvikling budsjettavvik 2026:

	pr 31.01	pr 28.02	pr 31.03	pr 30.04
Administrasjon	309	512	586	602
Prestetjenesten	248	-5	198	131
Møre BDR	557	507	784	733

Prosent av budsjett: 7,24 3,25 3,3 2,33

Felles

Lønnsoppgjøret for 2026 er avsatt i budsjettet med 4,0 % med virkning fra 1. mai 2026. Budsjettet er foreløpig periodisert med effekt i desember 2026. En evt. enighet om høyere sats i lønnsoppgjøret kan evt. medføre økt kostnad for Møre bispedømmeråd.

Administrasjon

Regnskapet for administrasjonen viser et mindreforbruk på kr 602 000 pr 30.04.2026.

Merinntekter gjelder deltakeravgift på fagdag for kirkemusikk og SOL-konferansen.

Lønn og godtgjørelser har et mindreforbruk på kr 583 000. Det er budsjettert med en besparelse i administrasjonen på kr 100 000. Nedbemanningen i administrasjonen ble sluttført i 2025. NAV-refusjoner (sykepenger og foreldrepenger) er inkludert med kr 558 000.

Driftskostnader viser et merforbruk på kr 107 000 – hensyntatt merinntektene er et mer reelt resultat kr 20 000 i merforbruk. Merforbruk på lokaler og tjenestekjøp kan ses på i forbindelse med flytting, ser ut til å være budsjettert noe for lavt. De andre postene har kun små avvik fra budsjett.

Reiser viser et mindreforbruk på kr 41 000 – her er det usikkert om dette er en reell besparelse.

Prestetjenesten

Regnskapet for prestatetjenesten viser et mindreforbruk på kr 131 000 pr 30.04.2026.

Inntektene kommer fra utensoknstjenester.

Lønn og godtgjørelser viser et mindreforbruk på kr 61 000. Det ble i budsjettet for 2026 lagt en besparelse direkte på stillinger med 5,7 årsverk i prostiene – en reduksjon fra tidligere år. I tillegg er det budsjettert med et innsparingsbehov på kr 1 109 000 for å få budsjettet i balanse. Det er fordelt på prostiene. NAV-refusjoner (sykepenger og foreldrepenger) er inkludert med kr 665 000. Det er en reduksjon på ca 32 % fra året før.

Driftskostnader viser et mindreforbruk på kr 40 000. Merforbruket på administrativ hjelp til prostene skyldes periodiseringsavvik.

Reiser viser et lite mindreforbruk på kr 10 000. Reiser i forbindelse med REU og prostemøte utgjør kr 6 000 og er budsjettert under andre driftskostnader.

4 ANALYSE TILSKUDD - GRUPPE 2

Møre bispedømmeråd har pr 30.04 et merforbruk på kr 15 000 vedr. tilskudd som skyldes periodiseringsavvik.

Ny tilskuddsordning fra 2026 innebærer en videreføring av tilskuddene fra 2025. For Møre bispedømmeråd er det gitt et påslag lik prisstigningen på 3,49% og det er besluttet å ikke trekke noe for satsninger og fagdager (kan trekke inntil 2 og 1 %). Det vil bli gitt et vigslingsstilskudd for de stillinger som innehar vigslede kateketer og diakoner – det vil utbetales av Kirkerådet. Tilsvarende beløp vil bli trukket fra bispedømmets tildeling til fellesrådene for 2026 vedr. vigslede. Som tidligere år vil bispedømmet fortsette å publisere tildelingsbrev og oversikt over tilskuddsmottakere på bispedømmets hjemmeside.

Rutinen for tilskuddsforvaltning forutsetter at tilskudd blir utbetalt når rapport på fjoråret blir levert. Det gjelder også regnskapsrapportene for 2025.

Rapportfrist for 2025-regnskapet er 15. mai 2026 og det forventes at alle tilskuddene for 2026 vil bli utbetalt innen 30.06.

Så langt er følgende rapporter levert og ferdigbehandlet;

Status mottatte tilskuddsrapporter for regnskapsåret 2025 - grunnlag for utbetaling tilskudd 2026	Antall rapporter 2026	Behandlede rapporter pr 30.04.2026
2805110 - Tilskudd trosopplæring	26	9
2805120 - Tilskudd diakoni	15	6
2805130 - Tilskudd undervisning	8	4
2805140 - Tilskudd kirkemusikk	1	0

Vigslingsstilskuddet for 2026 er utbetalt til fellesrådene i april 2026 fra Kirkerådet.

5 ANNET

Disponible midler – egenkapital:

Møre bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk vedr. tilskudd fra tidligere år på kr 1 126 000. Regnskapsresultatet for 2025 ga mindreforbruk på tilskudd med kr 2 295 000 blir tillagt. Det opparbeidede mindreforbruket er bokført i balansen som egenkapital, men er ikke disponert i budsjettet for 2026. Bispedømmerådene har en begrensning til 3 % akkumulert mindreforbruk av siste års tildeling.

Akkumulert mindreforbruk fordeler seg på:

Gruppe 1 – Drift	0
Gruppe 2 – Tilskudd	3 421 000

6 NØKKELTALL MØRE BDR – TABELLER PR. 30.04.2026

Tall i hele tusen

Møre bispedømmeråd (Drift - gruppe 1)	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Avvik i %	Årsbudsjett 2026
Inntekter	-108	0	108	0,00	-20
Tilskudd mv	0	0	0	0,00	0
Lønn og godtgjørelser	28 778	29 421	644	2,19	80 573
Andre driftskostnader	2 132	2 114	-18	-0,87	7 259
Resultat	30 802	31 536	733	2,33	87 812

Møre bispedømmeråd (Administrasjon)	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Avvik i %	Årsbudsjett 2026
Inntekter	-87	0	87	0,00	0
Tilskudd mv	0	0	0	0,00	0
Lønn og godtgjørelser	3 047	3 630	583	16,05	12 542
Andre driftskostnader	892	825	-67	-8,18	3 043
Resultat	3 853	4 455	602	13,52	15 585

Møre bispedømmeråd (Prestetjenesten)	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Avvik i %	Årsbudsjett 2026
Inntekter	-21	0	21	0,00	-20
Tilskudd mv	0	0	0	0,00	0
Lønn og godtgjørelser	25 730	25 792	61	0,24	68 031
Andre driftskostnader	1 240	1 289	49	3,81	4 216
Resultat	26 950	27 081	131	0,48	72 227

7.

PROGNOSE 2026

Prognosen tar utgangspunkt i regnskapet pr. 30.04.2026 og budsjettet resten av året.

Controller har i fbm. regnskapsrapport pr. 30.04.2026 hatt dialog med stiftsdirektør og avdelingsledere for forhold som vurderes å ha innvirkning på bemanning og aktivitet resten av året, og med det medfører endringer (positive eller negative) ifht. det som er budsjettet.

Prognose 2025 – Budsjettgruppe 1 – Drift:

Det vil alltid være usikkerhet knyttet til en prognose, da det er flere ukjente forhold som vil kunne ha økonomiske konsekvenser.

Lønn og godtgjørelser utgjør over 90 % av Møre bispedømmeråds tildeling/budsjett. Bemanningen resten av året, herunder bruk av vikarer, er svært avgjørende for utviklingen av regnskapet og budsjettavviket. Det er pr. dags dato lagt til grunn en bemanning i tråd med budsjettet ut året – med total reduksjon på 5,7 årsverk fordelt på prostiene. I tillegg er det et innsparingsbehov på kr 1 209 000. NAV-refusjoner forventes å dekke inn deler av innsparingsbehovet, men bevissthet rundt bruk av vikarer er avgjørende for å kunne oppnå dette. For variabel lønn og godtgjørelser som f.eks. tilleggslønn, beredskapsgodtgjørelse og reise- /utleggsrefusjoner forutsettes det at ansatte sender inn sine krav fortløpende. I tillegg forventes det at prostene/bispedømmekontoret ser til at fakturaer vedr. kirkelige tjenester og evt. andre kjøp/ tjenester også kommer inn fortløpende.

Møre bispedømmeråd arbeider fortsatt med å varig redusere antall stillinger i prestatetjenesten. Dette for å redusere det store innsparingsbehovet som i flere år har vært nødvendig for å få balanse mellom tildeling og forbruk.

Det er usikkerhet om lønnsoppgjøret for 2026 vil medføre merkostnader for bispedømmet. Forhandlingene er ikke avsluttet, men frontfaget landet på 4,4 % - det er budsjettet med 4,0 %. Løner oppgjøret på noe i nærheten av dette, er det ikke sikkert det vil utgjøre mer enn det som er budsjettet for oppgjøret når en ser bort fra lønnsglidning og overheng.

Prestetjenesten styrer foreløpig med det vi kaller tilnærmet balanse. Utfra erfaring er siste del av regnskapsåret en dyrere tid. Det ingen grunn til å slippe opp på tiltakene nå.

Det er knyttet usikkerhet til kostnader vedr. kommunale tjenesteboliger og presteboliger på gammel ordning som eies av Allstad.

Regnskapstallene pr april viser at bispedømmets administrasjon sparer grunnet sykefravær.

Muligheten for at det kan fortsette en tid fremover er til stede. Det vil også bli 2-3 måneder med vakanse i en administrativ stilling. Bispedømmekontoret er på flyttefot til mindre lokaler – foreløpig innlosjert i midlertidige lokaler frem til august. Flyttekostnader kan være budsjettet noe lavt. Det er i budsjettet avsatt kr 300 000 til møbler. Trolig vil det kjøpes inn møbler som må aktiveres og avskrives over 5 år. Det vil medføre økonomiske forpliktelser for kommende regnskapsår.

Det er for Møre bispedømmeråd hensiktsmessig å opparbeide seg noe egenkapital på drift for å ikke bli for sårbare for svingninger i driften. En slik buffer bør utgjøre inntil 1,5% av tildelingen.

Bispedømmet ble trukket i 2026-tildelingen for merforbruk i 2025. Det er alltid tøft å bli trukket når tildelingen i utgangspunktet er så stram som den er. I tillegg vil en egenkapital kunne være med og veie opp for de fremtidige forpliktelsene som driften medfører.

Basert på de overnevnte forhold stipuleres det en prognose for 2026 Budsjettgruppe 1 – Drift, med et mindreforbruk på 1 million ved årets slutt.

Prognose 2025 – Budsjettgruppe 2 – Tilskudd:

Møre bispedømmeråd har vedtatt å bruke tilskudd fra budsjettgruppe 2 til fagdager for undervisningsansatte og diakoner – kr 300 000 og til prosjekt unge og unge voksne kr 750 000. Møre bispedømmeråd vil om nødvendig bruke av akkumulert mindreforbruk fra 2025 til dette formålet.

I underkant av 40 % av fellesrådene har levert tilskudds-rapporter for 2025 pr 30.04. Det er så langt trukket inn kr 869 000 fra fellesrådene for mindreforbruk i 2025.

Basert på de overnevnte forhold stipuleres det en prognose for 2026 Budsjettgruppe 2 – Tilskudd at bispedømmet antas å bruke 1 million av akkumulert mindreforbruk fra tidligere år ved årets slutt.

FØ leverer neste regnskapsrapport etter avsluttet regnskap pr. 31.08.2026.

Seksjon for økonomi, Tønsberg 13.05.2026

Denne rapporten er utarbeidet av controller Anne M. Holmstad

VEDLEGG 1:

280 - Møre bispedømmeråd

Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Årsbudsjett 2026
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-103 800	0	103 800	0
3xxx - Andre inntekter	-3 931	0	3 931	0
Sum inntekter	-107 731	0	107 731	0
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	24 535 090	24 226 305	-308 785	67 286 758
5006 - Beredskap	463 969	500 000	36 031	1 500 000
50xx - Tilleggs lønn, overtid mm	761 854	890 200	128 346	2 400 000
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	1 047 111	164 250	-882 861	609 917
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	171 436	140 836	-30 600	460 478
540x - Arbeidsgiveravgift	3 365 128	3 448 155	83 027	9 587 455
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-1 222 766	0	1 222 766	0
599x - Refusjon lønnskostnader	-398 958	0	398 958	0
59xx - Andre personalkostnader	54 687	51 668	-3 019	155 000
Sum Lønn og godtgjørelser	28 777 551	29 421 414	643 863	81 999 608
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	530 758	499 128	-31 630	1 302 392
64xx - Leie maskiner, inventar mm	48 019	32 000	-16 019	101 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	6 399	31 668	25 269	395 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	0	8 332	8 332	25 000
67xx - Revisjon, regnskap og IKT	819	0	-819	0
679x - Tjenester og flytting	153 317	141 664	-11 653	415 000
6797 - Adm. bistand proster	258 074	187 500	-70 574	1 230 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	96 109	52 336	-43 773	167 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	239 761	314 136	74 375	1 474 000
69xx - Telefon, porto mv		332	332	1 000
Sum andre driftskostnader	1 333 256	1 267 096	-66 160	5 110 392
71xx - Reiser	794 841	845 000	50 159	2 535 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	2 710	0	-2 710	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	1 000	1 668	668	5 000
77xx - Annen kostnad	350	332	-18	1 000
Sum reiser og andre driftskostnader	798 901	847 000	48 099	2 541 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader	306	0	-306	0
Sum Finanskostnader og overføringer	306	0	-306	0
Sum	30 802 282	31 535 510	733 228	89 651 000

Mindreforbruk

VEDLEGG 2:

280 - Møre bdr - kirkelig administrasjon Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Årsbudsjett 2026
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-87 000	0	87 000	0
Sum inntekter	-87 000	0	87 000	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	3 463 735	3 069 609	-394 126	8 546 471
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	5 462	33 333	27 872	100 000
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	1 895	0	-1 895	0
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	82 359	54 101	-28 258	200 272
540x - Arbeidsgiveravgift	445 572	461 117	15 545	1 261 760
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-557 522	0	557 522	0
599x - Refusjon lønnskostnader	-398 958	0	398 958	0
59xx - Andre personalkostnader	4 752	11 668	6 916	35 000
Sum Lønn og godtgjørelser	3 047 294	3 629 828	582 534	10 143 503
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	504 385	451 164	-53 221	1 063 500
64xx - Leie maskiner, inventar mm	48 019	32 000	-16 019	96 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	1 499	11 668	10 169	335 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	0	8 332	8 332	25 000
67xx - Revisjon, regnskap og IKT	819	0	-819	0
679x - Tjenester og flytting	69 871	25 000	-44 871	65 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	29 713	25 668	-4 045	77 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	116 678	110 308	-6 370	395 000
69xx - Telefon, porto mv	0	332	332	1 000
Sum andre driftskostnader	770 984	664 472	-106 512	2 057 500
71xx - Reiser	117 696	158 332	40 636	475 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	2 710	0	-2 710	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	200	1 668	1 468	5 000
77xx - Annen kostnad	350	332	-18	1 000
Sum reiser og andre driftskostnader	120 956	160 332	39 376	481 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader	306	0	-306	0
Sum Finanskostnader og overføringer	306	0	-306	0
Sum	3 852 540	4 454 632	602 092	12 682 003

Mindreforbruk

VEDLEGG 3:

280 - Møre bdr - Prestetjenesten **Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift**

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Årsbudsjett 2026
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-16 800	0	16 800	0
3xxx - Andre inntekter	-3 931	0	3 931	0
Sum inntekter	-20 731	0	20 731	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	21 071 355	21 156 697	85 342	58 740 287
5006 - Beredskap	463 969	500 000	36 031	1 500 000
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	756 392	856 866	100 474	2 300 000
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	1 045 216	164 250	-880 966	609 917
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	89 077	86 735	-2 342	260 206
540x - Arbeidsgiveravgift	2 919 556	2 987 038	67 482	8 325 695
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-665 244	0	665 244	0
59xx - Andre personalkostnader	49 935	40 000	-9 935	120 000
Sum Lønn og godtgjørelser	25 730 257	25 791 586	61 330	71 856 105
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	26 373	47 964	21 591	238 892
64xx - Leie maskiner, inventar mm	0	0	0	5 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	4 900	20 000	15 100	60 000
679x - Tjenester og flytting	83 446	116 664	33 218	350 000
6797 - Adm. bistand proster	258 074	187 500	-70 574	1 230 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	66 396	26 668	-39 728	90 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	123 083	203 828	80 745	1 079 000
Sum andre driftskostnader	562 272	602 624	40 352	3 052 892
71xx - Reiser	677 145	686 668	9 523	2 060 000
74xx - Medlemskontingent og gaver	800	0	-800	0
77xx - Annen kostnad	0	0	0	0
Sum reiser og andre driftskostnader	677 945	686 668	8 723	2 060 000
Sum	26 949 742	27 080 878	131 136	76 968 997

Mindreforbruk

VEDLEGG 4:

280 - Møre bispedømmeråd **Regnskapsrapport - budsjettgruppe 2 Tilskudd**

Koststed - tilskudd	Regnskap 30/4-2026	Budsjett 30/4-2026	Avvik 30/4-2026	Årsbudsjett 2026
2805110 - Tilskudd trosopplæring	11 693 998	18 050 000	6 356 002	
2805120 - Tilskudd diakoni	2 837 939	0	-2 837 939	36 490 000
2805130 - Tilskudd undervisning	3 583 148	0	-3 583 148	
2805140 - Tilskudd kirkemusikk	0	0	0	
Prosjekt Unge og unge voksne	0	0	0	750 000
Fagsamlinger undervisning	0	0	0	150 000
Fagsamlinger diakoni	0	50 000	50 000	150 000
Sum	18 115 085	18 100 000	-15 085	37 540 000

Merforbruk

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Maria Vassli Gjære	620	26/01249-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
20/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Høyring om rammeplanar for kyrkjeleg undervisning og læring.

Vedlegg:

Høring - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring - høringsfrist 15.september
 Høringsnotat
 Høringsspørsmål
 Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
 Veiledende lister over bibeltekster
 Veiledende lister over salmer
 Veiledende lister over praksisformer
 Høringsinstanser
 plan for kirkelig undervisning og læring - overordnet del
 Høyring KUL - Høyringsforslag for Møre bispedømmeråd

Saksorientering

Forslag til Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring er ei oppfølging av KM 06/24 Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del, som Møre bispedømmeråd var med på å vedta på Kyrkjemøtet i 2024. Kyrkjerådet har utarbeidd seks rammeplanar for følgande målgrupper: 0-5 år, 6-12 år, 13-19 år, konfirmanttida, unge vaksne og vaksne.

Rammeplanane skal konkretisere innhaldet i overordna del og vere retningsgivande for utarbeiding av lokal plan. Det er derfor viktig å ha oversikt over KM 06/24 Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del før ein går igjennom rammeplanane. Samstundes gjev planane stor fridom til å la lokale særpreg og tradisjonar kome til uttrykk i planarbeidet til det enkelte soknet. Dei fleste måla og listene er formulert som forslag som ein kan ta utgangspunkt i når ein lagar lokal plan.

Progresjonen i kyrkjeleg undervisning og læring tar i mindre grad omsyn til kva som har vært innhald og tema i tidlegare aldersgrupper, og i større grad til meistring på egne premissar og aldersnivå. Til dømes tenkjer ein ikkje at det er sjølvstøtt at ein 6 åring har vore til stades på tidlegare tilbod. Ein kan dermed ikkje forutsette at 6-åringen har kjennskap til det som ligg i rammeplanen for 0-5 år. Planane må lesast med dette som bakgrunn.

Høyringa omfattar:

- felles innleiing til rammeplanane
- seks rammeplanar for kyrkjeleg undervisning og læring
- rettleiande lister over bibeltekster, salmar og praksisformer

Høyringsspørsmåla er strukturerte etter dei enkelte rammeplanane og hovuddelane deira. De rettleiande listene må sjåast i samanheng med kvar enkelt rammeplan. Eksempellistene supplerer dei rettleiande listene.

Rammeplanane og listene er utarbeidde av ei ekstern skrivegruppe oppnemnd av direktør i Kyrkjerådet. Gruppa leverte forslag til rammeplanar og lister i midten av januar 2026. Bispemøtet, Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjonar, Den norske kyrkjes ungdomsutval, Salmebasegruppa og Rådet for personar med funksjonsnedsetjing har kome med innspel på utvalde delar av rammeplanane og listene. Det er deretter gjort justeringar på bakgrunn av innspela. I tillegg til dei nemnde gruppene vart det arrangert ein programpost om kyrkjeleg undervisning og læring på Kyrkjemøtet i mars 2026, der medlemmane kunne kome med innspel. Høyringa er handsama av Kyrkjerådet før utsending.

Føremålet med høyringa er å innhente synspunkt på innhald, struktur og brukarvennlegheita i rammeplanane før endeleg behandling i Kyrkjerådet og vedtak på Kyrkjemøtet 2027.

Administrasjonen i Møre bispedøme har innhenta innspel frå eit utval av vigsle medarbeidarar i Møre for å sikre ei lokal forankring. I høyringssvaret har ein vald å fokusere på dei overordna linjene og det store bilete. Ein har fokusert på å halde fram det som er sentralt med utgangspunkt i Møre sitt særpreg: nynorsk som hovudmål i mange sokn og stor variasjon i storleik geografi, medlemstal og samansetting av stabar kyrkjelydane.

Ein følge av dette, er at ein har vald å kommentera på heilheita, men med nokre døme.

For å sikre eit handterbart høyringssvar blir det foreslått at bispedømmerådet særleg avklarar hovudlinjer og prioriterte standpunkt. Administrasjonen kan bli gitt fullmakt til å ferdigstille høyringssvar i tråd med drøftingar og vedtak.

Forslag til vedtak

Møre bispedøme vedtek vedlagte svar på høyring om rammeplanar for kyrkjeleg undervisning og læring med dei kommentarar som kom fram i møtet, og ber administrasjonen levere endeleg høyringssvar i tråd med dette.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høringsinstanser jf. liste

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-20

Deres ref:

Høring - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Kirkerådet sender med dette, forslag til rammeplaner for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke på høring.

Kirkemøtet vedtok i sak KM 06/24 *Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del*. I vedtaket ba Kirkemøtet Kirkerådet om å forberede rammeplaner for kirkelig undervisning og læring til behandling på senere Kirkemøter. På denne bakgrunn har Kirkerådet fått utarbeidet seks rammeplaner for følgende målgrupper: 0–5 år, 6–12 år, 13–19 år, konfirmanttiden, unge voksne og voksne.

Rammeplanene konkretiserer innholdet i overordnet del og skal være retningsgivende for lokalt planarbeid. De skal bidra til felles retning, sammenheng og progresjon i kirkens arbeid med undervisnings og læring, samtidig som det legges til rette for lokale tilpasninger.

Høringen omfatter:

- felles innledning til rammeplanene
- seks rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
- veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer

Alle er velkomne til å svare på høringen. Kirkerådet ber høringsinstansene gi innspill til rammeplanene og de veiledende listene. Høringen er strukturert etter de enkelte rammeplanene og deres hoveddeler, med tilhørende spørsmål. Til hvert avsnitt om rammeplaner, hører også veiledende lister med.

Høringsfrist er **15. september 2026**. Hørings svar leveres digitalt via Kirkerådets høringsløsning.

Innkommne hørings svar vil bli sammenstilt og inngå i det videre arbeidet før saken legges frem for Kirkerådet og Kirkemøtet.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Caroline Vesterberg
seniorrådgiver undervisning og læring

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Caroline Vesterberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat

Høringsspørsmål

Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Veiledende lister over bibeltekster

Veiledende lister over salmer

Veiledende lister over praksisformer

Høringsinstanser

,

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-18

Deres ref:

Høringsnotat rammeplaner kirkelig undervisning og læring

Bakgrunn for høringen

Kirkemøtet vedtok i 2024 **Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del** (KM 06/24). I vedtakspunkt 2 ba Kirkemøtet Kirkerådet om å forberede rammeplaner for kirkelig undervisning og læring til behandling på kirkemøtene i perioden 2025–2027.

Kirkerådet har nå vedtatt å sende forslag til **seks rammeplaner, samt veiledende lister** over bibeltekster, salmer og praksisformer på høring.

Rammeplanene gjelder følgende målgrupper:

- 0–5 år
- 6–12 år
- Konfirmasjonstiden
- 13–19 år
- Unge voksne
- Voksne

Rammeplanene og listene er utarbeidet av en ekstern skrivegruppe oppnevnt av Kirkerådets direktør, i tråd med vedtak i KR 19/25. De leverte forslag på rammeplaner og lister i midten av januar 2026. Etter dette og i tråd med Kirkerådets vedtak KR 63/25 har Kirkerådets sekretariat involvert relevante grupper i prosessen med saksframlegg og høring. Bispemøtet, Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner, Den norske kirkes ungdomsutvalg, Salmebasegruppen og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har kommet med innspill på utvalgte deler av rammeplaner og lister. Det er så foretatt justeringer ut fra innspillene.

I tillegg til de nevnte gruppene, ble det også arrangert en programpost om kirkelig undervisning og læring på Kirkemøtet. Her kunne Kirkemøtets medlemmer gi innspill på bibeltekster, salmer og praksisformer. Dette var også i tråd med Kirkerådets vedtak (63/24 punkt 4).

Formålet med høringen er å innhente synspunkter på rammeplanenes innhold, struktur og brukervennlighet før endelig behandling i Kirkerådet og vedtak i Kirkemøtet 2027.

Om rammeplanene

Rammeplanenes funksjon og status

Rammeplanene konkretiserer innholdet i **Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del** og skal gi retning for utforming av lokale planer i menighetene. Planene er retningsgivende for arbeidet med kirkelig undervisning og læring i hele Den norske kirke, i tråd med kirkeordningens § 28.

Rammeplanene skal:

- bidra til helhet og sammenheng i kirkens undervisning og læring
- gi et felles faglig og teologisk utgangspunkt
- samtidig sikre lokal frihet til å utvikle aktiviteter tilpasset lokale forhold

Innhold i kirkelig undervisning og læring

Alle rammeplanene er bygget opp rundt de tre innholdselementene som er fastsatt i overordnet del:

1. **Bibel, tekst og tolkning**
2. **Kirkens kultur og tradisjon**
3. **Kristen tro i praksis**

Innholdet konkretiseres gjennom **erfaringsmål**, som beskriver praksiser og aktiviteter der læring kan skje. Rammeplanene formulerer ikke kompetansemål slik skolen gjør, men tar utgangspunkt i frivillig deltakelse og læring gjennom deltakelse i praksisfelleskap. I rammeplanene for aldersgruppene 0-19 år, inngår sentrale temaer og utvalgsriterier samt strategier for å utvikle deltagerens tolkningskompetanse.

Andre perspektiver som er gjennomgående i rammeplanene

- Dåpens teologi som grunnlag for kirkelig undervisning og læring
- Likeverdig deltakelse, universell utforming og individuell tilrettelegging
- Samisk språk, kultur, trosuttrykk og livsanskuelse som en del av kirkens mangfold
- Progresjon tilpasset funksjonsevne, alder, livsfase og erfaring
- Samarbeid med hjem, faddere, frivillige og organisasjoner

Kort om de seks rammeplanene

Rammeplan 0–5 år

Rammeplanen vektlegger barns læring gjennom relasjoner, lek, sanser og ritualer. Foreldre og foresatte løftes frem som sentrale i kirkens arbeid med undervisning og læring. Dåpen gir et tydelig grunnlag for arbeidet.

Rammeplan 6–12 år

Planen legger vekt på nysgjerrighet, undring og mestring. Barna inviteres inn i kirkens fellesskap gjennom regelmessige aktiviteter, gudstjenester og prosjekter som gir rom for medvirkning og ansvar.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

Rammeplanen beskriver både innhold og rammer for konfirmasjonstiden, inkludert omfang, leir, gudstjenestedeltakelse og samarbeid med organisasjoner. Planen kombinerer bredde og fordypning og tydeliggjør konfirmanttiden som en særskilt læringsperiode.

Rammeplan 13–19 år

Rammeplanen vektlegger fellesskap, identitet, ansvar og kritisk refleksjon. Ungdom gis rom for medvirkning, ledertrening og utforskning av tro i møte med egne livserfaringer og samtidens utfordringer.

Rammeplan for unge voksne

Rammeplanen tar utgangspunkt i unge voksnes livsfase preget av overgang, etablering og identitet. Tro forstås som noe som både leves, reflekteres over og fornyes i fellesskap, og planen legger vekt på engasjement, samfunnsansvar og lavterskeltilbud.

Rammeplan for voksne

Rammeplanen for voksne er bred og livsfaseorientert. Den omfatter både grunnleggende kristen opplæring, fordypning, livstolkning og undervisning knyttet til ulike livssituasjoner, og understreker samarbeid med organisasjoner og frivillige aktører.

Veiledende lister

Til rammeplanene følger veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer.

I listen over anbefalte tekster vises først en tabell over kjernetekstlister fra aldersgruppene 0-19 år. Deretter kommer kjernetekster i tabellformat for hver aldersgruppe separat. Listen over eksempeltekster er tilleggstekster. Disse listene skal være en hjelp for lokalt arbeid med sentrale temaer og utvalgsriterier som angis i rammeplanene under innholdselementet bibel, tekst og tolkning.

Unge voksne deler liste med 13-19 år, og har i tillegg noen tilleggstekster, blant annet om dåp, nattverd og andre aktuelle tekster. Aldersgruppen voksne har ikke en egen tekstliste, men det foreslås å følge kirkeårets tekster. Listene er ment som støtte i lokalt planarbeid.

Den veiledende listen over anbefalte salmer vises som en tabell per aldersgruppe 0-19 år. Unge voksne og voksne deler salmeliste hvor salmene presenteres punktvis. Salmeforslagene kommer fra Norsk salmebok og salmedatabasen (suppleringssalmer).

Anbefalte praksisformer vises som en tabell med praksisform til venstre og innhold til høyre. Hver aldersgruppe har sin egen tabell.

Høringen

Hvem kan avgi høringssvar

Alle kan svare på høringen, og Kirkerådet setter stor pris på høringssvar. Høringen er sendt til blant annet:

- menighetsråd og fellesråd
- bispedømmeråd
- kirkelige organisasjoner
- utdannings- og kompetansemiljøer
- andre relevante aktører

Høringsform

Høringen er digital, og besvarelsen foregår i nettskjemaet forms. Den er strukturert etter hver enkelt rammeplan og hver enkelt liste: For hver aldersgruppe bes høringssvarene om:

- overordnede vurderinger.
- innspill til innledning.
- innspill til de tre innholdselementene og erfaringsmålene.
- eventuelle øvrige kommentarer.
- innspill til utvalg og omfang av bibeltekster. Både i listen over anbefalte tekster og eksempeltekster.
- innspill til utvalg og omfang av salmer og praksisformer.
- andre innspill til listene.

Det har vært et mål å gjøre høringen mest mulig oversiktlig og overkommelig. Derfor er spørsmålene utformet som enten ja/nei spørsmål med et fritekstsvar i tillegg, eller kun fritekstsvar. Det vil være mulig å velge ut avsnitt som kjennes mest aktuelt å svare på, uten å måtte gi innspill på alt.

Høringsfrist

Høringsfristen er satt til **15. september 2026**.

Videre prosess

Etter høringsfristen vil Kirkerådets sekretariat oppsummere høringsinnspillene og foreslå eventuelle justeringer i rammeplanene. Saken legges deretter frem for Kirkerådet og Bispemøtet til behandling, før endelig vedtak i Kirkemøtet 2027.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-19

Deres ref:

Høyrings spørsmål rammeplaner og veiledende lister

Felles innledning til rammeplanene

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?
 Ja Nei
Fritekst:
2. Mener høyringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?
 Ja Nei
Fritekst:
3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?
 Ja Nei
Fritekst:
4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?
 Ja Nei
Fritekst:
5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?
 Ja Nei
Fritekst:
6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?
 Ja Nei
Fritekst:
7. Mener høyringsinstansen at foresattes og fadderens rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?
 Ja Nei
Fritekst:

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Caroline Vesterberg

Forpliktende innhold i rammeplanene

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

Veiledende lister- overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja Nei

Fritekst:

Rammeplan for 0–5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år?

Fritekst:

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning?

Fritekst:

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja Nei

Fritekst:

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja Nei

Fritekst:

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja Nei

Fritekst:

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja Nei

Fritekst:

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst:

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja Nei

Fritekst:

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja Nei

Fritekst:

Veiledende lister 0-5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år?
Fritekst:
21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0-5 år?
Fritekst:
22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?
Fritekst:
23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?
Fritekst:
24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?
Fritekst:

Rammeplan for 6–12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år?
Fritekst:
26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?
Fritekst:
27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?
 Ja Nei
Fritekst:
28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?
 Ja Nei
Fritekst:
29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?
 Ja Nei
Fritekst:
30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?
 Ja Nei
Fritekst:
31. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgs kriterier?
 Ja Nei
Fritekst:
32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?
 Ja Nei
Fritekst:
33. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?
 Ja Nei
Fritekst:
34. Er foresattes og fadderens rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?
 Ja Nei
Fritekst:

Veiledende lister-6-12 år

35. Bibeltekster: Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år?
Fritekst:

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6-12 år?
Fritekst:
37. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?
Fritekst:
38. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?
Fritekst:
39. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?
Fritekst:

Rammeplan for konfirmasjonstiden

40. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden?
Fritekst:
41. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?
Fritekst:
42. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)?
 Nei
Fritekst:
43. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?
 Ja Nei
Fritekst:
44. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?
 Ja Nei
Fritekst:
45. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgs kriterier?
Fritekst:
46. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?
Fritekst:
47. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?
Fritekst:
48. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?
 Ja Nei
Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster- konfirmasjonstiden

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden?
Fritekst:
50. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden?
Fritekst:
51. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?
 Ja Nei
Fritekst:

52. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

53. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for 13–19 år

54. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år?

Fritekst:

55. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

56. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja Nei

Fritekst:

57. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja Nei

Fritekst:

58. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja Nei

Fritekst:

59. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja Nei

Fritekst:

60. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgs kriterier?

Fritekst:

61. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

62. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

63. Er foresattes og fadderens rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - 13-19 år

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år?

Fritekst:

65. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13-19 år?

Fritekst:

66. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja Nei

Fritekst:

67. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

68. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for unge voksne

69. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge voksne?

Fritekst:

70. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

71. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja Nei

Fritekst:

72. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja Nei

Fritekst:

73. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja Nei

Fritekst:

74. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst:

75. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

76. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster- unge voksne

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst:

78. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne?

Fritekst:

79. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja Nei

Fritekst:

80. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

81. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for voksne

82. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne?
Fritekst:
83. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?
Fritekst:
84. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.
Fritekst:
85. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?
 Ja Nei
Fritekst:
86. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?
 Ja Nei
Fritekst:
87. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?
 Ja Nei
Fritekst:
88. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?
Fritekst:
89. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?
Fritekst:
90. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne?
Fritekst:
91. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?
 Ja Nei
Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - voksne

92. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne?
Fritekst:
93. Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?
 Ja Nei
Fritekst:
94. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?
Fritekst:
95. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?
Fritekst:

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold- Reitan
Direktør

Caroline Vesterberg

seniorrådgiver undervisning og læring

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

,

Mottakere:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.

Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Felles innledning til rammeplanene

Rammeplanene for kirkelig undervisning og læring forholder seg til [Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del](#) (PFKUL-OD), og har som funksjon å konkretisere innholdet og gi retning for utforming av lokale planer for forskjellige aldersgrupper (PFKUL-OD, s. 13).

Rammeplanene presenterer prinsipper for aktivitetstilbudet for hver aldersgruppe, som menigheten skal bruke som retningsgivende i arbeidet med å utforme og videreutvikle aktiviteter i sin lokale plan for kirkelig undervisning og læring. De konkretiserer punkter i de tre innholdselementene *Bibel, tekst og tolkning*, *Kirkens kultur og tradisjon*, og *Kristen tro i praksis*.

De lokale planene skal sikre at det er en kontinuitet mellom de ulike aldersgruppene. Alle skal få kjennskap og kunnskap til kirken de tilhører, inkludert kirkens tradisjon og historie.

Erfaringsmål

Konkretiseringen av innhold i rammeplanene skjer for det første gjennom eksempler på erfaringsmål. De viser at praksisene i seg selv er viktig innhold. Erfaringsmålene handler om noe vi gjør, og om det vi bruker til å gjøre det, for at det skal kunne skje læring. Det vi gjør, skal være deltakende og dialogiske aktiviteter, der vi får betydningsfulle møter med utvalgte deler av innholdet i kristen tro og tradisjon. I erfaringsmålene blir deltakerne beskrevet som aktive subjekter.

Disse målformuleringene sier ikke noe om hvilken kompetanse deltakerne skal ha til slutt, eller hva de skal ha kunnskap om som et resultat av undervisningen. Kirkens læringsfellesskap skal være for alle, uavhengig av hvilket potensial den enkelte har for å lære. Undervisningen skal likevel utfordre, både dem som kjenner innholdet godt fra før og dem som ikke gjør det, både dem som lett forstår sammenhengene og dem som ikke gjør det.

Erfaringsmålene er ikke uttømmende for hva som er gode arbeidsmåter eller mål. Listene skal heller ikke forstås som krav til hva som må gjøres i menighetenes undervisningsarbeid. Medarbeidere i hver menighet kan bruke erfaringsmålene som utgangspunkt for arbeidet med å legge fram innholdet for deltakerne, og finne arbeidsmåter som er inkluderende, engasjerende, motiverende og dialogorienterte.

Tolkningskompetanse

Under temaet Bibel, tekst og tolkning lister rammeplanene for aldersgruppene 0–19 opp noen strategier for å utvikle deltakernes tolkningskompetanse. I kirkelig undervisning og læring forstår vi tolkningskompetanse som evnen til å forstå og bruke Bibelen som hellig og normativ tekst, kilde til kunnskap om kristendom og til å forstå eget liv, kirken og samfunnet. Det inkluderer også forståelsen av sammenhengen mellom enkeltfortellingene og kristendommens store fortelling. Tolkningskompetanse styrkes blant annet av erfaring med

ulike typer tekster, kunnskap om hvordan de er lest og brukt, og hvordan dette har endret seg over tid.

Samisk

Samiske språk, livsanskuelse, kulturuttrykk og trospraksiser er en del av Den norske kirkes undervisning og læring. Dette skal bidra til å oppfylle de tre formålene omtalt i PFKUL-OD s. 48: «Først og fremst skal samer kunne forme sitt eget kirkeliv i pakt med en samisk selvforståelse. Det andre formålet er å styrke menighetenes forutsetninger for å kunne møte mennesker med samisk tilhørighet på en måte som ivaretar deres behov. Det tredje formålet handler om å gjøre samiske tradisjoner kjent for alle menigheter.» Samisk kristenliv løftes fram som eksempler på kirkens mangfoldige fellesskap.

Samisk kultur og tradisjoner kommer ulikt til uttrykk i områder med ulik grad av samisk tilstedeværelse og historie. Lokal plan kan bidra til at samiske språk er i bruk også i menigheter som ikke har samisk som hovedspråk. I områder hvor samisk er dagligspråk, er samiske bibeltekster og fortellinger en integrert del av undervisningen. Det bør tilrettelegges for at alle får møte bibeltekstene på sitt morsmål.

Progresjon

Rammeplanene for de ulike aldersgruppene legger opp til en form for generell progresjon i innhold og arbeidsmåter, som ikke avhenger av at de samme deltakerne deltar over tid. Alle kan delta i kirkelig undervisning og læring, uansett funksjonsevne, tidligere erfaring og kunnskapsnivå. Progresjonen i kirkelig undervisning og læring skal i mindre grad ta hensyn til hva som har vært innhold og temaer i tidligere aldersgrupper, og i større grad ta hensyn til momenter som:

- mestring på egne premisser
- hvordan identitet og tro dannes i den bestemte aldersgruppen
- eksistensielle spørsmål for aldersgruppen
- behovet for henholdsvis fordypning og bredde i undervisning og læring for den aktuelle gruppen som møtes.
- erfaringer og referanser den enkelte har fra ulik religiøs praksis og tenkning, som fra hjem, barnehage, skole og kulturell tilknytning.
- hvilken tolkningskompetanse den enkelte har med seg fra før, herunder evnen til kritisk tenkning

Foresatte og faddere

Foreldre og faddere har sammen med menigheten og hele kirken fått et ansvar for opplæring (PFKUL-OD, s. 70). Lokale planer konkretiserer hvordan menigheten vil bekrefte og støtte opp om den læring som skjer i hjemmet. Dette gjelder særlig fram til religiøs myndighetsalder (15 år). Rammeplanene gir eksempler på slike aktiviteter. Foresatte, øvrig familie og faddere er fortsatt viktige personer i ungdommenes liv etter religiøs myndighetsalder, og de bør derfor inkluderes i planene også for eldre ungdommer.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 0–5 år

Dåpens teologi er grunnleggende i kirken. I dåpen tar vi imot Guds nåde, slik som et barn tar imot omsorg fra sine nærmeste. Slik er de minste barna et forbilde for tro. Både døpte og interesserte barn og deres foresatte bør oppleve seg omsluttet av Guds omsorg.

I begynnelsen av livet trenger barn god tilknytning til omsorgspersonene sine. Kirkelig undervisning og læring for 0–5-åringene skal bidra til å bygge tillit og tilknytning til de nærmeste og til Gud. Arbeidet skal bidra til å styrke relasjonen mellom barnet og deres foresatte. Kirken skal oppmuntre foresatte i deres omsorgs- og oppdragelsesrolle, som det også vises til i dåpsløftet.

Barn lærer i sine relasjoner og i lek. Her utvikles språk og forståelse av verden. De lever i den tro og livsverden som de voksne rundt dem viser. I leken får de rom for å utforske sin egen tro. Hjemme og i kirken skal barna få møte omsorg, sanger, fortellinger og ritualer som viser hvem Gud er og hva det kristne livet er. I kirken får de leke og lære sammen med andre. Barna skal oppleve at det er naturlig å bruke språk og begreper om Gud og det kristne livet. Kirken skal oppfordre voksne til å ta del i trospraksiser sammen med barna, både i kirken og hjemme. Slik kan voksne støtte barnas utforskning av deres spiritualitet, og barnas undring kan bidra til læring også for voksne.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for barn. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være bruk av samiske sanger i babysang, samiskspråklige elementer i familiegudstjenester, bruk av samiske kunstuttrykk og håndarbeid med teknikker, materialer og symbolbruk inspirert av samiske tradisjoner.

Aktiviteter for aldersgruppen 0–5

Alle døpte og interesserte barn og deres foresatte bør inviteres til minst tre forskjellige tilbud mens barna er i denne aldersgruppen. Kirken skal invitere aktivt til dåp.

Aktivitetene bygges opp rundt fellesskap, lek, fortelling og sang. Ritualer og rutiner hører med. Barna får ta i bruk mange sanser i formidlingen. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse. God og trygg kontakt med både voksne og jevnaldrende er viktig.

Flere typer aktiviteter for 0–5-åringene er samlingspunkter for foresatte og barn sammen. Det gjelder for eksempel babysang og småbarnssang, hvor læring kan skje i samspillet mellom barnet og omsorgspersonene. I andre typer aktiviteter, særlig i aldersgruppen 3–5, kan gruppedynamikken blant de jevnaldrende styrkes av at foresatte ikke er til stede. Da kan barn og foresatte ha hver sin samling. Dette gjelder også søndagsskole under gudstjenesten. En tredje type aktiviteter er der hvor de foresatte er primære mottakere, slik som dåpsamtale og foreldreveiledningskurs.

Uansett hvilken rolle foresatte har i selve lærings situasjonen, skal de som har ansvar for læringsaktiviteten, alltid anerkjenne at barnets læringsprosesser skjer i samspill med familien.

Bibel, tekst og tolkning

For at barna skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- sanse, bli kjent med, leve seg inn i og undre seg over bibelfortellinger.
- delta i kreative former for formidling av bibelfortellinger.
- bli sunget for, og synge selv, sanger om bibelfortellinger og bibelske temaer.
- bearbeide erfaringer av fortellingene gjennom lek.
- delta i samtaler om fortellingene.
- samtale om hva det betyr at Gud er vår skaper og at vi er Guds barn.
- samtale om Jesus.

Sentrale temaer og utvalgs kriterier:

- Bibeltekster som kan tematisere trygghet og tilhørighet
- Bibelfortellinger som gir en grunnleggende forståelse av hva Jesus gjorde og gjør
- Høytidsfortellinger, med vekt på Jesu fødsel og Jesu oppstandelse fra de døde
- Bibeltekster om Gud som skaper
- Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer

Strategier for å utvikle barnas tolkningskompetanse:

- Fortellingene presenteres som enkeltfortellinger. Det vises til at de er hentet fra Bibelen, kirkens hellige bok. Høytidsfortellingene presenteres som fortellingene som hører sammen med kirkens høytider.
- Sang og musikk brukes aktivt i bibelarbeidet, for eksempel i form av barnekor.

Kirkens kultur og tradisjon

For at barna skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- bli sunget for i nære relasjoner, hjemme, i babysang og småbarnssang.
- bruke musikk som arena for lek og fellesskap, i babysang, småbarnssang og barnekor.
- synge salmer og sanger om høytidene, om at Gud har skapt og fortsatt skaper, og om hva Jesus gjorde og gjør.
- utforske og bli trygg i kirkerommet.
- erfare hvordan gjenstander i kirkerommet brukes.
- observere og samtale om kirkekunst og kunst med kristne motiver.
- sanse og leke fortellinger om gudstjenester, dåp, konfirmasjon og bryllup.

- samtale om død, sorg og det å minnes de døde, og delta i enkle minnepraksiser.
- delta i høytidsvandringar eller tilsvarende tradisjonar.
- feire høytidene hjemme.
- bli kjent med fortellinger om kristne barn i andre deler av verden.

Kristen tro i praksis

For at barna skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- leke.
- delta i ulike former for bønn.
- be felles bønner ved innledning og avslutning av samlinger, for eksempel bønner om velsignelse.
- delta i gudstjenester ved å leke, synge, lytte, herme og bevege seg.
- delta i nattverd og dåpspåminnelse.
- synge, musisere og lytte til sang, joik og annan musikk i babysang, barnekor og lignende.
- arbeide med temaer som vennskap, kjærlighet og rettferdighet.
- utforske fortellinger og handlemåter som viser empati og nestekjærlighet.
- dele, få, trøste og vise omsorg.
- sanse kirkerommet som et hellig sted, for eksempel gjennom babysang, gudstjenester, sansevandringar, høytidsvandringar og åpen kirke.
- be morgnebønn, bordbønn og kveldsbønn hjemme.
- Foresatte, faddere og annan familie

Hjemmet er en viktig arena for formidling av tro, og et sted hvor barna kan erfare hvordan tro leves i hverdag og høytid. Derfor er samarbeidet med hjem og faddere viktig. Foresatte, faddere og familie, for eksempel søsken og besteforeldre, inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- invitere til dåpssamtale, babysang og andre typer samlinger for barn og voksne sammen.
- gjøre noen av aktivitetene til møtepunkter på tvers av generasjoner.
- invitere foresatte og andre familiemedlemmer i flere generasjoner til arrangementer der barnekoret synger.
- minne foresatte og faddere om løftet de gir i dåpen.
- inspirere til å etablere tradisjonar i forbindelse med dåpsdag.
- foreslå hvordan barn og foresatte kan feire høytidene hjemme.
- dele ut litteratur, sanghefter, aktivitetmaterieil og andre ressurser som kan brukes hjemme, på flere aktuelle språk.

- oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn.
- invitere til temasamlinger om foreldre- og besteforeldreroller, eventuelt andre omsorgsroller.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 6–12 år

Barn i alderen 6–12 år leker, lærer og skaper. De utforsker nye måter å være sammen på, og oppdager stadig større deler av verden. De er nysgjerrige på kunnskap, og undrer seg, også der svar er vanskelig å finne. Slik lærer de. I kirken skal barna få erfare at det er lov å stille alle slags spørsmål og reflektere over dem.

6–12-åringene trenger gode forbilder i tro og liv. Det kan de finne hjemme, i kirkens fellesskap og når de lærer om personer i Bibelen og om personer som har formet kirken lokalt og globalt.

Kirkens aktiviteter skal bygge vennskap og inkluderende fellesskap, skape opplevelser av mestring og la barna utvikle sine interesser og uttrykksformer. Lokale planer legger til rette for kontinuitet inn i ungdomsarbeidet. Gjennom aktiv medvirkning kan de oppleve seg sett og hørt, og slik styrkes deres tilhørighet i menighetsfellesskapet. Kirken skal ivareta barns rett til å utøve sin tro.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for barn. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være markering av 6. februar, bruk av samiske salmer i barnekoret, innøving av Fadervår på et samisk språk, og samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo.

Aktiviteter for aldersgruppen 6–12

Alle dømte og interesserte barn bør inviteres til et inkluderende opplegg på tvers av interesser og funksjonsevne minst annethvert år. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Aktiviteter som skjer ukentlig til månedlig, bør være en grunnleggende del av tilbudet til aldersgruppen. Eksempler er aktiviteter i SFO-tid, etter skoletid eller barnekor. Fellesskap og lek har en sentral plass i slike aktiviteter. Enkeltprosjekter gir rom for involvering i planlegging og gjennomføring av menighetens hovedgudstjeneste. Eksempler på dette er leir, Tårnagenthelg og Lys våken.

Noen av aktivitetene bør være møteplasser på tvers av generasjoner. Eldre barn kan inviteres som medhjelpere på aktiviteter for yngre barn. Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere, der det lokalt er naturlig.

Bibel, tekst og tolkning

For at barna skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- bli kjent med og undre seg over et bredt utvalg bibelfortellinger.
- erfare at Bibelen finnes på mange språk, og brukes av mennesker over hele verden.
- utforske Bibelen som en samling av forskjellige tekster.
- utforske Bibelen som en stor fortelling fra skapelse til nyskapelse.
- identifisere styrker og svakheter ved Bibelens helter, både kvinner og menn.

- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- finne, og øve på, bibelord som formidler håp.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

Bibeltekstene skal til sammen presentere et mangfoldig persongalleri fra både Det gamle og Det nye testamentet. Det kan gjelde både sentrale og mer ukjente personer i bibelhistorien, helter og skurker, personer som mislykkes og reises opp, og som kan være forbilder for barnas tro og liv. Samiske språk er en sentral del av språkmangfoldet som skal erfares. Utvalget består også av:

- Bibelfortellinger som gir en bred forståelse av hvem Jesus er
- Høytidsfortellinger (jul, påske og pinse). Påskefortellingen bør vektlegges som en helhetlig fortelling.
- Bibeltekster som tar opp kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- Bibeltekster som berører barnas eksistensielle spørsmål
- Fortellinger som har potensial til å gi motstand og kritisk refleksjon

Strategier for å utvikle barnas tolkningskompetanse:

- Barna får gode muligheter til å undre seg og bearbeide sine inntrykk av fortellingene og tekstene, og finne egne tilknytningspunkter til dem.
- Bibelen presenteres som en kilde til mening og tro.
- Barna får lære om kjennetegn på Det gamle og Det nye testamentet og bibelske sjangre som evangeliene, brevlitteraturen og de poetiske bøkene.
- Barna får utforske de sporene Bibelen har satt i dagens samfunn og kirkeliv.

Kirkens kultur og tradisjon

For at barna skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- utforske kristne symboler, særlig med utgangspunkt i lokal kirkekunst og samisk kristenliv, og kirkeårets liturgiske farger.
- oppleve, og selv ta del i, skapende og kulturelle aktiviteter i kirkens regi.
- synge salmer og sanger, og utforske og oppleve et mangfold av stiler, epoker og språk som finnes i salmeboka.
- delta i pilegrimsvandring eller andre aktiviteter i naturen.
- utforske samiske trosuttrykk og fortellinger, og markere samiske merkedager.
- utforske kirkebygningen og kirkegården, også i et historisk perspektiv.
- observere og fortolke kunst som formidler bibeltekster, også fra kirker i lokalmiljøet.
- sammenligne lokale kirker og lokal kirkekunst med kirker og kunstuttrykk fra andre deler av landet og verden.
- møte fortellinger om personer som har hatt betydning for kirken, lokalt og globalt, også i et diakonalt perspektiv.

Lokale kulturuttrykk og trosuttrykk kan fungere som et utgangspunkt for å vise at kirken er lokal, nasjonal, global og mangfoldig. Menighetens samarbeidspartnere i andre deler av verden, for eksempel via misjonsorganisasjoner, kan fungere som kilde til eksempler på andre kristne kulturuttrykk. Samisk kristenliv er en del av det nasjonale mangfoldet. Andre kulturuttrykk og tradisjoner som viser til et mangfold i trosuttrykk i Norge, slik som kvenske, skogfinske og andre minoritetskulturer, bør inkluderes.

Kristen tro i praksis

For at barna skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- delta aktivt i menighetens gudstjenester, også i forberedelsene.
- bli kjent med og beVår Far, trosbekjennelsen og andre sentrale liturgiske tekster.
- ta del i forskjellige liturgier, salmesang og musikalske uttrykk, og i fortolkende arbeid med liturgiske tekster.
- reflektere og undre seg over hvordan kristen tro kommer til uttrykk i sakramentene dåp og nattverd.
- samtale om tro, og jobbe med å finne et språk for egen tro.
- be på ulike måter.
- delta i lokale høytidstradisjoner.
- bruke kirkeårskalendere med de liturgiske fargene, og gjøre kirkeårsrelaterte aktiviteter, for eksempel til advent, faste og påske, i kirken og hjemme.
- delta i diakonale handlinger, lokalt og globalt, og være med på å utfordre andre.
- reflektere over relevante etiske problemstillinger i lys av kristen etikk, kristent menneskesyn, idealer om et inkluderende fellesskap og vern om skaperverket.
- reflektere over livet og døden, hvordan dette kommer til uttrykk i begravelsesritualet, og hva ritualet kan bety for etterlattes sorg og håp.

Foresatte og faddere

Hjemmet er en viktig arena for formidling av tro, og et sted hvor barna erfarer levdt tro. Derfor er samarbeidet med hjem og faddere viktig. Foresatte, familie og faddere inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- gjøre noen av aktivitetene til en del av møtepunkter på tvers av generasjoner.
- gi deltakerne diakonale utfordringer som de må løse i samarbeid med familie og faddere.
- dele ut litteratur, sanghefter, aktivitetmateriell og andre ressurser som kan leses eller tas i bruk hjemme.
- oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn, og samtale om tro.

- invitere til foresatte- og faddersamlinger i tilknytning til aktivitetene for barn, med overlappende temaer og innhold.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

Konfirmanter kommer til kirken med ulike erfaringer, bakgrunn og motivasjon. Ledere gjør seg kjent med konfirmantene, f.eks. gjennom én til én samtale. Som skapt i Guds bilde, med ukrenkelig verdi, skal konfirmantene få erfare at kirken tilbyr trygge rom som har plass til alle. I konfirmasjonstiden blir de invitert til å utforske hva troen betyr for dem selv og for fellesskapet, blant annet ved å delta aktivt i praksiser og fellesskap, og ved å reflektere og undre seg sammen med andre. Konfirmanter møter evangeliet om Jesus og opplever kristen tro og kirkens tradisjoner, og slik blir de kjent med et kristent språk for å tolke livet. Et uttalt mål for konfirmasjonstiden er å la konfirmantene tolke livene sine i lys av kristen tro, slik at evangeliet kan gi mening inn i livene deres. I en tid hvor indre konflikter kan være mange og store, bør kirken og trosfellesskapet være en tydelig og inkluderende håpsbærer som gir retning og mening for livet.

Gjennom konfirmasjonstiden skal konfirmanten oppleve både bredde og fordypning i undervisning og læring om kristen tro. Konfirmasjon har en lang tradisjon i Den norske kirke. Ordet konfirmasjon (*confirmare*) viser til Guds løfter ved dåpen, og at konfirmanten kan få styrke sin kristne tro, sin kunnskap om troen og sin plass i troens fellesskap.

Rammer for konfirmasjonstiden

- Menighetene inviterer til konfirmasjon det året ungdommene fyller 14 år, og konfirmasjonstiden avsluttes vanligvis det året konfirmanten fyller 15 år.
- Konfirmasjonstiden omfatter normalt 60 timer fordelt over åtte måneder, og avsluttes med konfirmasjonsgudstjenesten.
- Konfirmasjonstiden inneholder minimum åtte møtepunkter med menighetens fellesskap. Minst fem av dem er gudstjenester. Dette inngår i omfanget på 60 timer.
- Konfirmantleir er en viktig samværsform som bør prioriteres i lokal plan for konfirmasjonstiden. Barne- og ungdomsorganisasjoner er naturlige samarbeidspartnere for leir. Inntil åtte timer pr leirdøgn inngår i timetallet. Disse timene skal ikke utgjøre mer enn 60 % av konfirmasjonstidens totale omfang.
- Alle som ønsker det, er velkommen til å delta i konfirmasjonsarbeidet. Dåp er en forutsetning for å delta i den avsluttende forbønns-gudstjenesten. Konfirmanter som ikke er døpt, får tilbud om dåp.
- Deltakere som har behov for tilrettelegging, skal få dette. Dette skal framkomme tydelig av invitasjonsmaterieill og det skal være enkelt å finne fram til hva slags tilrettelegging menigheten tilbyr. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse. Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i konfirmasjonstiden. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Eksempler kan være bruk av samiske salmer, samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo, fast bruk av velsignelsen på et samisk

språk som liturgisk avslutning på konfirmantsamlinger, og bruk av bibeltekster som aktualiserer et samisk natursyn. Dersom det er konfirmanter med annen minoritetsbakgrunn bør man også tilrettelegge for det.

- I menigheter hvor samisk språk er en del av dagliglivet, skal det, så langt det lar seg gjøre, være mulig å gjennomføre hele konfirmasjonstiden på samisk.
- Konfirmantene får gode muligheter for å medvirke i å utforme og evaluere aktiviteter og temaer.

Bibel, tekst og tolkning

For at konfirmantene skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- oppleve, og arbeide fortolkende med, mange ulike bibelfortellinger.
- finne fram i Bibelen i bokform og på nett.
- få erfaring med ulike metoder for å lese og tolke Bibelen.
- lete etter sammenhenger og helhet i Bibelen som tekstsamling, særlig mellom fortellinger om skapelse, syndefall, frelse og gjenopprettelse.
- lete etter tilknytningspunkter mellom bibeltekster og dagens samfunn eller egne erfaringer.
- delta i forberedelse av prekener og andakter.
- reflektere over regler, normer og verdier i Bibelen og hvordan disse kommer til uttrykk i vårt samfunn, slik som De ti bud, den gyldne regel, det dobbelte kjærlighetsbudet og Herrens bønn.
- bli kjent med fortellinger om hvordan Bibelen former menneskers liv og tro.
- uttrykke seg kreativt om tro, håp og livstolkning, i møte med bibelske, liturgiske og andre tekster.
- utøve kildekritikk i møte med kunstig intelligens, og forskjellige kristne strømninger på nett og sosiale medier.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

- Bibeltekster som ligger til grunn for hvordan kristen tro og evangeliet forstås i dag.
- Bibeltekster som er i bruk i gudstjenestens liturgi.
- Bibeltekster som er eksempler på ulike sjangere og epoker.
- Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål, for eksempel spørsmål om identitet, sorg, tap og meningen med livet.
- Profetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.

Strategier for å utvikle konfirmantenes tolkningskompetanse:

- Konfirmantene skal få mulighet til å bli godt kjent med fortellingen om Jesu liv, død og oppstandelse, dens sentrale rolle i kristen tro, og hva den kan bety for dem.
- Konfirmantenes egne liv og erfaringer brukes som viktige tilnæringspunkter til tolkningsarbeidet. Deres rolle som aktive deltakere i arbeidet med fortolkning anerkjennes, veiledes og styrkes.

- Evne til kritisk tenkning anerkjennes og styrkes som en viktig del av fortolkningen. Forholdet mellom sannhet, historisitet og kilder til kunnskap kan drøftes.
- Kunnskaper og ferdigheter som konfirmantene har med seg, for eksempel fra hjem og skole, aktiveres på meningsfulle måter.

Kirkens kultur og tradisjon

For at konfirmantene skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta aktivt og reflekterende i tradisjoner knyttet til gudstjenester, høytider, faste, pilegrimsvandring, bønnepraksiser, ritualer og lokale tradisjoner.
- utforske kristne symboler, særlig med utgangspunkt i lokal kirkekunst og samisk kristenliv, og kirkeårets liturgiske farger.
- synge salmer og sanger fra ulike tradisjoner, og utforske ulike kirkemusikalske uttrykk.
- bidra med egne skapende uttrykk i konfirmantsamlinger eller gudstjenester.
- gjøre seg kjent med lokale kirkebygg og deres historie.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom lokal kirkehistorie og nasjonale og globale utviklingstrekk i kirke og samfunn, for eksempel med tanke på kristningstid, lovverk, reformasjon, lekmannsbevegelse, nasjonsbygging og fornorskning, velferdssamfunn og byutvikling.
- møte flere ulike kristne tradisjoner fra kulturer i Norge og i verden, også urfolks- og minoritetskulturer, med særlig vekt på samiske trosuttrykk og samisk livsanskuelse.

Kristen tro i praksis

For at konfirmantene skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- delta flere ganger og over tid i ulike trospraksiser.
- delta aktivt i gudstjenester, andre liturgiske samlinger og ritualer, og utforske og bli kjent med gudstjenestens liturgi og oppbygning.
- øve på Vår Far, trosbekjennelsen, andre tekster og bibelsteder, på sine språk.
- synge salmer og sanger.
- be på ulike måter og med ulike uttrykk.
- delta i diakonale praksiser, bidra i Fasteaksjonen og finne egne uttrykk for nestekjærlighet, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.
- bli kjent med menighetens misjonsprosjekt.
- delta i fellesskapsbyggende aktiviteter.
- oppleve menighetens og samarbeidsorganisasjonenes ungdomsarbeid.
- samtale om kristen tro, og utforske sammenhenger mellom ulike deler av teologien, for eksempel treenighet, skapertro, forvalteransvar, menneskesyn, det dobbelte kjærlighetsbud, synd, nåde og forsoning.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.

- samtale om identitet og selvbilde, kropp og seksualitet, i lys av et kristent menneskesyn, tro og livstolkning.
- reflektere over temaer som, vennskap og relasjonar, livsglede, psykisk helse og rus, i lys av kristen tro og livstolkning.
- reflektere over etiske problemstillinger og om vårt individuelle og felles ansvar for skaperverket og medmennesker.
- utforske medansvar, lederskap, demokrati og arbeid i kirken.

Foresatte og faddere

Foresatte og faddere inkluderer i lokale planer. Menigheten kan:

- sørge for god informasjon og tett dialog med foresatte, blant annet for å sikre at den enkeltes behov for tilrettelegging blir ivaretatt.
- oppfordre foresatte og faddere til å være frivillige på kirkens aktiviteter, og delta på de gudstjenestene konfirmanten er med på.
- gi konfirmantene oppgaver som gjøres i samarbeid med familie og faddere.
- oppfordre foresatte og faddere til å samtale vidare med konfirmanten om temaer som er tatt opp i undervisningen.
- ha parallell undervisning for voksne med tilsvarende temaer som konfirmantenes.
- bidra til at konfirmasjonsdagen blir en høytidsdag for hele familien og fadderne.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 13–19 år

Ungdomstiden er en brytningstid som for mange handler om å finne tilhørighet, finne ut hvem man er, stå på egne bein og ta valg. Kirken kan være et trygt fellesskap der ungdom får være seg selv, stille spørsmål og bli tatt på alvor. Ungdom bør få være med i et inkluderende og engasjerende miljø, som gir mulighet til å utforske tro og liv på meningsfulle måter. Ungdommene skal få oppleve at erfaringer i deres egne liv blir anerkjent, og at kristen tro og kirkens fellesskap er ressurser i møte med utfordringer. Deres egne tanker, spørsmål og erfaringer er et sentralt utgangspunkt i undervisningen. Ungdommenes selvbilde kan formes av troen på Guds ubetingede kjærlighet. Fortellingene om Jesu liv, død og oppstandelse kan gi mening, håp og retning i ungdommenes liv.

I kirken skal ungdommene få tillit og ansvar for å medvirke i og styre sine egne aktiviteter, og ta initiativ selv. Kirkens tilbud for ungdom bør være en inkluderende arena for mestring, og et sted hvor man ikke blir målt på prestasjon. Samtidig er ungdomstiden en tid for å utfordres til ansvar og lederskap. Ungdom kan få ta del i kirkens fellesskap på vante eller nye måter. Fordypet kunnskap kan gi nye perspektiver på det de har med seg fra hjem og skole, og en motstandsdyktig tro som tåler og modnes i livets utfordringer. Det kan også gi et grunnlag for kritisk tenkning og for dialog. Kirken kan også utruste unge til å møte det digitale livet.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for ungdom. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være bruk av samiskspråklige elementer i ungdomsgudstjenester og andre liturgiske samlinger, samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo, og bruk av bibeltekster som aktualiserer samisk natursyn, livsanskuelse og urfolksperspektiver.

Aktiviteter for aldersgruppen 13–19

Fellesskapsbyggende aktiviteter er grunnleggende for tilbudet for aldersgruppen. Eksempler er ungdomskvelder, leirer og turer. Ledertrening og samtalegrupper er viktige tilbud. Fellesskapet skal være åpent for dem som ikke ønsker å bidra like aktivt. Det må finnes tilbud for dem som trenger små og stabile grupper. Det kan være et eget opplegg for undervisning og læring for dem som ikke er døpt, men søker dåp. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

I gudstjenester og andre samlinger får ungdommer medvirke og øve seg på å ta ansvar. De kan få delta i forberedelser og gjennomføring av aktiviteter for egen eller andre aldersgrupper, for eksempel som ungdomsledere. Demokratiske arenaer, slik som råd og utvalg som skal representere ungdom, er arenaer for læring, ansvar og medvirkning. Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere i gjennomføring av ulike aktiviteter og ledertrening.

Bibel, tekst og tolkning

For at ungdommene skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- finne fram i Bibelen i bokform og på nett.
- bli kjent med ulike metoder for å lese og tolke Bibelen.
- delta i forberedelse av prekener og andakter, og eventuelt holde dem selv.
- uttrykke seg på kreative måter, der de kan bruke egne liv og erfaringer i arbeidet med bibeltekstene.
- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- lete etter spor av Bibelen i populærkulturen.
- sammenligne kristne og jødiske, eventuelt også islamske, fortolkninger av fortellinger.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

- Bibelens fortelling fra skapelse til nyskapelse
- Bibeltekster om Jesu lære, liv, død og oppstandelse
- Bibelfortellinger om personer som var utstøtt og marginalisert
- Bibeltekster som berører ungdommenes eksistensielle spørsmål
- Profetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- Tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon
- Eksempler på tekster som er utfordrende å oversette til norsk og samiske språk
- Tekster som kan tematisere samisk livsanskuelse og natursyn

Strategier for å utvikle ungdommenes tolkningskompetanse:

- Ungdommenes liv og erfaringer brukes som utgangspunkt for tolkning.
- Samisk livsanskuelse, natursyn og spiritualitet settes i sammenheng med bruk av tekstene.
- Evne til kritisk tenkning anerkjennes og styrkes som en viktig del av fortolkningen. Forholdet mellom sannhet, historisitet og kilder til kunnskap drøftes.
- Kunnskapene og ferdighetene som ungdommene har med seg, for eksempel fra hjem og skole, aktiveres på meningsfulle måter.

Kirkens kultur og tradisjon

For at ungdommene skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret, for eksempel Maria budskapsdag / Márjjábeaivi / Maarjean biejjie / Márjjebiejvve, bots- og bønnedag og skaperverkets dag.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom kirkehistoriske hendelser og trekk i dagens samfunn og kirke.

- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- syng salmer og sanger fra ulike tradisjonar.
- utforske kirkemusikkens rolle som bærer av kultur, tradisjonar og liturgi
- reflektere over kirkens rolle i markeringen av overgangsriter.
- utforske egen og fellesskapets tro gjennom å bearbeide og nyskape kunst- og kulturuttrykk.
- reflektere over hvordan omsorg, inkludering og sosial rettferdighet er en del av kirkens diakonale praksis.

Kunst- og kulturuttrykkene som er i bruk, skal vise at kirken er global, har en lokal forankring, og har et stort mangfold mellom kulturer, konfesjoner og spiritualitetstyper.

Kristen tro i praksis

For at ungdommene skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- oppleve ulike former for forkynnelse og bønn.
- syng salmer og sanger, joike.
- bruke liturgiske elementer til å forme sine egne gudstjenester og samlinger, og slik bli kjent med gudstjenestens oppbygning og liturgi, og nytolke dem.
- delta i fellesskapsbyggende aktiviteter, og bidra på sin måte i fellesskapene.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.
- reflektere over, samtale og uttrykke seg kreativt om sentrale kristne begreper som nåde, tilgivelse og forsoning, og om troens betydning for identitet, tilhørighet, psykisk helse, selvbilde og selvfølelse og hvordan vi forholder oss til mennesker og skaperverk.
- reflektere over sammenhenger mellom tro/livssyn, etikk, verdier og valg, og samtale om temaer som rus, seksualitet og grensesetting.
- vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens og kristendommens trossystem.
- reflektere over tro og praksis i ulike religioner og livssyn, sett i relasjon til den kristne tro og praksis.
- delta i dialogiske samtaler med ungdommer som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta på demokratiske arenaer, slik som medvirkningsmøter, ungdomsutvalg og kirkevalg.
- delta i ungdomsarbeid i andre menigheter eller i organisasjoner.

Foresatte og faddere

Ungdommer over 15 år har nådd den religiøse myndighetsalderen. Foresatte og faddere er likevel sentrale personer i ungdommens liv og læring, og inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- oppfordre foresatte og faddere til å samtale med ungdommen om å bli konfirmant.
- invitere til samlinger, for eksempel om konfirmasjonstiden og om temaer knyttet til rollen som foreldre og foresatte.
- invitere foresatte til å gi innspill til hva som oppleves viktig for deres ungdom og for ungdomsmiljøet.
- oppmuntre foresatte og faddere til å være frivillige på kirkens aktiviteter.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, unge voksne

Årene i starten av voksenlivet bærer for mange preg av oppbrudd og en brytningstid, hvor valgene man tar, kan forme resten av livet. Mange flytter hjemmefra i denne fasen. Studievalg, yrkesvalg og etablering kan preges av drømmer, forventninger og tilfeldigheter. Nye fellesskap og vennskap dannes, samtidig som ensomhet kan være en utfordring for flere. Kirken kan tilby fellesskap og et sted å høre til. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Kristen tro skal ikke bare forstås, den skal også gjøres og leves – sammen. I tilbudene for denne aldersgruppen skal kirken møte de unge voksnes nysgjerrighet og behov for autentisitet. Gud gir vekst til troen. Troen og identiteten kan være i endring i lys av nye erfaringer, ideer, kunnskap og relasjoner. Noen har sannsynligvis erfaring fra systematisk undervisning og læring i kirken, mens andre har liten eller ingen slik erfaring. Noen opplever at den troen de har med seg fra barndom og ungdom, må bygges opp på nytt. Kirkelig undervisning og læring skal ta slike endringer på alvor, og samtidig representere noe varig og stabilt. Kirken skal bidra til at deltakerne gjenoppdager evangeliet og kan finne en bærekraftig tro. De kan få hjelp til å utdype troen slik at de kan leve med de paradoksene troen innebærer.

Når deltakerne får rom til å bekrefte og fornye sin identitet, må kirken være bevisst på hvordan samisk identitet og minoritetsidentiteter kan komme til uttrykk og være i endring. Unge voksne bør få kunnskap om fornorskningen, kirkens rolle og pågående forsoningsarbeid, og reflektere over hva forsoning innebærer lokalt.

Undervisningen bidrar til bevissthet om hvordan man kan unngå diskriminering og fjerne fordommer.

Undervisningen skal støtte unge voksne i å modnes i troen. Den styrker tilhørigheten til kirken og løfter fram sammenhengen mellom tro, liv og samfunnsengasjement. Kirkens undervisning bør utfordre til engasjement for lokalmiljø, menneskeverd, rettferdighet, klima og natur. Kirken bidrar med arenaer for å drøfte og reflektere over store og små spørsmål, og for å bli kalt til ansvar og tjeneste.

Aktiviteter

Aktivitetene for unge voksne tar ofte utgangspunkt i deltakernes egne engasjement, initiativ og behov. Menighetens rolle kan være å støtte opp under initiativer og legge til rette for at ressurser er tilgjengelige. Menigheten kan også initiere, koordinere og videreutvikle samarbeid med kristne organisasjoner, nabomenigheter og aktører i lokalsamfunnet. Kirkens tilbud og fellesskap bør være spesielt synlige for studenter i forbindelse med studiestart.

Undervisning for unge voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere (for eksempel for ledere i barne- og ungdomsarbeid), temasamlinger og foredrag, kulturarrangementer, kor og musikkgrupper, bibelgrupper og andre samtalegrupper, foreldremøter og dåpssamtale for foresatte, diakonale samlinger,

leirer, turer, pilegrimsvandringar og retreat, for å nevne noe. Digitale tilbud kan styrke – men ikke erstatte – det som skjer i fellesskapet. Kirken kan også utruste unge i møte med det digitale livet.

Undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør ses i sammenheng med aktiviteter for barn.

Bibel, tekst og tolkning

For at deltakerne skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- lese, lytte til og bruke Bibelen på egen hånd og sammen med andre.
- bruke bibeltekstene til å finne utfordringer, styrke, trøst og håp til eget liv, og dele erfaringer om dette.
- la bibeltekster kaste nytt lys over livserfaringer, og livserfaringer kaste nytt lys over bibeltekster.
- reflektere over ulike perspektiver i forkynnelsen om Jesus.
- formidle evangeliet, bibelfortellinger, bibeltekster og bibelske ideer.
- utforske hvordan bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten.
- utforske hvordan gudstjenesten, liturgien og sakramentene er formet av Bibelen.
- delta i samtaler i forbindelse med prekenforberedelse, bibeltimer, samtalegrupper etc.
- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- reflektere over hvordan ulike verdier, idealer og moralske standpunkter kan begrunnes i Bibelen.
- la kulturuttrykk berike forståelsen av bibeltekstene, både ved å observere andres uttrykk og medvirke til å skape nye.
- se likheter og ulikheter mellom kristne, jødiske og islamske fortolkninger av fortellinger.
- reflektere over hvordan valg i bibeloversettelse til norske og samiske språk påvirker vår forståelse av bibeltekstene.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som normativt grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.
- utvikle kritisk tenkning i møte med bibeltekster og forskjellige tolkningstradisjoner.
- lete etter spor av Bibelen i andre kulturuttrykk.

Kirkens kultur og tradisjon

For at deltakerne skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta i markering av merkedager i kirkeåret og merkedager for nasjon, folk og minoriteter.

- delta i, videreformidle og videreutvikle kirkens salme-, sang-, joike- og musikktradisjon, delta i kor, band og forsangergrupper.
- utforske kristen kunst gjennom historien, og ulike måter å framstille kristen tro på i symbolikk, kunst, tradisjonshåndverk (herunder duodji/duodje/duedtie), lokale kirkers arkitektur og interiør.
- bidra med egne skapende uttrykk.
- utforske hvordan kirken og kristen tro har formet ulike samfunnsområder, for eksempel rettsvesen, helsevesen, skolevesen og demokrati.
- reflektere over hvordan frivillig engasjement og lekmannsbevegelsen har preget kirken og kristenliv i Norge.
- reflektere kritisk over sider ved kirkens historie og hvordan kirkens historie er gjengitt i ulike kilder.
- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- lære om sentrale kjennetegn på evangelisk-luthersk tro, likheter og forskjeller med andre konfesjoner.
- delta i økumeniske sammenhenger.
- få innblikk i hvordan sentrale filosofiske tradisjoner bygger på kristen tro, og få fordypning i hvordan toneangivende kristne tenkere har bidratt til å forme ideer som preger kirken og samfunnet.
- få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.

Kristen tro i praksis

For at deltakerne skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- bygge fellesskap for alle, der kristne verdier, slik som menneskeverdet og nåden, kommer til uttrykk.
- samtale om hva det kan bety å følge etter Jesus og være hans disippel, og hva det betyr at Gud er nær.
- la verdier, refleksjoner og engasjement fra det kristne fellesskapet prege alle sider av livet, også arbeid og samfunnsengasjement.
- delta i gudstjeneste, nattverdsfeiring og dåpspåminnelse.
- synge salmer og sanger, joike, lytte til musikk, delta i kor, band og forsangergrupper.
- reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.
- oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- bruke trospraksiser i hverdagen, slik som bønn, bibellesning og stillhet, og dele sine erfaringer fra dette med andre.
- reflektere over og samtale om sentrale kristne begreper som synd, nåde, tilgivelse og forsoning.
- få kunnskap om hva sjelesorg og skriftemål er, og hvordan man kan bruke det.

- utforske handlinger som kan uttrykke tilgivelse, gjestfrihet, oppgjør med egen synd, gavmildhet og andre verdier.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.
- vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens og kristen tro.
- reflektere over og drøfte etiske spørsmål og utfordringer om blant annet arbeid, økonomi, miljø, natur, rettferdighet, seksualitet, grenser og forbruk.
- delta i dialogsamtaler med unge voksne som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta i kirkens forsoningsarbeid og søken etter sannhet og rettferdighet, også i arbeidet med de andre punktene i denne rammeplanen.
- motarbeide diskriminering og fordommer.
- delta i demokratiske arenaer, slik som medvirkningsmøter, kirkevalg og Den norske kirkes ungdomsdemokrati.
- skape lavterskeltilbud hvor de velger tema og frekvens selv.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, voksne

Kirkelig undervisning og læring for voksne skal være relevant, inspirerende og engasjerende for mennesker i alle slags livssituasjoner, og i alle faser av voksenlivet. Det innebærer at både allmenne temaer og temaer knyttet til bestemte livssituasjoner blir berørt, med respekt for mangfold og ulikhet, og i tilknytning til innholdselementene i rammeplanen. Undervisningen tar på alvor at troen er i endring gjennom livet.

Kirkelig undervisning for voksne skal treffe både den som er ukjent for kristen tro, men er nysgjerrig, og den som allerede er godt kjent med kristendom. Undervisningen for voksne skal gi dybde og øke kunnskap om kristen tro, tradisjon og kulturarv, og åpne rom for livstolkning og åndelig vekst. Den skal også styrke tilhørigheten til det kristne fellesskapet.

Kirkelig undervisning for voksne vil ofte bli ivaretatt av andre aktører, slik som lag og foreninger, organisasjoner og nabomenigheter, eller i samarbeid med dem. Det finnes mange ressurspersoner som kan bidra på ulike måter. Samarbeidet mellom menigheten og samarbeidsaktørene vises i lokal plan.

Kirkelig undervisning og læring skal utfordre deltakerne til tjeneste, ansvar og å dele kunnskap. Alle slags temaer er aktuelle for arbeidet, og gjøres relevante for det å leve i troen, kirken eller i en kultur som er formet av kristen tro og tradisjon, leve gode liv og gjøre gode valg. Den lokale planen skal sikre at kjernetemaer i kristen tro og de overordnede innholdselementene i denne rammeplanen, samt samiske perspektiver, inngår. Samtidig skal lokale initiativer, muligheter og behov ligge til grunn for temaene. Dette inkluderer hvilke lokale og regionale aktører menigheten kan samarbeide med.

Aktiviteter

Undervisning for voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere, temasamlinger og foredrag, kursserier, kulturarrangementer, kor og musikkgrupper, bibelgrupper og andre samtalegrupper, foreldremøter og dåpssamtale for foresatte, diakoni, leirer, turer, pilegrimsvandring og retreat, for å nevne noe. Digitale tilbud kan styrke – men ikke erstatte – det som skjer i fellesskapet. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør ses i sammenheng med aktiviteter for barn.

Bibel, tekst og tolkning

For at deltakerne skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- lese, lytte til og bruke Bibelen på egen hånd og sammen med andre.
- bruke bibeltekstene til å finne utfordringer, styrke, trøst og håp til eget liv, og dele erfaringer om dette.

- la bibeltekster kaste nytt lys over livserfaringer, og livserfaringer kaste nytt lys over bibeltekster.
- reflektere over ulike perspektiver i forkynnelsen om Jesus.
- formidle evangeliet, bibelfortellinger, bibeltekster og bibelske ideer.
- utforske hvordan bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten.
- utforske hvordan gudstjenesten, liturgien og sakramentene er formet av Bibelen.
- delta i samtaler i forbindelse med prekenforberedelse, bibeltimer, samtalegrupper etc.
- bruke kunnskap om bibelteksternes opprinnelige historiske, kulturelle og religiøse kontekst til å tolke Bibelen.
- erfare hvordan kirkeårets tekstrekker danner en framdrift, variasjon og repetisjon gjennom kirkeåret og over flere kirkeår.
- se likheter og ulikheter mellom kristne, jødiske og islamske fortolkninger av fortellinger.
- reflektere over hvordan valg i bibeloversettelse til norske og samiske språk påvirker vår forståelse av bibeltekstene.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som normativt grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.
- reflektere over hva et evangelisk-luthersk bibelsyn er, og hvordan det har utviklet seg gjennom historien.
- reflektere over ulike gudsbilder som kommer til uttrykk i Bibelen.
- lete etter spor av Bibelen i andre kulturuttrykk.

Kirkens kultur og tradisjon

For at deltakerne skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til, og gi veiledning i, å:

- utforske og erfare hvordan gudstjenesten, liturgien, sakramentene, salmene og kirkemusikken er bærere av kirkens tro og tradisjon, og er innvevd i kulturen.
- delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret og merkedager for nasjon, folk og minoriteter.
- delta i, videreformidle og videreutvikle kirkens salme-, sang-, joike- og musikktradisjon
- bruke musikk som kilde til helse og livsmestring.
- utforske kristen kunst gjennom historien, og ulike måter å framstille kristen tro på i symbolikk, kunst, tradisjonshåndverk (herunder duodji/duodje/duedtie), lokale kirkers arkitektur og interiør.
- utforske hvordan kirken og kristen tro har formet ulike samfunnsområder, for eksempel rettsvesen, helsevesen, skolevesen og demokrati.
- reflektere over hvordan frivillig engasjement og lekmannsbevegelsen har preget kirken og kristenliv i Norge.

- reflektere kritisk over sider ved kirkens historie og hvordan kirkens historie er gjengitt i ulike kilder.
- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- lære om sentrale kjennetegn på evangelisk-luthersk tro, likheter og forskjeller med andre konfesjoner.
- delta i økumeniske sammenhenger.
- se viktige epoker i kirke- og teologihistorien i sammenheng med andre historiske utviklingstrekk, lokalt, nasjonalt og globalt.
- få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.

Kristen tro i praksis

For at deltakerne skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til, og gi veiledning i, å:

- delta i gudstjeneste, nattverdsfeiring og dåpspåminnelse.
- synge salmer og sanger, joike, lytte til musikk.
- reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.
- oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- bruke trospraksiser i hverdagen, slik som bønn, bibellesning og stillhet, og dele sine erfaringer fra dette med andre.
- reflektere og samtale om sentrale kristne begreper som synd, nåde, tilgivelse og forsoning.
- få kunnskap om hva sjelesorg og skriftemål er, og hvordan man kan bruke det.
- drøfte hvordan kirken og kristne forholder seg til aktuelle etiske spørsmål, for eksempel teknologi, arbeidsliv, forbruk, klima, natur, kjønn, samliv, forsoning og mangfold.
- reflektere over og samtale om hvordan man kan være en god forelder/foresatt, samlivspartner, pårørende, besteforelder, dåpsfadder og andre aktuelle roller.
- utforske handlinger som kan uttrykke tilgivelse, gjestfrihet, oppgjør med egen synd, gavmildhet og andre verdier.
- delta i dialogsamtaler med personer som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta i kirkens forsoningsarbeid og søken etter sannhet og rettferdighet, også i arbeidet med de andre punktene i denne rammeplanen.
- motarbeide urettferdighet, diskriminering og fordommer.
- delta i kirkedemokratiet.

Livsnære tema på tvers av innholdselementene

Livssituasjon	Kjennetegn	Tema
---------------	------------	------

Småbarnsforeldre	Familie, arbeid, tidsklemme, ansvar	Tro i hjemmet, foreldreansvar, bærekraftig liv, balanse mellom arbeid–fritid–tjeneste–hvile, samliv
Samliv og singelliv	Vennskap, familierelasjoner, fritid	Mening, livsglede, samfunnsengasjement, ansvar, fellesskap, tjeneste, brustne forventninger, ensomhet
Arbeidsliv	Mening, ansvar, karriere	Moral, samfunnsengasjement, fellesskap, verdier, utenforskap, arbeidsledighet, uførhet
Midt i livet	Modning, endring, ny orientering	Tilgivelse, forsoning, samfunnsengasjement, frivillighet, ev. foreldreskap for tenåringer, samlivsbrudd, når barna flytter ut, kulturliv
Seniorer og eldre	Livserfaring, tid til refleksjon, livsvisdom, tap og sorg	Håp og himmel, tosomhet, besteforeldre-rollen, alderdom, engasjement for andre, frivillighet, ensomhet, fellesskap, kulturliv
Livskriser og overganger	Sorg, sykdom, samlivsbrudd, tap av mening, nye begynnelse	Gud i lidelsen, bønn i mørke tider, håp, helbredelse, fellesskap i kriser, etterlatte etter selvmord, nye muligheter, det gode liv
En vei inn til tro	Søker kirkelig tilhørighet eller dåp i voksen alder	Grunnleggende kristen tro, dåp og nattverd, Bibelens fortellinger, kirkens fellesskap, kunst og kultur som vei til troen
Livets slutfase	Pårørende, etterlatte	Diakonale tilbud, sorg, håp

Veiledende lister, bibeltekster

Den første listen over bibeltekster består av kjernetekster for aldersgruppene 0–19.

Utvalget av kjernetekster baserer seg på de kristne høytidene og fortellinger om Jesus. I tillegg er det tatt med tekster som konstituerer sakramentene dåp og nattverd og andre bibelfortellinger som er en del av grunnlaget for gudstjenestens liturgi.

Dette er tekster og fortellinger som mange av kirkens dømte og andre interesserte bør få kjennskap til, og som det er anbefalt å inkludere i undervisningsaktiviteter i lokal plan. For aldersgruppene unge voksne og voksne er det kirkeårets tekster som utgjør kjernetekstene, sammen med utvalget for aldersgruppen 13–19.

Kjernetekstene tas i bruk for å berøre sentrale temaer og utvalgskriterier som nevnes under innholdselementet bibel, tekst og tolkning i rammeplanene for aldersgruppene 0-19 år.

For unge voksne og voksne vil kirkeårets tekster være et sentralt utgangspunkt for lokalt utvalgsarbeid, i tillegg til noen eksempler på tekster om dåp og nattverd i den veiledende listen for unge voksne.

Selv om tekster ofte velges for å belyse et gitt tema, kan deltakernes møte med tekstene noen ganger skape andre assosiasjoner og reaksjoner enn planlagt. Undervisningen skal være dialogisk og ta på alvor at tekstene kan møtes på nye måter, også når undervisningen bygger på et gitt tema.

Kjernetekster for aldersgruppene 0-19 år

Tekst/fortelling	Henvisning	0-5	6-12	Kon	13-19
Det gamle testamentet: Antall tekster		1	13	11	16
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3	x	x	x	x
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2		x	x	x
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3		x	x	x
Noahs ark (13-19)	1. Mos 6–9		x		x
Abraham og Sara, Hagar og Ismael, Isak og Rebekka	1. Mos 12,1-5; 15, 16, 17 og 21		x		
Esau og Jakob, Raket og Lea	1. Mos 25–33		x		
Fortellingen om Josef og brødrene	1. Mos 37; 39–50		x		
Moses blir født og kalt	2. Mos 1–4		x	x	
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjo-underet	2. Mos 12–14		x	x	
De ti bud	2. Mos 19			x	
Herrens velsignelse	4. Mos 6,22-26				x

Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel	Utvalg fra 1. Sam 1–3				X
David og Saul, David og Goliat	1. Sam 16–17				X
David og Goliat	1. Sam 17		X		
David, Batseba og Natan	2. Sam 11–12				X
Fortellingen om Rut	Rut				X
Elia i Sarepta, Karmel og Horeb	1. Kong 17-19				X
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10–17; 9,2–7			X	
Den rette fasten	Jes 58,1–12			X	X
Fortellingen om Job	Utvalg fra Jobs bok				X
Salme 8	Salme 8			X	X
Salme 22	Salmenes bok 22		X	X	X
Salme 23	Salmenes bok 23		X	X	X
Daniel i løvehulen	Daniel 6		X		
Hva Herren krever	Mika 6, 6-8				X
Det nye testamentet: Antall tekster		7	16	19	25
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2	X	X	X	X
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21	X	X	X	X
Bergprekenen	utvalg fra Matt 5–7		X	X	X
Fadervår	Matt 6,9-13		X	X	X
Den gylne regel	Matt 7,12		X	X	X
Den kanaaneiske kvinnen	Matt 15,21-28				X
De to store bud	Matt 22,34-40		X	X	X
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28,18-20	X	X	X	X
Jesu dåp	Mark 1,9-11				X
Jesus kaller disipler	Mark 1,16–20; 2,13–17; 3,13–19				X
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41	X		X	X
Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe	Mark 5,21–43			X	
Jesus og barna	Mark 10,13-16	X			
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52		X	X	X
Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2,41-52		X		

Jesus blir fristet	Luk 4,1–13			X	X
Jesus i synagogen i Nasaret	Luk 4, 16-30				X
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37		X	X	X
Marta og Maria	Luk 10,38–42		X	X	
Lignelsene om sauene	Luk 15,1-7	X	X	X	X
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15,8-10		X	X	X
Lignelsen om sønnene	Luk 15,11-32		X	X	X
Sakkeus	Luk 19,1–10				X
Jesus og den samaritanske kvinnen	Joh 4,1-26				X
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5–13	X	X		
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44			X	X
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2		X	X	X
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26			X	X
Kjærlighetens høysang	1. Kor 13				X
En ny himmel og en ny jord	Åp 21,1–4				X
Totalt antall tekster GT og NT		8	27	30	41

Kjernetekster for 0-5 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41
Jesus og barna	Mark 10, 13-16
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5–13

Kjernetekster for 6-12 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Noahs ark	1. Mos 6–9
Abraham og Sara, Hagar og Ismael, Isak og Rebekka	1. Mos 12, 1-5; 15, 16, 17 og 21
Esau og Jakob, Rakel og Lea	1. Mos 25–33
Fortellingen om Josef og brødrene	1. Mos 37; 39–50
Moses blir født og kalt	2. Mos 1–4
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjo-underet	2. Mos 12–14
David og Goliat	1. Sam 17
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Daniel i løvehulen	Daniel 6
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Bergprekenen	Matt 5–7
Fadervår	Matt 6,9-13
Den gylne regel	Matt 7,12
De to store bud	Matt 22,34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52
Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2, 41–52
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Marta og Maria	Luk 10,38–42
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15, 8-10

Lignelsen om sønnene	Luk 15, 11-32
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5-13
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1-2

Kjernetekster for konfirmasjonstiden

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1-2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Moses blir født og kallet	2. Mos 1-4
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjø- underet	2. Mos 12-14
De ti bud	2. Mos 19
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10-17; 9,2-7
Den rette fasten	Jes 58,1-12
Salme 8	Salme 8
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18-2,15; Luk 1-2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21-28; Mark 11-16; Luk 22-24; Joh 18-21
Bergprekenen	Matt 5-7
Fadervår	Matt 6, 9-13
Den gylne regel	Matt 7, 12
De to store bud	Matt 22, 34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Jesus stiller stormen	Mark 4,35-41
Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe	Mark 5,21-43
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46-52
Jesus blir fristet	Luk 4,1-13

Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Marta og Maria	Luk 10,38–42
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15, 8-10
Lignelsen om sønnene	Luk 15, 11-32
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26

Kjernetekster for 13-19 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Noahs ark	1. Mos 6–9
Herrens velsignelse	4. Mos 6, 22-26
Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel	Utvalg fra 1. Sam 1–3
David og Saul, David og Goliat	1. Sam 16–17
David, Batseba og Natan	2. Sam 11–12
Fortellingen om Rut	Rut
Elia i Sarepta, Karmel og Horeb	1. Kong 17-19
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10–17; 9,2–7
Den rette fasten	Jes 58,1–12
Fortellingen om Job	Utvalg fra Jobs bok
Salme 8	Salme 8
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Hva Herren krever	Mika 6, 6-8
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2

Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Bergprekenen	utvalg fra Matt 5–7
Fadervår	Matt 6,9-13
Den gylne regel	Matt 7,12
Den kanaaneiske kvinnen	Matt 15,21-28
De to store bud	Matt 22,34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28,18-20
Jesu dåp	Mark 1,9-11
Jesus kaller disipler	Mark 1,16–20; 2,13–17; 3,13–19
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52
Jesus blir fristet	Luk 4,1–13
Jesus i synagogen i Nasaret	Luk 4,16-30
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Lignelsene om sauene	Luk 15,1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15,8-10
Lignelsen om sønnene	Luk 15,11-32
Sakkeus	Luk 19,1–10
Jesus og den samaritanske kvinnen	Joh 4,1-26
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26
Kjærlighetens høysang	1. Kor 13
En ny himmel og en ny jord	Åp 21,1–4

Veiledning til bibeltekster, unge voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for unge voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene for aldersgruppen 13–19, samt kirkeårets tekster.

Aktuelle tekster

- Jesaja 53
- Efeserne 2,4-10
- Galaterne 5,16-26
- 1 Kor 12
- Apg 6,8-7,60
- Apg 9,1-25
- Apg 17,16-34

Andre eksempler på relevante tekster om dåp og nattverd:

Dåp

Joh 3, 1-5: Nikodemus

Rom 6, 3-8: Død og oppstått med Jesus

Tit 3, 4-7: Badet som gjenföder og fornyer

Apg 8, 26-39 – Den etiopiske hoffmannen

Nattverd

Luk 24: Emmausvandrerne

1 Kor 11, 17- 34: Herrens måltid

Veiledning til bibeltekster, voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for voksne kan ta utgangspunkt i de anbefalte tekstene samt kirkeårets tekster. Lokale forhold, slik som tilgjengelig kompetanse, aktive deltakeres interesser og lokal kirkekunst, vil i stor grad være førende for hvilke andre tekster som er i bruk.

Eksempelliste for bibeltekster

Eksempellister for bibeltekster for hver aldersgruppe viser eksempler på hvilke tekster som kan tas i bruk for å berøre sentrale temaer utover det man finner i kjernetekstene. For unge voksne og voksne vil kirkeårets tekster være et sentralt utgangspunkt for lokalt arbeid.

Eksempler på bibeltekster, 0–5 år

Trygghet og tilhørighet

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

- Jeg løfter mine øyne opp mot fjellene (Sal 121)
- Jesu løfte om å være med (Matt 28,20b)
- Jesus kaller disipler (Mark 1,16–20)
- Hvem er den største (Mark 9,33–37)
- Den gode hyrde (Joh 10,11–16)

Høytidsfortellinger

- Simeon og Anna i tempelet (Luk 2,22–40)
- Jesus blir tatt opp til himmelen (Luk 24,50–53)
- Ånden blir gitt på pinsedagen (Apg 2,1–4)

Jesus-fortellinger

- Jesus lærer disiplene å be (Matt 6,9–13)
- Jesus lærer disiplene en leveregel (Matt 7,12)
- Jesus forteller om Guds rike: sennepsfrøet, skatten og perlen (Matt 13,31–33.44–46)
- Jesus kaller disipler (Mark 1,16–20)
- Den blinde Bartimeus (Mark 10,46–52)
- Jesus som tolvåring i tempelet (Luk 2,41–52)
- Den takknemlige samaritanen (Luk 17,11–19)
- Sakkeus (Luk 19,1–10)
- Jesus forteller lignelser (se nedenfor)

Gud som skaper

- Mennesket i Edens hage (1. Mos 2,4–25)

Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer

- Lignelsen om arbeiderne i vingården (Matt 20,1–16)
- Lignelsen om den barmhjertige samaritanen (Luk 10,25–37)
- Lignelsen om den rike bonden (Luk 12,16–21)
- Lignelsen om de to brødrene (Luk 15,11–32)

Andre tekster som er viktige i kateketisk tradisjon

- Syndefallsfortellingen (1. Mos 3)

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel (utvalg fra 1. Sam 1–3)
- David og Saul, David og Goliat (1. Sam 16–17)
- Daniel i løvehulen (Dan 6)

Eksempler på bibeltekster, 6–12 år

Bibelfortellinger som gir en bred forståelse av hvem Jesus er

- Immanuel-tegnet (Jes 7,10–17)
- Et barn er oss født – Fredsfyrsten (Jes 9,1–7)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Herrens salvede som forkynner frihet (Jes 61,1–3)
- Kongen som rir inn på et esel (Sak 9,9)
- Fødes i Betlehem (Mika 5,1–4)
- Den romerske høvedsmannens tjener (Matt 8,5–13)
- Den lamme mannen (Mark 2,1–12)
- Jesus går på vannet (Mark 6,45–52)
- Jesus stiller stormen (Mark 4,35–41)
- Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark 5,21–43)
- Jesus blir fristet (Luk 4,1–13)
- Den takknemlige samaritanen (Luk 17,11–19)
- Enkens sønn i Nain (Luk 7,11–17)
- Bryllupet i Kana (Joh 2,1–11)
- Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere (Rom 5,6–11)
- Paulus' korte evangelieoppsummering (1 Kor 15,1–5)
- Kristus bar våre synder på korset (1 Pet 2,24–25)
- Kjærligheten åpenbart i at Gud sendte sin Sønn (1 Joh 4,9–10)

Et mangfoldig persongalleri

- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Isak, Rebekka, Jakob og Esau, Rakel og Lea (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Moses: Moses for farao (2. Mos 6), Mirjam (2. Mos 15 19–21), vann fra klippen (2. Mos 17 1–7), Gud gir folket mat i ørkenen (2. Mos 16)
- Bileams esel (4. Mos 22)
- Rut og Noomi (Ruts bok)
- Dronning Ester (Esters bok)
- Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel (utvalg fra 1. Sam 1–3)
- David og Saul (1. Sam 16–17)
- David, Batseba og Natan (2. Sam 11–12)
- Salomo (1. Kong 3,5–28; 8,12–30; 9,1–9)

- Job (utvalg fra Jobs bok)
- Profetene (Jes 6,1–13; Jer 29,10–11)
- Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego (Dan 3)
- Jona
- Døperen Johannes, Sakarja og Elisabet (Luk 1; Luk 3; Matt 14,1–12)
- Mennesker som møter Jesus, de som fulgte ham, disiplene (se kjernetekstliste)
- Den romerske høvedsmannens tjener (Matt 8,5–13)
- Den lamme mannen (Mark 2,1–12)
- Jesus går på vannet (Mark 6,45–52)
- Kvinnen som fikk sine synder tilgitt (Luk 7,36–50)
- Jesus og Nikodemus (Joh 3)
- Jesus vekker opp Lazarus (Joh 11,1–44)
- Stefanus (Apg 6,8–15; 7,54–60)
- Filip og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26–40)
- Saulus ved Damaskus (Apg 9,1–25)
- Paulus' reiser, Lydia, Paulus og Silas i fengsel (Apg 16,6–40)

Høytidsfortellinger

- Løftet om Ånden (Joel 3,1–5)

Kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

- De ti bud (2. Mos 19)
- Salme 104
- Jona
- Bergprekenen (Matt 5–7)
- Jesus i Nasaret: Rettferdighet og omsorg for de svake (Luk 4,14–29)
- Lignelsen om fariseeren og tolleren (Luk 18,9–14)

Bibeltekster som berører barnas eksistensielle spørsmål; tekster om håp

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som deltakerne selv gir uttrykk for.

- Jeremia 29,10–11
- Bergprekenen (Matt 5–7)
- Frykt ikke, bare tro! (Mark 5,36)
- Jeg er oppstandelsen og livet (Joh 11,25)
- La ikke hjertet bli grepet av angst (Joh 14,1–4; 14,27)
- En ny himmel og en ny jord (Åp 21,1–4)

Eksempler på bibeltekster, konfirmasjonstiden

Tekster som ligger til grunn for hvordan kristen tro og evangeliet forstås i dag

- Abraham, Sara, Hagar, Ismael og Isak (utvalg fra 1. Mos 12–25)
- Moses og farao (2. Mos 5),
- Pakten (utvalg fra 2. Mos 19–40)
- David blir salvet til konge (1. Sam)
- Visdommens opphav (Ordsp 8,22–31)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Jesus blir døpt (Luk 3,1–22; Joh 1,29–34)
- Ordet ble menneske (Joh 1,1–18)
- Kristi himmelfart (Luk 24,44–53)
- Herrens måltid (1. Kor 11,23–26)
- Fra død til liv (Ef 2,1–10)
- Alle er én i Kristus (Gal 3,28–29)
- Gud har talt gjennom Sønnen (Heb 1,1–4)
- Dersom vi bekjenner våre synder (1. Joh 1)
- Gud er større enn vårt hjerte (1. Joh 3,20)
- En ny himmel og en ny jord (Åp 21,1–4)

Bibeltekster som brukes i gudstjenesten

- Nådehilsenen (1 Kor 1,2; 2 Kor 1,2; Gal 1,3; Ef 1,2; Fil 1,2)
- Dersom vi bekjenner våre synder (1. Joh 1)
- Kyrie eleison: Den blinde Bartimeus (Mark 10,46–52)
- Gloria: Englenes sang (Luk 2,14)
- Dåp: Jesus og barna (Mark 10, 13–16); dåpsbefalingen (Matt 28,18–20)
- Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot (Jes 6,1–3)
- Velsignet være han (Matt 21,9)
- Herrens måltid (1. Kor 11,23–26)
- Herrens bønn (Matt 6,9–13; Luk 11,2–4)
- Guds lam som bærer verdens synd (Joh 1,29)
- Velsignelsen (4 Mos. 6,24–26)

Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som konfirmantene selv gir uttrykk for.

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Esau og Jakob (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Fortellingen om Josef og brødrene (1. Mos 37–50)
- Tamar og Amnon (2. Samuelsbok 13)
- Salme 22; Salme 23
- Herren kaller Jesaja til profet (Jes 6)
- Trøsteord fra profetene (Jes 40; Jer 29,10–11)
- Vær ikke bekymret for morgendagen (Matt 6,25–34)
- Sakkeus (Luk 19,1–10)
- Jesus og den samaritanske kvinnen (Joh 4)
- La ikke hjertet bli grepet av angst (Joh 14,1–4; 14,27)
- Tomas tviler (Joh 20,24–29)
- Kjærlighetens høysang (1. Kor 13)
- Gud er større enn vårt hjerte (1. Joh 3,20)

Regler, normer og verdier i Bibelen, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Esau og Jakob (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Rut, Noomi og Boas (Ruts bok)
- Salme 104
- Den rette fasten (Jes 58,1–12)
- Amos 6
- Jesus rir inn i Jerusalem; tempelet skal være et bønnens hus (Matt 21,1–16)
- Er det lov å helbrede på sabbaten? (Luk 14,1–6)
- Beskjedenhet og gjestfrihet (Luk 14,7–14)
- Gud er kjærlighet (1. Joh 4,7–21)

Eksempler på bibeltekster, 13–19 år

Bibelens fortelling fra skapelse til nyskapelse

- Abraham, Sara, Hagar, Ismael og Isak (utvalg fra 1. Mos 12–25)
- Fortellingen om Josef og brødrene (1. Mos 37–50)
- Moses blir født og kalt, Mirjam (2. Mos 1–4)
- Moses og farao, plagene i Egypt (utvalg fra 2. Mos 5–13)
- Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjuunderet (2. Mos 12–14)
- Gud gir folket mat i ørkenen (2. Mos 16, 4. Mos 11)
- De ti bud (2. Mos 19)
- Pakten (utvalg fra 2. Mos 19–40)
- Kobberslangen (4. Mos 21,1–9)
- David og Saul (1. Sam 16)
- Salomo (1. Kong 3,5–28; 8,12–30; 9,1–9)
- Visdommen (Ordsp 8)

- Trøsteord fra profetene (Jes 40; Jer 29,10–11)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Daniel og vennene i eksil (Dan 1; 3; 6)
- Kvinnen som salvet Jesus (Matt 26,6–13; Luk 7,36–50)
- Nikodemus (Joh 3)
- Stefanus (Apg 6,8–15; 7,54–60)
- Filip og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26–40)
- Saulus ved Damaskus (Apg 9,1–25)
- Paulus' reiser; Lydia; Paulus og Silas i fengsel (Apg 16)
- Betydningen av Jesu død og oppstandelse (Rom 3–5)
- Fra død til liv (Ef 2,1–10)

Bibelfortellinger om personer som var utstøtt og marginalisert

- Hagar og Ismael (1. Mos 16; 21,8–21)
- Josef (1 Mos 37; 39)
- Jesus forkynner og helbreder (Matt 4,23–25)
- Mannen fra gravhulene (Mark 5,1–20)
- Kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark 5,25–34)
- Syke bæres til Jesus (Mark 6,53–56)
- Jesus og barna (Mark 10,13–16)
- Kvinnen som fikk sine synder tilgitt (Luk 7,36–50)
- Den barmhjertige samaritanen (Luk 10,25–37)

Etiske og eksistensielle spørsmål, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som deltakerne selv tar opp.

- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Sikem og Dina (1. Mos 34)
- Amnon og Tamar (2. Sam 13,1–21)
- Salomo dømmer klokt (1. Kong 3,16–28)
- Amos 6
- Jona
- Barnemordet i Betlehem og flukten til Egypt (Matteus 2,13–18)
- Er det tillatt å betale skatt til keiseren? (Matteus 22,15–22)
- Er det tillatt å gjøre godt på sabbaten? (Matteus 12,1–15)
- Jesus i Nasaret: Rettferdighet og omsorg for de svake (Luk 4,14–29)
- Den fattige enkens gave (Luk 21,1–4)

Tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon

- Jakob som lurer og blir lurt (1. Mos 27–31)
- Forkynneren (Fork 3,1–8; 12,1–8)
- Amos 6
- Jesus forteller om Guds rike: sennepsfrøet, skatten og perlen (Matt 13,31–32.44–46)

- Ordet ble menneske (Joh 1,1–18)

Eksempler på tekster som er utfordrende å oversette til norske og samiske språk

- Forskjell i kulturell kontekst: Hvordan lagrer man vin? Luk 5,36–39
- Er Guds rike iblant oss eller inne i oss? Luk 17,21
- Bli vi født på ny eller ovenfra? Joh 3,3

Veiledning til bibeltekster, unge voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for unge voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene og eksempellistene for aldersgruppen 13–19, samt kirkeårets tekster.

Andre eksempler på relevante tekster:

- Fordypning i tekster som står i eksempellisten for aldersgruppen 13–19
- Eksempler på forskjellige sjangere fra Salmenes bok
- Flere tekster fra Forkynneren og Ordspråkene
- Susanna i badet (tillegg til Daniels bok)
- Temautvalg fra brevlitteraturen
- Flere tekster fra Johannes' åpenbaring

Veiledning til bibeltekster, voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene og eksempellistene over, samt kirkeårets tekster. Lokale forhold, slik som tilgjengelig kompetanse, aktive deltakeres interesser og lokal kirkekunst, vil i stor grad være førende for hvilke andre tekster som er i bruk.

Veiledende lister, salmer

Listene over salmer og sanger kan brukes som ressurs og inspirasjon når menigheten lager sin egen liste over sanger og salmer som skal være i bruk i den lokale undervisningen. Menighetens liste skal være dynamisk og bygge på de forutsetninger og tradisjoner som finnes lokalt. De veiledende listene vil legge vekt på å løfte fram salmer og sanger som både er tradisjonsbærende og fornyende, særlig knyttet til de kirkelige høytidene og andre merkedager. Dåp- og nattverdssalmer er representert i hver aldersgruppe.

Temalistene på side 1412-1415 i Norsk salmebok anbefales til bruk i kirkelig undervisning og læring, i tillegg til salmer fra konfirmantsalmeboka, barnesalmeboka og Den norske kirkes suppleringsalmer.

Salmer og sanger som er i bruk i undervisningsaktiviteter, skal støtte opp under innholdselementene i rammeplanene. Salmeutvalget skal være tilpasset deltakernes alder, og styrke kjennskap til og mulighet for aktiv deltakelse i liturgi, kirkelige handlinger og andre trospraksiser. Det skal legges til rette for at deltakerne blir kjent med en viss sjangerbredde og får møte ulike kirkemusikalske tradisjoner, inklusive samiske.

Anbefalte salmer 0–5 år

Totalt 16 salmer

Norsk salmebok (N13)	
Salmenummer	Salmetittel
19	Nå tenner vi det første lys
25	Tenn lys! Et lys skal brenne
27	Et barn er født i Betlehem
48	Deilig er jorden
206	Dine hender er fulle av blomster
239	Fader, du har skapt meg / Jubmel sjivnnjedij muv
240/241	Måne og sol / Biejjiem jïh askem
284	Takk, min Gud, for hele meg / Kiitos, Herra, minusta (kv)
558	Kom la oss samles ved Guds bord
626	Vær meg nær, å Gud

758	Sámi soga lávlla/Samefolkets sang: (alle samiske språk) / Langt nord under Store Bjørnen
765	Gledens herre vær vår gjest
773	Kjære Gud, jeg/eg har det godt
780	Min båt er så liten
Salmedatabasen/ suppleringsalmer	
	Vinden blåser
	Vokt meg som din øyensten

Anbefalte salmer 6–12 år

Totalt 23 salmer

Norsk salmebok N13	
Salmenummer	Salmetittel
19	Nå tenner vi det første lys
25	Tenn lys! Et lys skal brenne
26	Solbarn, jordbarn
33	Det hev ei rose sprunge
43	Stille natt
48	Deilig er jorden
68	Nå er den hellige time
150	Se, nå kommer Jesus
196	Påskemorgen slukker sorgen
197	Deg være ære
292	Den prektigkledte sommerfugl
564	Som barn i ditt hus
591	Det skjer et under i verden
617	Vårt alterbord er dekket
624	Må din vei komme deg i møte / Vaajth dov baalka
648	Han skapte skogen og han skapte vannet

755	Ja, vi elsker dette landet
757	Gud signe vårt dyre fedreland
758	Sámi soĝa lávlla/Samefolkets sang
768	Leat nahkkárat mu čalmmis / Nå lukker seg mitt øye
Salmedatabasen/suppleringsalmer	
	Giefie lim (Hvem er denne mannen)
	Gud, skap i oss
	Lyset mitt er som en bønn

Anbefalte salmer konfirmasjonstiden og 13–19 år

Totalt 44 salmer

Fra Norsk salmebok	
Salmenummer	Salmetittel
23	Hosianna, Davids sønn
33	Det hev ei rose sprunge
38	Mitt hjerte alltid vanker
43/47	Stille natt/Glade jul
48	Deilig er jorden
68	Nå er den hellige time
105	Shine your light
108	Vår Gud han er så fast en borg
117	Se, vi går opp til Jerusalem
173	Hill deg, Frelser og forsoner
196	Påskemorgen slukker sorgen
197	Deg være ære
214	Han sto opp før dagen demret
295	Jupmelen giele / Skaperens stemme
306	Várrečohkain várdán / Høgt oppunder fjellet

325	Som når et barn kommer hjem om kvelden
327	Jeg løfter mine øyne opp til fjellene
339	Skriv deg, Jesus, på mitt hjerte / Čale, Jesus, iežat gova
342	Amazing grace / Forunderleg
384	Laudate omnes gentes / Syng lovsang hele jorden (Bm) / Syng lovsang heile jorda (Nn) / Dál lávlló oppa eanan (Ns)
415	Alltid freidig
434	Det er navnet ditt jeg roper
479	Fordi han kom og var som morgenrøden
482	Deg å få skode
494	Jeg er i Herrens hender
588	Vi samles til dåp i din kirke på jord
608	Når vi deler det brød som du oss gir
621	Nå dekkes bordet
646	Sometimes in our lives
671	Da jeg trengte en neste
678	Vi rekker våre hender frem
738	Noen må våke i verdens natt
757	Gud signe vårt dyre fedreland
758	Sámi soga lávlla/Samefolkets sang
818	O, bli hos meg
819	Bred dina vida vingar
818	O, bli hos meg
819	Bred dina vida vingar
Salmedatabasen/suppleringsalmer	
	Gud, ditt hjerte rommer
	Gud, du er min tilflukt
	Himmelen blekner
	Kvar var du
	Se, mørket vinner aldri

	Var inte rädd
--	---------------

Eksempler på salmer, unge voksne og voksne

Fra Norsk salmebok (N13)

Salmer knyttet til gudstjenesten / ulike sammenhenger

- 1 Herre Gud, ditt dyre navn og ære
- 101 Kristus er verdens lys
- 104 I et skur ved Betlehem
- 105 Shine your light
- 241 Biejjiemjïh askem (Ss)
- 309 Lovsyng vår Herre, den mektige konge med ære
- 319 Lær meg å kjenne dine veier
- 324 Ikke en spurv til jorden
- 325 Som når et barn kommer hjem om kvelden
- 327 Jeg løfter mine øyne opp til fjellene
- 341 Klippe du som brast for meg
- 342 Amazing Graze
- 354 O Jesus, du som fyller alt i alle
- 362 En tåre renner fra ikonet
- 364 Så kom du da til sist
- 371 Om alle mine lemmer
- 384 Laudate omnes gentes / Syng lovsang hele jorden (Bm) / Syng lovsang heile jorda (Nn) / Dál lávllo oppa eanan (Ns)
- 385 Bless the lord, my soul
- 388 Som ein hjort lengtar etter vatn
- 393 Cantai ao Senhor um cantici novo
- 415 Alltid freidig når du går
- 434 Det er navnet ditt jeg roper
- 449 Som et barn ble du båret til meg
- 452 Du som styre straum og vind
- 455 Fall til ro og kjenn at jeg er Herre
- 460 Bortom tid og rom og tanke
- 498 Du omgir meg på alle kanter
- 532 Gud kirkes grunnvoll ene
- 564 Som barn i ditt hus
- 608 Når vi deler det brød som du oss gir
- 624 Må din vei komme deg i møte / Vaajth dov baalka

- 626 Kum ba yah, my Lord
- 631 Det er makt i de foldede hender
- 635 Jésus le Christ, lumière intérieure / Jesus Guds son, du ljøs i mitt indre
- 637 Yaraab ssalami
- 757 Gud signe vårt dyre fedreland
- 758 Guhkkín davvin Dávvgáid vuolde (Ns)
- 761 Alle vender augo sine til deg
- 882 Eg veit i himmerik ei borg

Advent og jul

- 2 Folkefrelsar, til oss kom
- 24 Nordnorsk julesalme
- 25 Tenn lys!
- 28 Jeg synger julekvad
- 33 Det hev ei rose sprunge
- 36 Her kommer dine arme små
- 38 Mitt hjerte alltid vanker (Bm) / Muv vájmmo álu uhtjat de stállaj (Ls) / Mun sydän sielä kulkee (Kv)
- 39 Høyr kor englar syng frå sky
- 40 Å kom nå med lovsang
- 43 Stille natt
- 48 Deilig er jorden (også på Ns, Ss og Kv)
- 59 Nå vandrer fra hver en verdens krok
- 63 Det lyser i stille grender
- 66 Gullet buori saga mii / Høyr den gode tidend
- 69 I en natt så klar og kald
- 72 Vem har tänt den stjärnan
- 123 Maria gikk i tornesnar

Påske

- 173 Hill deg; frelser og forsoner
- 176 Å, løft ham sakte
- 196 Påskemorgen slukker sorgen
- 197 Deg være ære
- 209 Døden må vike for Gudsrikets krefter
- 215 Maria, tjierrasis gadnjalijs (Ls)

Pinse

- 229 Den signede dag
- 232 I all sin glans nu stråler solen
- 233 Kjærlichkeit er lysets kilde
- 512 Kom hellig ånd med skapermakt
- 520 Gå gjennom byens lange rette gater

Nasjonaldager

- 757 Gud signe vårt dyre fedreland
- 755 Ja, vi elsker dette landet
- 758 Samefolkets sang: Sámi soga lávlla
- Kvenfolkets sang: Kväna laulu

Gravferd

- 464 Velt alle dine veier
- 470 Nobody knows the trouble I've seen
- 471 Nærmere deg min Gud
- 482 Deg å få skode er sæla å nå
- 414 Så ta da mine hender
- 197 Deg være ære
- 818 O, bli hos meg
- 494 Jeg er i Herrens hender
- 882 Eg veit i himmerik ei borg

Vigsel

- 651 Kjærlichkeit fra Gud
- 854 No stig vår song
- 494 Jeg er i Herrens hender
- 734 Guds kjærleik er som stranda og som graset

Dåp

- 586 Fylt av glede over livets under
- 589 Sov, du lille, sov nå godt
- 591 Det skjer et under i dåpen

Salmer om rettferdighet og etiske spørsmål

- 670 Til kjærleik Gud oss skapte
- 671 Da jeg trengte en neste
- 678 Vi rekker våre hender frem

295 Jupmelen giele/Skaperens stemme
479 Håpstango/Fordi han kom og var som morgenrøden
738 Noen må våke i verdens natt
680 Ubi Caritas et Amor
737 Herre du vandrer forsoningens vei
742 Høyr den budskapet som vi forkynner

Fra salmedatabasen/suppleringsalmer

Var inte rädd
Fortiden er omme
Son av Gud
Tal ikkje om ei Gud
Det er blitt høst
Sammen for Guds ansikt

Totalt 102 salmer

Veiledende lister, praksisformer

Anbefalte praksisformer 0–5 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasset formidling, bevegelsessanger, lystenning, bruk av flere sanser - Bruke kirkeåret i valg av gudstjeneste for små og store - Høsttakkefest, adventstid, fastelavn, påskefest og skaperverkets dag - Undervisning om og feiring av nattverd
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale og veiledning til trosformidling i hjemmet - Morgen-, kvelds- og bordbønner - Utdeling av materiell og andre ressurser - Markering av dåpsdag hjemme - Fadderrollen
Babysang	<ul style="list-style-type: none"> - Kristne sanger, rim og regler - Måltidsfellesskap - Kveldsbønn og bordvers
Småbarnssang	<ul style="list-style-type: none"> - Kan være en del av en familiemiddag - Kristne sanger - Gjerne bønn og velsignelse som avslutning
Søndagsskole	<ul style="list-style-type: none"> - Tilbud til yngre barn under gudstjenesten
4-årsbok	<ul style="list-style-type: none"> - Samling med måltidsfellesskap, kristne sanger, bønn og bibelfortelling - Bokutdeling under en gudstjeneste
Markering av dåpsdag i menigheten	<ul style="list-style-type: none"> - Samling for 1-2 åringer i kirken - Sangstund - Måltidsfellesskap
Fadderopplegg	<ul style="list-style-type: none"> - Utdeling av ressursmateriell - Egen faddersamling
Vandringer	<ul style="list-style-type: none"> - Utforske kirkerommet - Jule- eller adventsvandring - Påskevandring
Familiesamlinger	<ul style="list-style-type: none"> - Middag - Bibelfortelling med konkrete (flanellograf, dukker, drama) - Familiekor - Samtale om kristen tro og eksistensielle spørsmål - Andakt med lystenning og velsignelse

Samarbeid mellom kirke og barnehage

Det finnes mange relevante former for samarbeid mellom kirke og barnehager / åpne barnehager. I dette samarbeidet er det [rammeplan for barnehagen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer 6-12 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasset formidling - Ministrantoppgaver - Mulighet for medvirkning til innhold og gjennomføring - Undervisning om- og feiring av nattverd
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Høytidsvandring	<ul style="list-style-type: none"> - Advents- julevandring - Påskevandring - Juletreff
Leir	<ul style="list-style-type: none"> - Familieleir - Helgeturer
Lys våken	<ul style="list-style-type: none"> - Samling kirkerommet med undervisning og aktiviteter - Måltidsfellesskap - Overnatting i kirken
Internasjonal solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> - Misjonsprosjekt - Fasteaksjonen - Vennekapsmenighet i samarbeid med aktuelle organisasjoner
Familiesamlinger	<ul style="list-style-type: none"> - Middagsfellesskap - Familiekor - Egne opplegg for foresatte - Kreativt verksted - Formidling av bibelhistorier
Markering av skolestart for 6-åring	<ul style="list-style-type: none"> - Opplegg på planleggingsdager - Gudstjeneste med bokutdeling - 6-års klubb
Orgelskole	<ul style="list-style-type: none"> - Samlinger med barn som er nysgjerrige på orgelet - Tilpasset undervisning

Etter skoletid	<ul style="list-style-type: none"> - Leksehjelp - Måltidsfellesskap - Klubb med leker og andakt
Åpen kirke	<ul style="list-style-type: none"> - Utforske kirkerommet - Sansse kirkerommet på forskjellige måter: Stillhet, musikkmeditasjon, bibelfortellinger
Uteaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> - Speider - Idrettsaktiviteter - Friluftsliv, for eksempel en klubbsamling i skogen med bål og andakt
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Om tro, bibel, filosofi og eksistensielle temaer
Barnekor	<ul style="list-style-type: none"> - Evt i samarbeid med den lokale skolefritidsordningen - Sanger med kristent innhold - Andakt med lystenning, bønn og velsignelse
Tweensklubb	<ul style="list-style-type: none"> - Klubb med forskjellige aktiviteter - Kreative samlinger med dans, drama og musikk - Andakt med lystenning, bønn og velsignelse
Pilegrimsvandringer og andre vandringer i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærheten - Samtaleopplegg rundt skaperverk, bærekraft, klima og tap av natur
Halloween/Allehelgensdag	<ul style="list-style-type: none"> - Egen markering av dagen i kirken med utkledding, godteri, leker og kveldsavslutning - Undervisning om død, sorg, håp og begravelse - Vandring på kirkegården
Tårnagent	<ul style="list-style-type: none"> - Samling kirkerommet med forskjellige agentoppgaver - Tårnagentklubb - Gudstjeneste
Kulturarrangement	<ul style="list-style-type: none"> - Konserter for barn - Konserter der barn er medvirkende
Sommerskole i juni og august	<ul style="list-style-type: none"> - "Agent for rettferdighet" - Andre aktuelle opplegg
Markering av dåpsdag	<ul style="list-style-type: none"> - F.eks. 10 år siden dåpen

Samarbeid mellom kirke og skole

Listen ovenfor viser eksemplar på praksisformer som hører til rammeplan for kirkelig undervisning og læring for denne aldersgruppen. I tillegg finnes det mange relevante former for samarbeid mellom kirke og barneskole. I dette samarbeidet er det [læreplanverket for skolen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer konfirmasjonstiden

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på gudstjenester - Nattverd - Ministrant med veiledning - Øve på liturgiske ledd - Lage og lese egne forbønner
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelse
Felleskapsbyggende aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> - Bli-kjent-kveld med leker og snacks - Møte andre ungdommer i menighetens ungdomsarbeid
Leir	<ul style="list-style-type: none"> - Konfirmantleir - Bo-hjemme leir - Overnatte i kirken
Praksis i menighetens øvrige arbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Barneklubb - Seniorarbeid - Kirkemusikk - Ungdomscafé
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Konfirmantkor - Konfirmantband
Internasjonal solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på Fasteaksjonen - Samle inn penger til Kirkens nødhjelps arbeid
Pilegrimsvandring og andre vandringer i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærheten - Samtaleopplegg rundt tro, skapelse, bærekraft, klima og tap av natur
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Tro og eksistensielle spørsmål - "Meningen med meg" (eget opplegg) - Etikk og rettferdighet
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Bønnevandring - Personlig forbønn
Digitalt trosliv	<ul style="list-style-type: none"> - Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Åpen kirke	<ul style="list-style-type: none"> - Utforske kirkerommet med kunst og arkitektur - Sanser kirkerommet på forskjellige måter: Stillhet, musikkmeditasjon, bibelfortellinger

Én til en-samtaler	- For eksempel ved oppstart av konfirmasjonsopplegget
Øvrig ungdomsarbeid	- Ungdomskor - Ungdomsklubb - Bibelgrupper - Band- og teknikkgrupper
Tilbud for foresatte	- Egen gudstjeneste med lystenning for konfirmantene - Undervisning om ungdomstiden og tro - Foreldremøte med foredrag og samtaler

Anbefalte praksisformer 13-19 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Ministrant- og medliturgoppgaver - Bidra til utforming av gudstjenesten

	<ul style="list-style-type: none"> - Nattverd - Ha ansvar for egne gudstjenester knyttet til innhold og gjennomføring - Kirkevertoppgaver
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Ledertrening	<ul style="list-style-type: none"> - Eget kursopplegg - Oppgaver på konfirmant- og barneleirer - Oppgaver på aktiviteter for yngre barn - Holde egne andakter, dele erfaringer med tro
Leir og turer	<ul style="list-style-type: none"> - Leirer med lengre varighet - Helgeturer - Bo-hjemme-leir - Overnatting i kirken
Ungdomsdemokrati	<ul style="list-style-type: none"> - Ungdomsutvalg - Ungdomsting i bispedømmet - Styrearbeid i kristne barne- og ungdomsorganisasjoner
Fasteaksjonen	<ul style="list-style-type: none"> - Bidra med innsamling av penger til Kirkens Nødhjelp - Lederoppgaver knyttet til organiseringen av selve aksjonen - Samtale om etikk og rettferdighet
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Som en del av gudstjenesten - Egne konserter - Som en del av leirvirksomhet
Kreative grupper	<ul style="list-style-type: none"> - Filmverksted - Foto - Dans - Drama - Redesign - Håndarbeid
Pilegrimsvandring og andre vandringar i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærområdet - Samtaleopplegg rundt tro, skaperverk, bærekraft, tap av natur
Ungdomsklubb	<ul style="list-style-type: none"> - Café - Hobbyverksted - Andakt
Smågrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Bibelgrupper - Lectio Divina - meditativ bibellesning - «Meningen med meg» - Samtale om tro, filosofi og apologetikk

Tilbud for foresatte	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjonsmøte om konfirmasjon - Foredrag om tenåringstid og tro
Ungdomskvelder	<ul style="list-style-type: none"> - Måltid - Panelsamtaler om aktuelle temaer - Konserter - Quiz
Digitalt trosliv	<ul style="list-style-type: none"> - Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Russetid	<ul style="list-style-type: none"> - Åpen kirke - Samtaletilbud - Lokal tilstedeværelse evt i samarbeid med andre aktører
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn

Samarbeid mellom kirke og skole

Listen ovenfor viser eksempler på praksisformer som hører til rammeplan for kirkelig undervisning og læring for denne aldersgruppen. I tillegg finnes det mange relevante former for samarbeid mellom kirke og ungdomsskole / videregående skole. I dette samarbeidet er det [læreplanverket for skolen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer, unge voksne

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjeneste	<ul style="list-style-type: none"> - Medliturgoppgaver - Nattverd - Medvirkning i planlegging og gjennomføring - Ansvar for egne gudstjenester
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale

	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpspåminnelser
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Etikk og rettferdighet - Filosofi og teologi - Aktuelle samfunnstemaer
Aktiviteter på merkedager	<ul style="list-style-type: none"> - 17. maifrokost - Påsketilbud - Nyttårsfeiring - Romjultilbud - Valentinsdagen
Leir og turer	<ul style="list-style-type: none"> - Leirer med lengre varighet - Familieleir - Retreat - Skogskapell
Dialogarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Samtaler med unge fra andre religioner - Økumeniske samtaler
Internasjonal solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> - Fasteaksjonen - Vennskapsmenigheter i samarbeid med organisasjoner
Lederoppgaver	<ul style="list-style-type: none"> - Konfirmantleirer - Ungdomsturer - Ansvar ved aktiviteter for barn og unge
Ungdomsdemokrati	<ul style="list-style-type: none"> - Menighetsråd - Ungdomsting i bispedømmet - Styrearbeid i aktuelle kristne barne- og ungdomsorganisasjoner
Smågrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Bibelgrupper - Deling av tro, tvil og eksistensielle spørsmål - Apologetikk
Temakvelder	<ul style="list-style-type: none"> - Måltid - Panelsamtaler - Minikonsertar - Kurs/foredrag/film
Digitalt trosliv	<ul style="list-style-type: none"> - Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Skriftemål - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn
Kreative samlinger	<ul style="list-style-type: none"> - Redesign - Dans og drama

	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveverksted - Film og foto - Håndarbeid
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Familiekor - Gospelkor - Forsangergruppe - Lovsangsteam - Band
Studenttilbud	<ul style="list-style-type: none"> - Samtaler - Lesesal - Måltidsfellesskap - Åpen kirke
Kulturarrangementer	<ul style="list-style-type: none"> - Festivaler - Konserter - Salmekveld - Filmkveld
Samlinger i kirkeåret	<ul style="list-style-type: none"> - Fastesamlinger - Påskevandring - Romjulstreff
Samlinger for frivillige ledere	<ul style="list-style-type: none"> - Festmiddag - Kurs/foredrag

Anbefalte praksisformer, voksne

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Medliturgoppgaver - Nattverd - Kirkevert - Gudstjenestegrupper
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Bibelgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Husfellesskap - Åpne bibelgrupper

Temakvelder	<ul style="list-style-type: none"> - Måltid - Panelsamtale over aktuelle temaer - Kurs/foredrag - Fastesamlinger
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Skriftemål - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn
Samlivskurs	<ul style="list-style-type: none"> - Undervisning og samtale
Samlinger for frivillige ledere	<ul style="list-style-type: none"> - Festmiddag - Kurs/foredrag
Dugnadsarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Enkelt vedlikehold - Hagearbeid - Organisatoriske oppgaver - Loppemarked
Markering av høytider	<ul style="list-style-type: none"> - 17. maifrokost - Romjultreff - Nyttårsfeiring - Påsketilbud
Kreative grupper	<ul style="list-style-type: none"> - Matlaging - Håndarbeid - Snekkerverksted - Skriveverksted - Redesign - Foto
Internasjonal diakoni	<ul style="list-style-type: none"> - Fasteaksjonen - Vennskapsmenigheter i samarbeid med organisasjoner - Bønneuker
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Eksistensielle spørsmål - Filosofi, teologi og etikk - Samtale om tro og tvil
Sorggrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Pårørende ved tap av partner eller barn - Sorg ved samlivsbrudd
Allehelgenstilbud	<ul style="list-style-type: none"> - Kranseverksted - Åpen café
Religionsdialog	<ul style="list-style-type: none"> - Møte med representanter fra andre tros- og livssynssamfunn - Økumeniske samtaler
Kirkedemokrati og medvirkning	<ul style="list-style-type: none"> - Åpne informasjonsmøter om kirkevalg
Kulturarrangement	<ul style="list-style-type: none"> - Salmekveld - Festivaler

	<ul style="list-style-type: none"> - Boksamtaler
Pilegrimsvandringar og andre vandringar i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Vandring på turstier i nærområdet - Samtaleopplegg rundt skaperverk, bærekraft, klima tap av natur
Seniortreff	<ul style="list-style-type: none"> - Gåturar - Måltidsfellesskap - Kurs/foredrag - Sang og musikk
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Familiekor - Kirkekor - Forsangergruppe - Band
Historiske vandringar	<ul style="list-style-type: none"> - I kirkerommet - I lokalmiljøet - Samarbeid med lokale historielag
Språkcafé	<ul style="list-style-type: none"> - Måltidsfellesskap - Sang og musikk

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høringsinstanser

Alle kirkelige fellesråd
Alle kirkeverger
Alle menighetsråd
Bispedømmerådene

Den norske kirkes ungdomsutvalg
Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelse
Hovedorganisasjonen KA
Norsk Kvinnelig Teologforening
Sjømannskirken
MF vitenskapelig høyskole
VID vitenskapelige høyskole
Universitetet i Agder
Universitetet i Tromsø
Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo
NLA Høgskolen
Fagforbundet teologene
Creo
Spir

Plan for kirkelig undervisning og læring

Overordnet del

Innhold

Dåps- og misjonsbefalingen	4
Om planen	5
Kapittel 1 Sammenheng og kontekst for kirkelig undervisning og læring	6
Utfordringer og muligheter i et livssynsåpent og mangfoldig samfunn	6
Mennesket som søkende etter mening	6
Kapittel 2 Gud, mennesket og verden: Teologisk grunnlagstenkning.....	7
Kirkens undervisnings- og læringsoppdrag	7
Den treenige Gud	8
Kapittel 3 Være og lære: Pedagogisk grunnlagstenkning.....	9
Kunne noe og lære noe	10
Delta og samhandle.....	10
Skape og nyskape	11
Kapittel 4 Leve og vokse: Innhold i kirkelig undervisning og læring	11
Bibel, tekst og tolkning.....	12
Kirkens kultur og tradisjon	12
Kristen tro i praksis.....	13
Kapittel 5 Samisk kirkeliv: Språk, kultur og livsanskuelse	14
Ettverknninger av fornorskningen og forsoning i praksis	14
Forankring i samisk kultur	15
De samiske språkene.....	15
Tilnærme seg det samiske på ulike måter.....	16
Kapittel 6 Likeverdig deltakelse, medvirkning og medborgerskap	16
Likeverdig deltakelse i kirkelig undervisning og læring.....	17
Barrierer for deltakelse	17
Medborgerskap, demokrati og representasjon	18
Kapittel 7 Lokalt planarbeid	18
Kommunikasjonsarbeid.....	19
Evaluering, faglig utvikling og fornyelse.....	19
Kapittel 8 Ansvarsforhold og samarbeid om kirkelig undervisning og læring.....	19
Samarbeid i menigheten og med de kristne organisasjonene	20
Frivillig medarbeiderskap	20
Hjemmet og barnets omsorgspersoner	20
Samarbeid med de kristne organisasjonene	20
Samhandling med kommune og andre aktører	21

Skole, barnehage og tilbud etter skoletid.....	21
Samhandling med andre aktører i lokalsamfunnet.....	21

Dåps- og misjonsbefalingen

Bokmål:

Da trådte Jesus fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»

Lulesamisk:

Jesus de sija ávddáj lájdástij ja sidjij sárnojj: “Munji le gájkka fábmo almen ja ednamin vatteduvvam. Mannit dan diehti gájkajt álm mugijt áhpadisálm mán dagátjit: gástadihtit sija Áhtje ja Bárne ja Ájlis vuoiŋjanisá nammajj ja áhpadihtit sija gájkka mujsta vaddem budájt anodit. Ja mán lev dija lunna gájkajt biejjijt gitta värálda náhkámij.”

Nordsamisk:

Dalle Jesus loaiddastii sin ovdii ja sártnui sidjiide: “Munnje lea addojuvvon buot fápmu almmis ja eatnama alde. Vulget dan dihte ja dahket buot álbmogiid mu máhttájeaddjin: Gásttašehket sin Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa nammii ja oahpaehket sin doallat buot maid mun lean gohččon din doallat. Ja mun lean dinguin buot beivviid gitta máilmmi loahpa rádjái.”

Nynorsk:

Då steig Jesus fram og tala til dei: «Eg har fått all makt i himmelen og på jorda. Gå difor og gjer alle folkeslag til læresveinar: Døyp dei til namnet åt Faderen og Sonen og Den heilage ande og lær dei å halda alt det som eg har bode dykk. Og sjå, eg er med dykk alle dagar så lenge verda står.»

Sørsamisk:

Dellie Jeesuse tjuedtieje jih dejtie soptsese: «Gaajhke faamoe elmierihkesne jih eatnamisnie munnjien vadtasovveme. Vaedtsede darjode gaajhkh almetjh learoehkinie: laavkode Aehtjien jih Baernien jih Aejlies Voejkenen nommesne jih ööhpehtidie gaajhkem maam manne stilleme. Jih dijem dæredem gaajhkide biejjide minngemes beajjan.»

(Matt 28, 18-20)

Om planen

Den norske kirkes undervisnings- og læringsoppdrag springer ut fra dåpsbefalingen. Det kristne fellesskapet skal gi videre det som er gitt, og formidle troens budskap. I dåpen får mennesker frelse og et nytt liv i Kristus. Gjennom å ta del i sakramentene – dåpen og nattverden – får den dømte tilhørighet til den lokale menigheten og til det verdensvide kristne fellesskapet. Dåp, læring og trospraksis hører sammen. Bibelen og trosbekjennelsen gir en klar referanseramme både til innholdet i den kristne tro og til hovedinnholdet i kirkelig undervisning og læring. Deltakelse i gudstjenestefeiringen, andre kristne praksiser og kirkens aktiviteter bidrar til læring og vekst.

Selv om kirken har et særskilt ansvar for opplæring av mennesker som er døpt eller søker dåp, er den også en tradisjons- og kulturformidler og kan bidra med kunnskap om kristen tro og praksis i et livssynsåpent og mangfoldig samfunn. Gjennom dette kan mennesker få hjelp til å leve og vokse i den kristne tro.

Plan for kirkelig undervisning og læring skal inspirere og motivere menighetsråd, ansatte og frivillige i det videre arbeidet med kirkelig undervisning og læring. Planen skal legge til rette for livslang læring gjennom deltakelse, medvirkning og skapende aktiviteter. Målgruppen er alle dømte og interesserte. Kirkens tilbud og aktiviteter skal bidra til at

- mennesker som er døpt eller søker dåp, får lære om og blir styrket i den kristne tro
- alle dømte og interesserte får økt kjennskap til og kunnskap om Bibelens tekster, kristen tro i praksis og kirkens kultur og tradisjon
- barn, unge og voksne blir inspirert til engasjement for kirken og verden

Forståelsen av kunnskap, undervisning og læring har endret seg over tid. Samfunnet og kirken har også utviklet seg. For at mennesker skal kunne leve og vokse i den kristne tro, må kirken som fellesskap legge til rette for at tradisjonene bevares og skapes, og at troen praktiseres. Kirkelig undervisning og læring skal bidra til kristen livstolkning og gi rom for menneskers søken, undring og refleksjon.

Plan for kirkelig undervisning og læring erstatter *Gud gir – vi deler. Plan for trosopplæring i Den norske kirke* (2010) og *Plan for samisk trosopplæring* (2011). Trosopplæringsreformen, som startet i 2004, hadde som oppdrag å utvikle en systematisk og sammenhengende trosopplæring for alle dømte. Det systematiske trosopplæringstilbudet skulle ha et omfang på 315 timer og kompensere for bortfall av kristen trosopplæring i skolen. Trosopplæringsplanens målgruppe var dømte i alderen 0-18 år.

Reformen synliggjorde, fornyet og systematiserte det pedagogiske arbeidet i Den norske kirke. Prinsippene i *Gud gir – vi deler* og breddeperspektivet fra trosopplæringsatsingen er fortsatt viktige. Samtidig må undervisnings- og læringsaktivitetene sees i sammenheng med annet arbeid i menigheten og ta utgangspunkt i lokal kontekst.

Benevnelsen for fagfeltet i denne planen er «kirkelig undervisning og læring». Dette begrepet ivaretar en helhetlig tilnærming der det legges til rette for både planlagte aktiviteter og spontan læring, for grunnleggende kunnskap og fordypning. Læring skjer på mangfoldige måter og kan ikke styres, men kirkens fellesskap kan legge til rette for videreføring av trospraksis, kultur og tradisjon. Barn, unge og voksne er hverandres medvandrere som sammen tar vare på, utforsker og former kunnskap om tekst, tro og tradisjon.

Planens overordnede del beskriver teologisk og pedagogisk grunnlagstenkning for kirkelig undervisning og læring og setter dette arbeidet inn i konteksten av menighetens helhetlige arbeid. Innholdet i overordnet del konkretiseres i rammeplaner for følgende aldersgrupper: 0-5 år, 6-12 år, 13-19 år, konfirmasjonstiden, unge voksne og voksne. Rammeplanene gir retning for utforming av lokale planer for forskjellige aldersgrupper.

Kapittel 1 Sammenheng og kontekst for kirkelig undervisning og læring

Dette kapittelet gir overblikk over konteksten for kirkelig undervisning og læring og beskriver utfordringer og muligheter knyttet til denne.

Utfordringer og muligheter i et livssynsåpent og mangfoldig samfunn

Kirkelig undervisning og læring finner sted i et samfunn i stadig endring. Dagens samfunn er livssynsåpent og mangfoldig, med tilhørende utfordringer og muligheter. Generasjonsbegrepet er i endring, og generasjonsskifter skjer stadig raskere. Informasjonskildene er mange og rikholdige, men kan fremstå som uoversiktlige. Det er færre felles referanserammer i samfunnet. Mennesket kan ofte oppleve at det står alene i sin søken etter mening og identitet. Både unge og voksne har flere muligheter, og kunnskapen er mer tilgjengelig. Samtidig stilles det også større krav til den enkeltes evne til kildekritikk.

Digitalisering og sosiale medier er en naturlig del av de fleste menneskers hverdag. Dette gjelder også barn og unge. Dette skaper nye fellesskap, men bidrar også til avstand. Verden har blitt «mindre» og mer tilgjengelig, men kan også oppleves som fragmentert og utrygg. Krig og konflikter, økologiske kriser og usikkerhet om jordens fremtid skaper handlingsvilje og engasjement, men også apati. Mange mennesker opplever fysisk eller eksistensiell ensomhet og psykisk uhelse.

Kristen tro og kulturarv er ikke lenger like synlig på samfunnets fellesarenaer. Nordmenn leser Bibelen i mindre grad enn før. Kunnskapen om Bibelen og de kristne tradisjonene er markant mindre enn i tidligere generasjoner. Kristne tekster, praksiser, historie, kulturarv og ritualer kan derfor for mange oppleves som et ukjent landskap.

Mennesket som søkende etter mening

Den norske kirke som fellesskap består av et stort mangfold av mennesker med ulik erfaringsbakgrunn, funksjonsgrad og identitet. De fleste er døpt som barn. Noen

søker dåp senere i livet. Også mennesker som av ulike grunner ikke er døpt, søker til kirken og det kristne fellesskapet.

Alle skal gis mulighet til å bli kjent med kirkens tradisjon og kildene til kristen tro, livstolkning og livsmestring. Ved å være åpen og inviterende kan kirken møte menneskers eksistensielle spørsmål og søken etter tilhørighet. Gjennom disse møtene kan barn, ungdom og voksne finne ny kraft og flere handlingsalternativer. Kirkelige undervisnings- og læringsaktiviteter kan legge til rette for reflekterte og kildekritiske samtaler om tro og religion. Slik kan mennesker få hjelp til å navigere i det religiøse landskapet og styrke egen identitet.

Den enkeltes forkunnskap og referanserammer har innvirkning på hvordan man oppfatter og tolker tekster, praksiser og nye erfaringer. Møter mellom mennesker med ulike referanserammer fordrer åpenhet, respekt og interkulturell kompetanse. Interkulturell kompetanse handler om å være åpen for, og om å utvikle innsikt i, kulturelt og språklig mangfold. Denne kompetansen har relevans for alle kirkelige undervisnings- og læringsammenhenger der forskjellige kulturer og subkulturer, identiteter og interesser møtes.

Språk knyttes til identitet. Samene i Norge har status som urfolk. Samiske språk og tegnspråk er offisielle språk i Norge, på lik linje med målformene bokmål og nynorsk og norsk tegnspråk. Språk i ordets videste forstand skaper virkelighet, mening og tilhørighet. Bevisst holdning til bruk av forskjellige språk og språklige uttrykk åpner for inkluderende og dialogisk kommunikasjon. Musikk og kunst bærer også i seg et språk som både skaper og bekrefter identitet.

Når mennesker opplever at deres kultur, språk og trosfortelling blir tatt på alvor, kan de lettere finne sin plass i kirkens fellesskap. Døvekirken og tegnspråkmiljøet er gode eksempler på dette. I møte mellom forskjellige kulturelle og språklige uttrykk kan det også oppstå ny kunnskap og dypere forståelse av andre og seg selv.

Kapittel 2 Gud, mennesket og verden: Teologisk grunnlagstenkning

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.¹ Alle mennesker kalles til å ta imot evangeliet og tolke sitt liv i lys av relasjonen til den treenige Gud. Kirkens oppdrag er å formidle dette til nye generasjoner. Kirkelig undervisning og læring skal hvile på tradisjon og være kontekstuell. Derfor må kirken alltid være til stede der mennesker er, og frimodig forkynne evangeliet i en verden i stadig endring og utvikling. Kristne tradisjoner er blitt til ved at troende gjennom historien har brukt kirkens tekster og praksiser i sine fellesskap. Den kontekstuelle nytolkningen skjer når evangeliet møter levd liv og menneskelige erfaringer.

Kirkens undervisnings- og læringsoppdrag

Kirkens undervisnings- og læringsoppdrag har sitt utspring i dåpsbefalingen. Kirken døper i den treenige Guds navn fordi Jesus sa «Døp dem og lær dem!». Dåpen er et

¹ [Den norske kirkes strategi - Kirkemøtet 2021 \(kirken.no\)](https://www.kirken.no/om-kirken/strategi)

sakrament, en hellig handling, der den som døpes får del i fellesskapet med Jesus Kristus. Gjennom Guds nåde og frelse får den dømte en levende og fornyet relasjon til den treenige Gud, en livslang og lærende relasjon. Dåp, læring og trospraksis hører derfor sammen.

Når barn blir døpt, får foreldre og faddere et ansvar for opplæring av den dømte. Dette ansvaret deler de med hele menigheten som et troende fellesskap. Den dømte blir også en del av det verdensvide kristne fellesskapet.² Både overfor dømte og ikke-dømte har kirkens undervisning som formål å vekke og styrke kristen tro og gi kjennskap til den treenige Gud. Gjennom livets ulike faser, og i møte med endringer i samfunnet, kan troen være et grunnlag for livstolkning og livsmestring og inspirere til engasjement i kirke og samfunn.

Den treenige Gud

Alt det skapte er elsket av Gud og har en uendelig verdi. Naturen har en egenverdi og bør anerkjennes og ivaretas med dette som utgangspunkt. Mennesket er skapt i Guds bilde og har et særskilt forvalteransvar i verden. En bærekraftig verden trenger et menneskesyn og et natursyn som ser på alt det skapte med godhet og respekt, og som står opp mot urett. Det er sentralt i kirkens arbeid med undervisning og læring å gi hjelp til dette. Alle mennesker, uavhengig av funksjonsevne, kjønn, etnisitet, sosial status, legning og identitet, skal sikres likeverdige muligheter til å delta og til å finne kilder til livskraft, glede og inspirasjon.

Å være et menneske er også å være feilbarlig og sårbar. Et kristent menneskesyn anerkjenner at synd er en del av menneskets livsvilkår og at mennesker påfører hverandre smerte gjennom tanker, ord og handlinger. Når man i kirkelig undervisning og læring skal snakke sant om å være menneske, må det snakkes både om det å være skapt i den treenige Guds bilde og om det som er vondt, urettferdig og utilstrekkelig.

Samtidig vitner den kristne tro om at mennesket og skaperverket ikke er overlatt til synd og forgjengelighet, men at Gud i sin kjærlighet har sendt sin Sønn til frelse for verden. I Jesus Kristus ble Gud selv menneske. Han forkynte evangeliet om Guds rike, reiste mennesker opp og innbød dem til fellesskap med seg. Gjennom sin død på korset sonet han verdens synd og skyld, og gjennom sin oppstandelse overvant han dødens makt. Gjennom troen på Jesus får mennesker del i frelsen og det evige liv.

Fortellingen om Jesus viser at livet vinner over døden, at kjærligheten er sterkere enn ondskaper, og at de destruktive kreftene i verden overvinneres av gudsríkets krefter. Dette gir fremtidshåp for mennesker i alle aldre og til alle tider. Kirkelig undervisning skal legge til rette for livslang læring, der barn, unge og voksne skal bli kjent med fortellinger om Jesu liv, død og oppstandelse. De skal også få kunnskap om og ta del i sakramentene og mangfoldige kristne praksiser. Sammen kan dette bidra til livsmestring, til å styrke troen og til å tolke sitt liv i lys av Guds store fortelling.

² [Livstegnet- et hefte om dåpen \(BM 2020\)](#)

Ved Den hellige ånd gir Gud liv til alt som lever, og gjennom Ånden skapes tro slik at mennesker får del i Jesus Kristus og frelsens gaver. Ånden kaller og utrunder til tjeneste, og gjennom Ånden skapes kirken. Kirken er kalt til å delta i den treenige Guds misjon i og for verden som Jesu vitner i ord og handling, lokalt og globalt. Den apostoliske trosbekjennelsen beskriver kirken som både hellig og allmenn. Det kirkelige fellesskap kommer på en særlig måte til uttrykk i gudstjenesten og i nattverdfeiringen. Det er kirkens tro at Gud er til stede ved sin Hellige ånd i de møtene som skjer. Når mennesker samles i kirken til hverdag og fest, er Ånden til stede og gjør ordet og troen levende. Derfor ligger det i kirkens natur å være åpen og inviterende. Bibelens fortellinger minner om at Gud virker på måter mennesker ikke har kontroll over. Den hellige ånd slutter aldri å skape liv og å fornye.

Kirkens fellesskap er mangfoldig og i bevegelse. Barn, ungdom og voksne kommer for å samtale, for å oppleve, for å lære, for å leke, for å bidra, for å le og for å gråte. Noen deltar ofte og noen sjelden. Kirken ser verdien i alle små og store fellesskap, både de som varer over tid og de som oppstår spontant. Kirkens arbeid skjer først og fremst lokalt. Samtidig er kirkens fellesskap også globalt. Mennesker over hele verden søker til kirken i hverdag og høytid for å høre at ordet forkynnes, og for å ta del i sakramentene.

Ingen beskrivelse av historie eller kristen tro er nøytrale. Derfor er det stadig behov for tolkende tilbakeblikk og nye spørsmål: Hvilke erfaringer har blitt ansett som gyldige? Hva slags virkelighetsforståelse har hatt forrang foran andre? Hva har blitt sett på som verdifullt? Jesus utfordret maktstrukturene i sin tid. Det er nødvendig å stille spørsmål rundt hvem som har hatt og har makt til å tolke og definere kristen tro og praksis. Alle som på ulike måter er i en minoritetssituasjon, skal erfare at deres bakgrunn er verdifull og at kirkens rom er trygt. Å snakke om makt og privilegier og adressere dette er en del av kirkelig undervisning- og læring.

Kapittel 3 Være og lære: Pedagogisk grunnlagstenkning

Begrepet «undervisning» i denne planen viser til alle målrettede og planlagte aktiviteter som gjennom varierte arbeidsmåter og metoder legger til rette for læring. Samtidig skjer mye av læringen i kirken i mer uformelle sammenhenger, når mennesker samles til gudstjenester eller hverdagsaktiviteter. Som deltakere er mennesker aldri passive mottakere, men påvirker og former egen læring. Barn, ungdom og voksne er troende subjekter som i fellesskap åpner tekster, tradisjon og tro.

Å være underveis kan være et godt bilde på kirkelig undervisning og læring. Det er en kontinuerlig prosess som knytter tidligere kunnskap og livserfaringer til ny kunnskap og erfaring. Deltakere i denne prosessen er hverandres medvandrere. Det er likevel ofte noen, enten ansatte eller frivillige, som har et spesielt ansvar for å tilrettelegge møtepunkter og innhold i aktivitetene. Ansatte og frivillige bør ha en åpen og dialogisk holdning, skape trygge læringsmiljøer og benytte et bredt spekter av pedagogiske verktøy.

Læring er ofte relasjonell. Å høre til et fellesskap, å være sett og ønsket er et grunnleggende menneskelig behov. Ved å anerkjenne et annet menneske som en unik person og en kompetent deltaker i sine egne læringsprosesser, bygges det trygge læringsrom. Læring skjer som regel best der man ønsker å være. I trygge og dialogiske sammenhenger kan deltakere våge seg ut av komfortsonen og oppleve mestring.

Gjennom arbeid med dåps- og trosopplæring har kunnskapsforståelsen i Den norske kirke blitt utvidet og nyansert. Den har endret seg fra mer tradisjonell forståelse av kunnskap som tilegnelse av katekismestoffet til større fokus på læring gjennom deltakelse i kirkens ulike praksiser. En tredje tilnærming til kunnskap i kirken er at den blir til underveis i læringsprosessen gjennom samhandling. Kunnskap skapes av alle deltakere i fellesskap og er alltid i bevegelse.

Kunne noe og lære noe

Alle mennesker vet og kan noe. Læring skjer i samspillet mellom det mennesket vet og kan og det innholdet som ligger i kirkens læregrunnlag, tradisjon og praksis. Kjennskap til og kunnskap om sentrale begreper og artefakter, fortellinger og ritualer gir deltakere gode verktøy til å forstå kirkens språk, kultur og praksis. Kunnskap i kirkelig kontekst omfatter også ferdigheter og erfaringer.

Kunnskapsdannelse i kirken kan skje på ulike måter – gjennom formidling, samhandling og opplevelser. Fortellermetodikk kan være et nyttig verktøy når bibeltekstenes innhold formidles. For at konfirmantene skal huske Fadervår og trosbekjennelsen, er det viktig å finne metodikk som støtter opp under dette. Øving er avgjørende når man skal lære sang eller musikkstykker. For å kunne bidra med medliturgoppgaver i gudstjenesten, må man lære de nødvendige ferdighetene gjennom å øve sammen med andre, gjerne med noen som er mer erfarne. Det digitale læringsrommet fordrer en annen pedagogisk og relasjonell tilnærming enn de tradisjonelle læringsarenaene. Samtidig kan det legges til rette for læring på engasjerende måter.

Mye av kunnskapen ligger i den emosjonelle hukommelsen eller i kroppens hukommelse. Denne kunnskapen kan komme til uttrykk på en annen måte enn gjennom det verbale språket. Slik taus kunnskap kan for eksempel bygge på erfaringer fra hverdagskontekster og kirkelige sammenhenger. Kirkelig undervisning kan bidra med å finne uttrykk for disse erfaringene og sette dem i sammenheng med annen kunnskap og erfaringer.

Delta og samhandle

Læring gjennom deltakelse kan forstås som involverende aktiviteter der man i fellesskap blir kjent med et bestemt læringsinnhold. Gjennom deltakelse i kirkens ritualer og menighetens mangfoldige aktiviteter kan mennesker erverve kognitiv og praktisk kunnskap, men også emosjonell og relasjonell kompetanse. Deltakerrollen i kirkelige undervisnings- og læringsaktiviteter kan forstås forskjellig. Man kan forstå deltakelse som å være aktivt involvert og å ha ansvar og oppgaver.

Deltakelse kan ha mye felles med medvandring, der to eller flere mennesker deler sine troserfaringer, kunnskap og refleksjoner. Ikke minst kan det å delta bety ganske enkelt å være med – uten at fellesskapet har forventning om bidrag og prestasjon. Kirkelig undervisning og læring skal legge til rette for et bredt spekter av deltakelse, der deltakeren bidrar med å forme sin deltakerrolle.

Læring gjennom deltakelse skal prege både uformelle og formelle læringskontekster i kirken. Å gjøre noe sammen og å undre seg i fellesskap inspirerer til læring og hjelper med å forstå og huske. Gjennom involverende aktiviteter, vandringer, samtaler og kreative prosjekter skjer det læring på et dypere nivå. Dette bidrar til utvikling av egen trosidentitet, dannelselse og den enkeltes evne til livstolkning og livsmestring.

For å nå ut til flest mulig må kirken legge til rette for deltakelse på flere arenaer enn kirkebygg og menighetshus. I nærmiljøet finnes det ofte steder som kan bidra til læring på kreative, utforskende, involverende og dialogiske måter. I det digitale rommet treffer man andre mennesker enn dem som møter opp fysisk. Dette åpner opp for at flere kan delta, men også at man kan samhandle på nye måter.

Skape og nyskape

Hvert menneske, uansett alder og funksjonsnivå, bringer noe unikt inn i læringssituasjonen. Det må gis rom for at menneskers livs- og trosfortelling får rom i kirkelige undervisnings- og læringskontekster. Som subjekter i sin egen læring er mennesket ikke bare mottaker og bidragsyter i læringsfellesskapet, men også medskaper av ny kunnskap.

I kirkelige læringskontekster må det være åpenhet for at undervisningens utfall ikke kan kontrolleres. Kirkelige undervisnings- og læringsaktiviteter skal legge til rette for at deltakerne våger å utforske og utfordre tradisjonsrike tekster, kulturelle uttrykk og praksiser, slik at disse kan tolkes inn i nåtiden. Innholdet i kirkelig undervisning og læring skal invitere til etisk refleksjon, engasjement og kreativitet. Slik kan deltakere bli medskapere. I prosessen kan det oppstå nye tekster, praksiser og tradisjoner. Barn, ungdom og voksne kan på denne måten bidra til å skape dagens og morgendagens kirke, bidra til å bevare og fornye tradisjoner og til å utvikle teologi.

Kapittel 4 Leve og vokse: Innhold i kirkelig undervisning og læring

Tre innholdselementer er sentrale i kirkelig undervisning og læring: bibel, tekst og tolkning, kristen tro i praksis og kirkens kultur og tradisjon. Sammen bidrar de til kristen livstolkning og livsmestring.

Alt menneskelig angår den kristne tro. Kristen livstolkning innebærer å forstå seg selv og tilværelsen i lys av relasjonen til Gud, seg selv, andre mennesker og hele skaperverket. Livsmestring handler om kunne møte livet i gode og onde dager, å ha tro på egne ressurser og håp for framtiden. Gjennom kirkelig undervisning og læring skal mennesker få hjelp til å leve livet i hverdag og høytid, i sorg og glede, i krise og oppbrudd, alene og i fellesskap.

Bibel, tekst og tolkning

Kirkelig undervisning og læring skal ta i bruk et mangfold og bredde av bibelske tekster både fra Det gamle og Det nye testamentet. Dette kan gi mulighet til å tolke eget liv og å utforske kristen tro på nye måter. Bibelen er sentral i all kirkelig undervisning og læring. Bibelens tekster er bærende ved de kristne høytidene og gjennom kirkeåret. De leses og formidles i gudstjenester, i kirkens ritualer og hverdagstilbud og danner en felles referanseramme for kirken. Historisk har Bibelen preget allmennkulturen, språket og kunststartene.

Bibelens rolle i samfunnet har endret seg, og mange av fortellingene er ikke i like stor grad som tidligere kjent for nye generasjoner. Kirkelig undervisning skal legge til rette for læring, der mennesker blir kjent med Bibelen og får et forhold til bibelske fortellinger. Kunnskap om Bibelen og kjennskap til Bibelens tekster kan bidra til å gi trygghet i egen tro og tradisjon, men også hjelp til refleksjon og kritisk tenking.

Bibelen er skrevet i en annen tid og kultur, og har et språk og et verdensbilde som kan være fremmed. Samtidig er Bibelens tekster slitesterke og kan være relevante i ulike livsfaser og livssituasjoner. Bibelen består av et mylder av ulike tekster. Disse kan være rørende, rare, utfordrende, morsomme eller mystiske.

Forskjellige faglige tilnærmingar knyttet til valg av tekster er en styrke. Bruk av tekster må tilpasses målgruppen. Dette innebærer også å velge tekster som tar opp vanskelige sider av livet, og der menneskers livserfaringer brytes mot bibeltekstene som leses.

Bibelfortellinger er også et godt utgangspunkt for samtale om livsnære og hverdagsaktuelle temaer som tro og vitenskap, menneskesyn og menneskeverd, relasjoner, utenforskap og ensomhet, sykdom og død, rettferdighet og ulikhet, klima, miljø og bærekraft, krig og fred.

Bøkene i Det gamle testamentet er hellige skrifter også i jødedommen, og Det nye testamentet ble til i en jødisk kontekst. Kirkelig undervisning og læring må derfor preges av et reflektert forhold til det jødiske. Det er viktig at kirken ikke bidrar til karikerende og stereotypiserende beskrivelser av jødedom og jøder, men snarere bidrar aktivt til å korrigere slike oppfatninger.

Kirkens kultur og tradisjon

Den norske kirke rommer et mangfold av tradisjoner, og kirken forvalter en rik materiell og immateriell kulturarv. Den kirkelige kulturarven, med sine steder og bygninger, kunst og arkitektur, salmer, tekster og muntlig formidling, gir muligheter for å utvikle teologi og læring som er både stedegen og dialogisk. Samtidig viser arkitektur, kunst og musikk at kirken aldri har vært et rent lokalt eller nasjonalt prosjekt. Arven er, og har alltid vært, en del av et større, globalt kirkelig fellesskap.

Kirkerommets utforming rommer en fortelling med røtter i både Bibelen, historien og teologien. Kirkerommet er derfor en rik læringsarena i seg selv, som legger til rette

for opplevelser, deltakelse, menneskemøter, troserfaringer, refleksjon og kunnskapsdanning.

Kristne tradisjoner blir overlevert fra generasjon til generasjon og formes av mennesker som har brukt dem gjennom tiden. Eksempel på slike tradisjoner er feiring av kristne høytider, pilegrimstradisjoner og bruk av orgel i gudstjenesten. Lokale tradisjoner og kulturelle uttrykk er med på å forme identitet, å fortelle stedets historie, samt å stimulere til kulturell nyskaping. På samme måte som bibeltekster, må også tradisjoner og kultur eies og tolkes på nytt av nye generasjoner.

De bibelske tekstene har inspirert mennesker gjennom generasjoner til å skape egne tekster – alt fra salmer og bønner til teologiske og faglige betraktninger. Disse tekstene hører til tekstrikdommen i kirken og bør tas aktivt i bruk som kilde til kunnskap, refleksjon og inspirasjon.

Historien har også sine skyggesider, hvor kirken har bidratt til avstand og utenforskap. Når man formidler kirkens kultur og tradisjoner, er det viktig å inkludere en kritisk refleksjon rundt makt og misbruk av makt, også i møte med kulturelle uttrykk og forståelse av hvordan tradisjoner blir til og overføres til nye generasjoner.

Kristen tro i praksis

Kirkelig undervisning og læring skal knyttes til levd liv og menneskelige erfaringer. Kristen tro i praksis handler om å bruke sakramentene, å delta i ritualer og liturgier, synge og be sammen. Deltakelse i disse praksisene gir mennesker mulighet til å sanse, oppleve og erverve kunnskap med hele kroppen uten nødvendigvis å forstå, forklare eller sette ord på erfaringen.

Gudstjenesten er kirkens pulsslå. Der samles menigheten på tvers av generasjoner om Ordet og sakramentene, bønn og lovprisning. Gudstjenesten vil derfor både være et tema i undervisningen og en viktig arena for læring.

Misjon og diakonalt arbeid er også å gjøre tro. Nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet hjelper mennesket til å se seg selv og andre som skapt i Guds bilde. Det motiverer til å leve bærekraftig og engasjere seg i samfunnet, verden og i andre menneskers liv.

Menighetene i Den norske kirke inviterer til et bredt spekter av hverdagsaktiviteter. Å delta i, utvikle, utforme og påvirke innhold og form i disse styrker eierskapet til det som formidles og har en egenverdi som kristen praksis. Her skjer læring gjennom varierte uttrykksformer som kor og annen sang, drama, dans og andre skapende aktiviteter. Gjennom ulike kunstformer og kreative uttrykk skapes opplevelse av tilhørighet. Læringen skjer også gjennom lek og praktiske oppgaver. Slik kan den enkelte utvikle forståelse, ferdigheter og evne til livstolkning og livsmestring også på andre premisser enn de rent språklige.

Å «gjøre tro» kan også handle om hverdagspraksis hjemme, for eksempel å be en bordbønn, å ta i bruk bibelmeditasjonsopplegg eller å tenne et lys. Kristne praksiser

er svært mangfoldige. Noen er kjent på tvers av landegrenser og kirkesamfunn, mens andre knyttes til lokale tradisjoner. Praksisene tilpasses og utvikles av menneskene som tar dem i bruk i den lokale konteksten og kulturen.

Samisk velsignelsespraksis

Gudsrelasjonen i samisk tradisjon er ofte praksisnær. Dette kommer til uttrykk gjennom samisk velsignelsespraksis – *sivdnidit/sjievnnjidit/sjivnedidh*. Velsignelsen kan gjøres av alle og er ikke knyttet til kjønn, alder eller spesifikke egenskaper hos den som utfører det. Det er en måte å kommunisere med både Gud og skaperverket på, gjennom ord eller handling, og kan gjøres i mange ulike situasjoner.

Samisk velsignelsespraksis er en hverdagspraksis og kommer til uttrykk gjennom små ritualer som å korse seg eller be en bønn for steder du kommer til eller drar fra. Velsignelsen er en måte å praktisere ydmykhet og takknemmelighet, samtidig som det er en påminnelse om ansvaret for hverandre og for alt det skapte. *Sivdnidit/sjievnnjidit/sjivnedidh* i en kristen kontekst er å leve og tolke sitt liv i lys av den kristne tro.

Kapittel 5 Samisk kirkeliv: Språk, kultur og livsanskuelse

Det å inkludere samiske perspektiver i Plan for kirkelig undervisning og læring har tre formål. Først og fremst skal samer kunne forme sitt eget kirkeliv i pakt med en samisk selvforståelse. Det andre formålet er å styrke menighetenes forutsetninger for å kunne møte mennesker med samisk tilhørighet på en måte som ivaretar deres behov. Det tredje formålet handler om å gjøre samiske tradisjoner kjent for alle menigheter. Disse tre formålene er med på å fremme samisk kirkeliv som en del av Den norske kirkes tradisjon.

Ettervirkninger av fornorskningen og forsoning i praksis

Samer som urfolk har grunnlovsfestet rett til å utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Definisjon av et urfolk er at de har et eget språk og egen kultur, og at de har bodd i områdene før statens grenser ble fastlagt. Et fellestrekk i mange urfolks historie er at deres kultur tidligere har vært forsøkt undertrykt fra sentrale myndigheters side. Slik har også situasjonen vært i Norge.

Fornorskningspolitikken, som norske myndigheter førte mot samene og andre nasjonale minoriteter, og kirkens medvirkning til denne undertrykkningen, fikk store konsekvenser for deres identitet og kultur. Én konsekvens av dette er generasjonstraumer. Disse traumene er som usynlige sår med sterke ettervirkninger som overføres fra generasjon til generasjon. De vises ikke utenpå kroppen, men er virksomme i menneskers selvfølelse og selvforståelse.

Det kan være vondt å bli minnet på denne skyggesiden av kirkens historie. Samtidig har kirken mulighet til å gjøre noe positivt i dag, gjennom at kirken som fellesskap tør

å sette ord på vanskelige hendelser. Kirkelig undervisning og læring kan være med på å reparere de sår som ble påført både same og andre minoriteter i fornorskningsnavn, gjennom å ha kunnskap og innsikt i hva fornorskingen innebar. Vesentlige elementer i forsoning er kunnskap og sannferdig framstilling av tidligere og nyere historie.

Den norske kirke har gjennom kirkeordningen forpliktet seg til å verne og fremme samisk kirkeliv. I det ligger det å anerkjenne den kulturelle egenarten og dybden som ligger i en samisk virkelighetsforståelse og kristendomsforståelse.

Likeverdighetsprinsippet er beskrevet i *Strategiplan for samisk kirkeliv* og handler om retten til selvbestemmelse og medbestemmelse.³ I kirkelige undervisnings- og læringskontekster handler dette om at samiske tradisjoner, musikk og kultur får plass.

Forankring i samisk kultur

Samisk kirkeliv kommer til uttrykk på ulike måter. I områder der det i dag bor mange med samisk tilhørighet og som bruker samisk i dagligtale, kan menigheter ha bedre tilgang både på kirkelig ansatte og frivillige som er samiskspråklige og som besitter samisk kulturkompetanse. I menigheter hvor mennesker med samisk tilhørighet er i mindretall og dermed blir mindre synlige i menighetslivet, vil det likevel være naturlig å innlemme samiske elementer i den kirkelige undervisningen og læringen. Det kan brukes synlige identitetsmarkører og kulturuttrykk slik som samiske språk, samisk kirkekunst, samiske håndverkstradisjoner i kirketekstiler og salmesangtradisjoner som har forankring i den samiske kulturen. Variasjon mellom ulike måter å forankre kirkelig undervisning og læring på i samisk kulturforståelse vil være en styrke for den enkelte menighet. Same skal oppleve å bli tatt på alvor av kirken. Dette forutsetter at de kirkelig ansatte med undervisningsansvar har en bevissthet og forståelse om at inkludering av det samiske skjer gjennom praksis.

De samiske språkene

Språk er viktig i kommunikasjon og i formidling av måter å se verden på. Språk er identitet og skaper tilhørighet, både for enkeltindividet og for et samfunn som helhet. Både sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk er offisielle språk i Norge. Sameloven § 1-5 slår fast at de samiske språkene og norsk er likeverdige språk. Bispedømmene Nidaros (sørsamisk språkområde), Sør-Hålogaland (lulesamisk språkområde) og Nord-Hålogaland (nordsamisk språkområde) har et særskilt ansvar for å ivareta samisk kirkeliv.⁴ De lokale forhold rundt menigheten og dets geografiske plassering avgjør ofte hvilket av de samiske språkene som brukes. Mange same mistet språket sitt på grunn av fornorskningsprosesser og fikk dermed ikke mulighet til å videreføre den språklige arven til egne barn. Å få høre, se eller lese sitt hjertespråk i kirken sender et signal om at man hører til fellesskapet.

³[Strategiplan for samisk kirkeliv - Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

⁴[Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold \(sameloven\) - Lovdata](#)

I Den norske kirke skal de samiske språkene være likeverdige med det norske. Det betyr ikke at språkpraksisen er eller bør være lik i alle menigheter, men at samisk anerkjennes på linje med norsk. Dette fordrer at menighetene har en bevissthet om hvordan de samiske språkene i praksis skal inkluderes i kirkelige undervisnings- og læringskontekster. Her er *Strategiplan for samisk kirkeliv* en god ressurs.

Tilnærme seg det samiske på ulike måter

Kirkelig undervisning og læring med et samisk innhold kan og bør tilnærmes på ulike måter. I Norge finnes det samiske områder fra nord til sør. Å inkludere det samiske er like viktig uansett hvor i landet den kirkelige undervisningen og læringen foregår, og er ikke forbeholdt de områder hvor mange i befolkningen definerer seg som samer. En tankegang om at det samiske bare er et lokalt anliggende i noen få områder, gjør at den øvrige befolkningen ikke blir kjent med samisk kirkeliv.

Det finnes ulike språklige og kulturelle grupper samer, og betingelsene for utøvelse av samisk språk og kultur er forskjellige rundt om i landet. Innholdet i samisk kirkelig undervisning og læring vil derfor variere fra sted til sted. Det er et stort mangfold av samiske kristne praksiser og tradisjoner. Det krever at kirken våger å nyansere bildet av hvordan det samiske kan komme til uttrykk lokalt.

Eksempler på samiske tradisjoner i kirkelig sammenheng er hjemmedåp av barn, utdeling av komsekuler til nydøpte og et stort antall gudforeldre eller faddere ved stadfestelse av dåp i kirken. Andre eksempler er bruk av kofte ved konfirmasjon, samiske salmesangtradisjoner, lokale samiske begravelsestradisjoner og bruk av joik som en del av kirkens liturgi. Også bruk av lavvo eller gamme fra det samiske kulturlandskapet til kristent samvær oppleves som verdifullt for mange. Dette er tradisjoner som bør behandles med respekt.

Kirkelivet i det samiske samfunnet har ulike trosuttrykk. I nord- og lulesamisk språkområde har læstadianismen historisk vært en sentral del av kirkelivet. I sørsamisk språkområde har det frikirkelige menighetslivet preget mange av de samiske kristendomspraksiser og tradisjoner. Ethvert sted har sin historie og sine mennesker som setter sine spor lokalt. Kirkelig undervisning og læring skal skape rom for dette og ønske det store mangfoldet av samiske trosuttrykk velkomment – ikke bare de tradisjonelle, men også nye uttrykk. I nyere tid foregår det en revitalisering av samisk identitet og kultur. Dette påvirker også samisk kirkeliv. Flere ønsker å ta tilbake en identitet som gikk tapt under fornorskningen og å ta del i et kirkeliv som ivaretar samiske perspektiver. Kirkelig ansatte som har ansvar for undervisning, trenger kompetanse om samiske forhold for å gi rom for samiske perspektiver, praksiser og tenkemåte.

Kapittel 6 Likeverdig deltakelse, medvirkning og medborgerskap

Medborgerskap handler om at alle mennesker, uavhengig av alder og funksjonsnivå, skal ha de samme mulighetene for deltakelse og påvirkning. Likeverdig deltakelse betyr blant annet at alle mennesker skal ha mulighet til å medvirke i egne læringsprosesser.

Noen mennesker har i mindre grad enn andre mulighet til å være aktive medborgere. Funksjonshemming, psykososiale utfordringer, økonomiske barrierer eller kulturell bakgrunn er eksempler på årsaker til at enkelte grupper opplever utenforskap, marginalisering og ensomhet. Kirken må jobbe med å bygge ned disse barrierene, slik at den brede invitasjonen til kirkelig undervisning og læring kan være reell.

Likeverdig deltakelse i kirkelig undervisning og læring

Siden kirken inviterer alle døpte og interesserte til undervisning og læring, må tilbudet være tilgjengelig og åpent for alle. Fellesskap skal preges av anerkjennelse og likeverd, der barn, ungdom og voksne kan delta på egne premisser og oppleve tilhørighet. Det forutsetter at undervisningen er både relasjonell, tilrettelagt og preget av kunnskap om menneskerettigheter, menneskelig mangfold og sårbarhet. Universell utforming og individuell tilrettelegging skal ivaretas. Bygg, rom og steder med redusert tilgjengelighet er en utfordring mange steder. Det må sikres at aktiviteter så langt som mulig ikke ekskluderer enkelte grupper eller individer.

Den enkeltes behov for trygghet og støtte krever fleksibilitet og oppmerksomhet. Undervisnings- og læringsaktiviteter som har rom for stort mangfold av deltakere, bør prioriteres. Samtidig vil det være behov for individuell tilrettelegging og egen undervisning for enkelte deltakere. Man må ha høy bevissthet om når det er behov for dette og hvilke konsekvenser de kan ha. Individuell tilrettelegging krever at det er tillit mellom de involverte. Tillit er vanskelig å bygge dersom kunnskap mangler og barrierene er store.

Rammene for undervisningen må legge til rette for at det er tilstrekkelig tilfang av menneskelige ressurser, tid og tverrfaglig kompetanse for å kunne innfri målet om likeverdig deltakelse.

Barrierer for deltakelse

Mennesker med funksjonsnedsettelse skal oppleve anerkjennelse, tilhørighet og tilgjengelighet. Derfor er det viktig å identifisere, redusere og fjerne både fysiske, sosiale og kulturelle barrierer for deltakelse.

Manglende universell utforming og tilrettelegging utestenger mennesker fra likeverdig deltakelse. Dette gjelder først og fremst deltakere i undervisnings- og læringsaktiviteter, men også deres foresatte eller pårørende, frivillige og ansatte. Arbeid med universell utforming og tilrettelegging begynner med en holdningsendring. Ekskluderende holdninger kan komme til uttrykk gjennom språk, sosiale praksiser, makt, normer, strukturer, prioriteringer av ressurser og mangel på informasjon.

Universell utforming av læringsmiljøet bidrar til bedre læring for alle deltakere. Når det legges til rette for et mangfold av mennesker med variasjoner i funksjonsnivå, psykisk helse og forutsetninger for læring, utvides fellesskapets repertoar for uttrykk og samhandling.

Medborgerskap, demokrati og representasjon

Medborgerskap betyr i religiøse sammenheng å kunne ha et trosliv, være religiøst aktiv og velge grad av religiøs deltakelse og medvirkning. Det innebærer å få mulighet til å sette egne ord på erfaringer, stille spørsmål og undre seg.

Kirkelig undervisning og læring skal anerkjenne og styrke retten alle barn, ungdom og voksne har til å være aktive kirkemedlemmer og samfunnsborgere som kan utøve innflytelse og medvirkning. Så lenge noen personer og grupper ikke har de samme mulighetene som alle andre, er det behov for å jobbe aktivt med dette. I undervisningen bør det gis opplæring og innføring i det kirkelige demokratiet.

Lokalt bør det legges til rette for prosesser som gir deltakerne mulighet til å påvirke undervisnings- og læringsaktiviteter. All medvirkning bør være reell, frivillig, alderstilpasset, informert og representativ. Barn, ungdom og voksne bør delta aktivt i planlegging og evaluering av aktiviteter. Ansvar for barns medvirkning ligger hos den voksne.

Det er viktig at kirkelig undervisning og læring ikke preges av majoritetsblindhet, men at minoriteter inkluderes på en likeverdig måte, og at deres perspektiver og erfaringer gis rom.

Kapittel 7 Lokalt planarbeid

Godt lokalt planarbeid, målrettet kommunikasjonsarbeid og satsing på kompetanse er viktige forutsetninger for å lykkes med kirkelig undervisning og læring.

Etter at Plan for trosopplæring *Gud gir – vi deler* ble vedtatt i 2009, gjorde menighetene et omfattende arbeid med å utvikle lokale trosopplæringsplaner. Dette har bidratt til å skape sammenheng i menighetens trosopplæringsarbeid. I 2023 ble *Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet* lansert. *Kirka vår* er et strategisk verktøy som samler planarbeid for hele menigheten, inkludert undervisning og læring, diakoni, misjon, kirkemusikk, gudstjenesteliv og annet arbeid.

En ny overordnet del og nye rammeplaner for kirkelig undervisning og læring gjør at menigheten må vurdere sine planer og aktiviteter knyttet til feltet på nytt. Bør de justeres for å være i tråd med det nasjonale planverket? For å skape større helhet og sammenheng i kirkelig undervisning og læring, bør kontinuerlige og tidsavgrensede aktiviteter og tilbud sees under ett. Det er fortsatt viktig at Den norske kirke fastholder breddeperspektivet på mye av sitt tilbud innen kirkelig undervisning og læring. Dette står ikke i motsetning til kontinuerlig arbeid. For å nå målet om at stadig flere mennesker skal kunne leve og vokse i den kristne tro, bør det være et mangfold av tilbud som gir rom for både grunnleggende kunnskap og fordypning.

Verktøyet *Kirka vår* samler menighetens aktiviteter på ett sted og gjør det mulig å se disse i sammenheng. Menigheten blir utfordret til å bli bevisst særtrekkene ved soknet og lokalmiljøet, samt lokale utfordringer og ressurser. Her er det blant annet

viktig å kunne reflektere over hvordan nasjonale, språklige og andre minoriteter kan finne en naturlig plass i menighetens fellesskap og aktiviteter.

På bakgrunn av dette kan menighetsrådet vedta satsinger for en planperiode og fastsette hvilke aktiviteter som skal gjennomføres. Kirkerådet og bispedømmerådene vil gi støtte til menighetenes arbeid med samlet plan ved å tilby kurs og veiledning. Veiledningsmateriell knyttet til *Kirka vår – samlet plan for arbeid i soknet* beskriver prosessen fram mot vedtatt plan, inkludert involvering av ansatte, frivillige, innbyggere i soknet og ulike aktører i lokalsamfunnet.

Kommunikasjonsarbeid

For å nå en bred målgruppe med mangfold av aktiviteter, må kommunikasjon med døpte og interesserte prioriteres og ha høy kvalitet. Det er nødvendig å øke bevisstheten om hva som bidrar til at menighetens tilbud blir synlig lokalt. Å kjenne lokalmiljøet godt er en viktig forutsetning for å nå ut med tilbud.

Et godt møte med kirken bidrar til at det bygges tillit og relasjoner. Derfor er det viktig å ha bevissthet rundt hvordan kirkens ansatte og frivillige møter barn, ungdom og voksne som oppsøker kirkens tilbud og aktiviteter.

I tillegg til lokal synlighet og relasjonsarbeid, er digitale plattformer viktige kommunikasjonskanaler. Oppdaterte nettsider bidrar til at det er lett å finne relevant informasjon. Sosiale medier kan nå ut med informasjon andre steder enn de tradisjonelle nettsidene, og er derfor ofte et nødvendig supplement. Nasjonalt utarbeides det maler og kampanjer rettet mot forskjellige målgrupper. Disse kan brukes fritt og tilpasses lokale forhold. Når hele kirken løfter sammen, kommer budskapet ut til flere.

Evaluering, faglig utvikling og fornyelse

Kirka vår legger til rette for jevnlig evaluering av hva som fungerer og hva som bør endres og justeres. Bred involvering blant frivillige og andre medlemmer i soknet i evalueringsprosesser kan gi økt engasjement. Veiledningstekstene i *Kirka vår* beskriver hvordan en slik prosess kan skje på en god måte.

For å ivareta mangfoldet i forskjellige læringskontekster, trenger det kirkelige undervisnings- og læringsfeltet å samhandle med andre fagfelt og bygge på nyere forskningsbasert kunnskap. Kirken nasjonalt og regionalt, og de ulike arbeidsgiverne i kirken, har ansvar for kompetanseheving og fagfornyelse.

Kapittel 8 Ansvarsforhold og samarbeid om kirkelig undervisning og læring

Samarbeid og samhandling, både innad i menigheten og i møte med lokalsamfunnet og andre aktører, kan bidra til å skape et større og åpnere rom for kirkelig undervisning og læring. Kirkelig undervisning og læring kan finne sted både i menighetens lokaler og andre steder i lokalsamfunnet. Kirken skal både invitere inn og være oppsøkende. Impulser fra forskjellige bidragsytere kan utvide og berike kirkens undervisningstilbud.

Samarbeid i menigheten og med de kristne organisasjonene

Menighetsrådet, frivillige og ansatte har på hver sin måte ansvar for å virkeliggjøre kirkens oppdrag. Menighetsrådet har ansvaret for å vedta en samlet plan som inkluderer aktiviteter innen undervisning og læring, mens fellesrådet har ansvaret for å legge til rette for nødvendige ressurser. Undervisningsarbeidet ledes av en kateket eller en annen ansatt med kirkelig undervisningskompetanse, men hele menigheten – både ansatte, frivillige og deltakere – bidrar på hver sin måte til å forme ulike tilbud og aktiviteter. Tverrfaglig tilnærming, samhandling og relasjonelt arbeid er nødvendig for å sikre kvalitet og god gjennomføring av den lokale planen.

Frivillig medarbeiderskap

Menighetens ansatte har gjennom sine tjenesteordninger og arbeidsbeskrivelser ansvar for å stimulere og legge til rette for frivillig medarbeiderskap.

Frivillighetsledelsen skal bidra til at mangfoldet av ressurser og egenskaper kan komme til uttrykk, og at samspillet mellom frivillige og mellom frivillige og ansatte blir godt. Dette handler blant annet om tilstrekkelig opplæring og oppfølging av den enkelte, og om å sikre gode rammer som fremmer trygghet og etisk praksis. Å være frivillig i en menighet betyr også å tilhøre et fellesskap der det skapes relasjoner og åpnes for andre møteplasser enn kun de oppgaveorienterte.

En god tilnærming til frivillighet er å ta utgangspunkt i enkeltmenneskers kompetanse, nådegaver og interesser. Dette kan bidra til økt motivasjon, sterkere tilhørighet og muligheter for nye initiativ. I praksis betyr dette at mangfoldet av aktiviteter i en menighet springer ut fra menneskene og ressursene som finnes i fellesskapet. Dette er viktig både for å vitalisere kirken og for å styrke demokratisk medvirkning.

Hjemmet og barnets omsorgspersoner

Hjemmet er en viktig arena for læring. Foreldre og faddere har sammen med menigheten og hele kirken fått et ansvar for opplæring. Menigheten bør derfor bekrefte og støtte opp om den læring som skjer i hjemmet, blant annet gjennom å tilby ressursmaterieil. Samhandling med hjemmet er viktig i undervisnings- og læringsarbeidet i menigheten. Gode relasjoner til deltakere, foreldre og faddere skapes gjennom positive møtepunkter. Tidsavgrensede aktiviteter for barn, ungdom og voksne gir anledning til å invitere bredt, etablere og pleie relasjoner, samt tilby videre oppfølging og støtte.

Noen ganger kan det oppstå situasjoner som fører til at mennesker blir hindret fra å delta i menighetens aktiviteter, men ønsker et tilbud. Da er det viktig at menigheten kjenner til og tilbyr ressurser som kan brukes hjemme. Dette kan være bøker, materieil eller digitale ressurser som er tilpasset deltakeres alder og funksjonsnivå.

Samarbeid med de kristne organisasjonene

De frivillige kristne organisasjonene er viktige samarbeidspartnere for menighetene i Den norske kirke. Organisasjonene besitter spisskompetanse på sine områder og har bred erfaring med frivillig arbeid. Gjennom de kristne organisasjonene kan

mennesker få kontakt med kristne miljøer med ulik identitet og profil. Dette gir flere mulighet til å delta i et mangfoldig fellesskap og bli kjent med en bredde av kristne praksiser.

Kirkens unge er en strategisk plattform for forpliktende samarbeid mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene.⁵ Det er utarbeidet veiledning til plattformen som legger til rette for et ryddig samarbeid. Veiledningen tar for seg organisering av kirkens barne- og ungdomsarbeid, hva man bør ta hensyn til ved inngåelse av forpliktende samarbeidsavtaler og samspeilet mellom menigheten og organisasjonens lokallag.

Samhandling med kommune og andre aktører

I hver kommune i Norge finnes det kirkebygg og menigheter. Den norske kirke er en viktig del av lokalmiljøet og skal etterstrebe å være en troverdig og kompetent samfunnsaktør. Det innebærer blant annet å samarbeide om bærekraftsmålene og å bidra til trygge og inkluderende lokalsamfunn. I møtepunktene mellom forskjellige aktører lokalt kan det skje samskaping og nybrottsarbeid.

Skole, barnehage og tilbud etter skoletid

I et utvidet tilbud om kirkelig undervisning og læring inkluderes også samarbeid med barnehager og skoler, samt tilbud etter skoletid. Dette samarbeidet skal skje i rammen av skolens/barnehagens/skolefritidsordningens eget formål og rammeverk. Gode avtaler og lokalt utarbeidete planer er nødvendige for å skape forutsigbarhet og for å lykkes med samarbeidet. Det er viktig at de ansatte i menigheten er oppdaterte på gjeldende fagplaner for barnehage, skole og skolefritidsordning. Kirkens materielle og immaterielle kulturarv kan bidra til opplevelser, undring, utforskning og dybdelæring for alle barn og unge, uavhengig av tro og livssyn. Den norske kirke kan på denne måten være en ressurs til å nå kompetansemålene i skolen og målene i barnehagens fagområder.

Tiden etter skoletid er barnas fritid. Kirken kan derfor invitere til aktiviteter etter skoletid i egen regi. Kirken kan også etablere samarbeid med den lokale skolefritidsordningen i samsvar med rammeplaner for disse.

Samhandling med andre aktører i lokalsamfunnet

Kirkelig undervisning og læring, som er rettet mot en bredere målgruppe enn kirkens medlemmer, bør være utadvendt og åpen for samarbeid med et bredt spekter av aktører i lokalsamfunnet. Samarbeid med relevante lokale organisasjoner og institusjoner kan bidra til å skape innovasjon og styrke kvaliteten i kirkelig undervisning og læring. Eksempler på samarbeidspartnere kan være kulturskole, idrettslag, korps og historielag. Det kan også være aktuelt å samarbeide med andre tros- og livssynssamfunn. Gjennom dette samarbeidet blir kirken synlig i lokalsamfunnet, samtidig som menigheten kan utvikle tilbud av høy kvalitet.

⁵ [Kirkens unge. Strategisk plattform for barne- og ungdomsarbeid i Den norske kirke](#)

Høyring KUL 2026 –

Forslag til høyringssvar Møre bispedømmeråd

Felles innledning til rammeplanene:

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Nei

Fritekst:

Samanhengen mellom rammeplanane og *Plan for kirkelig undervisning og læring* blir etablert i første avsnitt under «Felles innledning til rammeplanene». Det bør likevel tydeleggjerast og visast til, med full tittel, i innleiing og undervegs i kvar enkelt rammeplan, då denne samanhengen er grunnleggande for å forstå intensjonen med rammeplanane.

2. Mener høyringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd har i denne høyringa vald å halde fram det som er sentralt utifrå Møre sitt særpreg: nynorsk som hovudmål i mange sokn og store variasjonar i storleik geografi, medlemstal og samansetting av stabar kyrkjelydane. Med bakgrunn i dette er det særleg tre moment vi har valt å trekke fram i svara våre. Rammeplananes lesarvenlegheit og tilgjengelegheit for den lokale tilsette; i kva grad variasjonen i størrelse mangfaldet til sokna kjem fram i planane; og utvalet av nynorske salmar.

Overordna ønsker vi å kommentere at planane ber preg av dårleg og forvirrande språkføring fleire stader, samt passasjar med mykje overflødig tekst. Det er gjort nokre forsøk på å kommentere dette undervegs i høyringa, med konkrete dømer, men dette er og ei overordna tilbakemelding på «Felles innledning til rammeplanene», «rammeplanene» og dei ulike rettleiande listene. Ein bør gjere ei gjennomgåande vurdering og redigering for å gjere teksten meir lesarvennleg og presis.

I tillegg ønsker vi å peike på at forholdet mellom «kan og bør» og «må og skal» ikkje er konsekvent gjennomført. Dette gjer at formuleringar som til dømes «samiske språk er en sentral del av språkmangfoldet som skal erfares» (s. 8) verkar uforholdsmessig sterke når andre sentrale delar av kyrkjeleg læring og undervisning er uttrykte med «kan og bør».

Møre bispedømmeråd meiner og at rammeplanane i liten grad synleggjer størrelse mangfaldet som finst blant sokna, særleg dei små sokna med få tilsetteressursar som skal betene opp til fleire sokn.

Møre bispedømmeråd meiner og at det er for få nynorske salmar i dei rettleiande listene.

3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner at det er vanskeleg å forstå kva som er meint under beskrivinga av erfaringsmål, og korleis dette kjem til syne i dei ulike rammeplanane. Omgrepet er berre brukt i innleiinga til rammeplanane.

4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

Fritekst:

5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

Ja

Fritekst:

Møre bispedømmeråd ønsker å understreke at ein er svært positivt til at samisk tradisjon, språk og kultur er tydeleg tematisert gjennom planene. Likevel synes det fleire stader i dokumentet å vere stor avstand mellom skildra røynd og faktisk røynd, til dømes når det står at: «Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i konfirmasjonstiden i alle menigheter.» eller at «samiske språk er en sentral del av språkmangfoldet som skal erfares». Slike formuleringar kan verke mot si hensikt, då ei normativ beskriving med stor avstand til faktisk røynd kan verke framandgjerande. I tillegg legg det eit ansvar på lokalkyrkjelyden som ho ikkje har føresetnader for å ta. Dersom desse formuleringane skal realiserast, må det følge fleire konkrete og praksisnære tiltak, samt kompetanseutvikling på eit strukturelt nivå, med føremål om å gi konkrete resultat i dei lokale sokna.

Møre bispedømmeråd foreslår at den lokale kyrkjelyd vert oppmoda til at andre nasjonale minoritetar vert synleggjort i lokal plan der dei er representert i lokalsamfunnet.

6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Nei

Fritekst:

Dei er føremålstenlege, men lite tydeleg skildra gjennom heile dokumentet. Prinsippa for progresjon, slik dei er tenkt, bør inngå og bli gjentekne i kvar enkelt av rammeplanane.

7. Mener høringsinstansen at foresattes og fadderens rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivare tatt?

Ja

Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner at føresette og fadrar si rolle er godt beskrive. Det er mange fadrar som bur andre stader enn barnet. Dette perspektivet meiner Møre bispedømmeråd manglar både i beskriving og i ulike praksisar der fadrar er nemnt.

Forpliktende innhold i rammeplanene

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt. Fritekst:

Møre bispedømmeråd sluttar seg til eit lite forpliktande innhald i rammeplanane med unntak av konfirmasjonstida. Her kunne det med fordel vore formulert eit meir forpliktande innhald, for å sikre ein grunnleggande og landsdekkande kjennskap til tekstar og lære. Til dømes kunne det vore utarbeidd eit mindre utval av tekstar som konfirmantane ikkje berre bør, men skal kjenne til etter konfirmanttida. Konfirmanttida er den tida der tilbodet til deltakarane er likast i heile landet. Det gjer at det kan vere tenleg med tydelegare målformuleringar for denne perioda.

Møre bispedømmeråd vil og understreke at eit lite forpliktande innhald i rammeplanane fordrar både teologisk kompetanse og vurderingsevne hos dei lokalt tilsette. Dette kan utgjere ein sårbarheit, særleg dei stadane der tilsette i kyrkjeleg undervisning i liten eller ingen grad har tilstrekkeleg teologisk kompetanse til å gjere dei nødvendige vurderingane.

Veiledende lister- overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

Fritekst:

Ja, men Møre bispedømmeråd meiner innleiinga til dei rettleiande listene er noko forvirrande. Her bør teksten gjennomarbeidast for å auke presisjonsnivået, slik at han saman med oversikta over kjernetekstar kan hjelpe lesaren med heilskap og samanheng i tekstutvalet for aldersgruppa 0-19 år. Innleiinga kan og med fordel innehalde ei formulering som gjengjev prinsippet om progresjon. Det er og ønskeleg at dei rettleiande listene følger den enkelte rammeplanen, i tillegg til at dei eksisterer som eit eige dokument.

Rammeplan 0-5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år? Fritekst:

Språk og formuleringar må gjennomarbeidast for å auke presisjonsnivået og lesarvenlegheit. Døme: Under «Kristen tro i praksis» listes det først opp at kyrkja kan invitere dem til

- delta i ulike former for bønn

- be felles bønner ved innledning....

- be morgnebønn, bordbønn og kveldsbønn hjemme

Første kulepunkt oppsummerar dei to under, noko som får teksten til å verke lite gjennomarbeidd.

Ei anna upresis formulering er at «dåpens teologi er grunnleggande» der det eigentleg er dåpen som er det grunnleggande.

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning? Fritekst:

Her bør det visast til *overordna del* på ny. Som nemnt under spørsmål 1 bør dette gjerast på nytt i innleiinga til kvar rammeplan.

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

Fritekst:

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

Fritekst:

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømme meiner at det ikkje er realistisk å legge opp til minst tre tilbod i dei minste sokna, til dømes der eit fellesråd har opp til 10 kyrkjestader med berre ein tilsett i kyrkjeleg undervisning.

I dei aller minste sokna er eit mål om minst to forskjellige tilbod meir realistisk, til dømes dåp og 4-års bok

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

Fritekst:

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier? Fritekst:

Møre Bispedømmeråd meiner ein bør prioritere dei liturgiske ledda som ein møter i alle gudstenester; kyrie, gloria og velsigninga i alle rammeplanane. Og dei bibeltekstene som høyrer med til desse. Konkret tyder dette at fortellinga om Bartimeus i Markus 10,46-52, den aronittiske velsigninga i 4.Mos 6,22-26 og Luk 2, 14 bør vere kjernetekstar og for denne aldersgruppa.

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

Fritekst:

Ja, men ein bør her vurdere kva ein legg i omgrepet «invitere». Kyrkja kan ikkje invitere til song og høgtidsfeiring i heimen, men heller oppmode foreldre til dette. Dette er et døme på korleis planen bør reviderast med tanke på lesarvennlegheit.

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»? Fritekst:

Nei

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner at perspektivet med fadrear som bur andre stader i landet bør kome tydelegare frem.

Veiledende lister 0-5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år?

Fritekst:

Nei

21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0-5 år?

Fritekst:

Nei

22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster? Fritekst:

Valet av omgrepet eksempeltekstar er lite presist, då det ikkje skildrar korleis desse listene skal forståast i høve til kjernetekster.

23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer? Fritekst:

Møre bispedøme meiner at det er få nynorsksalmar for denne gruppa, og at det manglar nynorsk dåpssalme. Vi foreslår og å ta inn *781 Kven har skapt alle blomane* og *331 Du lyser din fred over barnet* som dåpssalme.

24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer? Fritekst:

Nei

Rammeplan 6-12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år? Fritekst:

Møre bispedøme meiner språk og formuleringar bør bli gjennomarbeidd for å auke presisjonsnivå og lesarvenlegheit. Eit døme på dårleg språkføring er: «Foresatte, familie og faddere inkluderes i lokale planer». Her bør det heller stå «Foresatte, familie og faddere skal inkluderes i lokale planer». Om ein ikkje ønsker at dette skal vere ein sterk føring, bør ein heller ikkje bruke normative formuleringar som dette.

26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning? Fritekst:

Her bør det visast til *overordna del* på ny. Som nemnt under spørsmål 1 bør dette gjerast på nytt i innleiinga til kvar rammeplan.

27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

Fritekst:

28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

Fritekst:

29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømme meiner ordlyden ikkje synleggjer dei små sokna i Den norske kyrkja med lave barnetal. Dette kan bli gjort gjennom formuleringar som «sokn med lave barnetal oppfordrast til å slå saman fleire tiltak for å ivareta føreseielegheit og bredde i tilbodet». Elles vil vi løfte frem at det er positivt at barne- og ungdomsorganisasjonar er inkludert i teksten her, då dei utgjer viktige samarbeidspartnarar for den lokale kyrkjelyd.

30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

Fritekst:

31. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Ja

Fritekst:

Møre Bispedømmeråd meiner ein bør prioritere dei liturgiske ledda som ein møter i alle gudstenester; kyrie, gloria og velsigninga i alle rammeplanane. Og dei bibeltekstene som høyrer med til desse. Konkret tyder dette at den aronittiske velsigninga i *4.Mos 6,22-26* bør vere kjernetekst og for denne aldersgruppa.

32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Nei

Fritekst:

33. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Nei

Fritekst:

34. Er foresattes og fadderens rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner at perspektivet med fadRAR som bur andre stader i landet bør kome tydlegare frem.

Veiledende lister 6-12 år

35. Bibeltekster: Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6-12 år? Fritekst:

Nei

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6-12 år? Fritekst:

Nei

37. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster? Fritekst:

Valet av omgrepet eksempeltekstar er lite presist, då det ikkje skildrar korleis desse listene skal forståast i høve til kjernetekster.

38. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer? Fritekst:

Møre bispedømme meiner at det er for få nynorsksalmar for denne gruppa. Eit forslag for å balansere dette kan vere å ta inn *331 Du lyser din fred over barnet*. Vi foreslår også at *63 Det lyser i stille grender* erstattar *26 Solbarn, jordbarn*, då salme 63 har ein enklare tekst, er ein song på folkemunnet og har stått seg gjennom tider. *33 Det hev ei rose sprunge* er ein profeti-song, men denne gruppa har ikkje profetiar som tekstar. Det kjem seinare. Vi vil foreslå at denne kjem inn i ei seinare gruppe som har fokus på profetiar. *56 En krybbe var vuggen/ Ei krubbe var vogga* står kanskje betre til tekstar som er tenkt for denne gruppar, den fins og på nynorsk. Vi foreslår vidare at *240 Måne og sol* bør følge alle trinn oppover for å ivareta pinse.

39. Har høringsinstansen innspill på praksisformer? Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner det bør vere større samanheng mellom kjernetekstar og praksisformer. Til dømes bør *Matt 26, 17-25* vere med der nattverd er ei av dei anbefalte praksisformene eller *Salme 8* når undertur i skogen er ein anbefalt praksisform. I tillegg bør oppstandelsen vere eit tema i tillegg til «død, sorg, håp og begravelse» under Allehelgens for å løfte kyrkja sitt bodskap.

Møre bispedømmeråd oppmodar og til å tenke annleis rundt faddersamlingar der fadrar bur andre stader i landet. Til dømes kunne det vore utarbeida digitale ressursar til dette.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

40. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden? Fritekst:

Nei

41. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning? Fritekst:

Her bør det visast til *overordna del* på ny. Som nemnt under spørsmål 1 bør dette gjerast på nytt i innleiinga til kvar rammeplan.

42. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)?

Nei

Fritekst:

43. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

Fritekst:

44. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

Fritekst:

45. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier? Fritekst:

Nei

46. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»? Fritekst:

Nei

47. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»? Fritekst:

Nei

48. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner at perspektivet med faddrar som bur andre stader i landet bør kome tydlegare frem. Vi meiner og at det vert lagt for stor vekt på faddrar og føresette, der andre relasjonar med fordel kunne fått større plass. Slik skildrar ein og mangfaldet i familiesituasjonar i samfunnet vårt.

Veiledende lister bibeltekster- konfirmasjonstiden

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden? Fritekst:

Møre bispedømmeråd sluttar seg til listene, men anbefaler at det blir utarbeidd eit mindre utval av bibeltekstar som konfirmantar skal kjenne til etter konfirmanttida.

50. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden? Fritekst:

Nei

51. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømme meiner ein bør tydeleggjere kva hensikta er med denne inndelinga er. Valet av omgrepet eksempeltekstar er lite presist, då det ikkje skildrar korleis desse listene skal forståast i høve til kjernetekster.

Valet av omgrepet eksempeltekstar er lite presist, då det ikkje skildrar korleis desse listene skal forståast i høve til kjernetekster

52. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer? Fritekst:

Møre bispedømme meiner det er få nynorsksalmar for denne gruppa. Vi føreslår å ta inn *334 Du er mi øy i havet Gud*. Store delar av landet vårt har kystlinje med øyer. Men sjølv i innlandet kan det vere øyer i elvar og innsjøar. Vi føreslår i tillegg *1 Herre Gud ditt dyre navn og ære*, *40 Å kom nå med lovssang*, *104 I et skur ved Betlehem*, *2 Folkefrelser til oss kom* i anledning advent, *419 Med Jesus vil eg fara*, som er ei salme som er mykje brukt ved konfirmasjon og *844 No livnar det i lundar* som er godt egna ved vårkonfirmasjon og som ein salme som sett fokus på skaperverket.

53. Har høringsinstansen innspill på praksisformer? Fritekst:

Nei

Rammeplan for 13-19 år

54. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år? Fritekst:

Nei

55. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning? Fritekst:

Her bør det visast til *overordna del* på ny. Som nemnt under spørsmål 1 bør dette gjerast på nytt i innleiinga til kvar rammeplan.

56. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja

Fritekst:

Møre bispedømmeråd vil løfte frem ungdommers behov for å høyre til eit større fellesskap, særlig i distriktet. Dette kunne med fordel vert knyta nokon refleksjonar rundt. Her har kyrkja eit stort potensialt som landsdekkande folkekyrkje, der det til dømes kunne vore nemnt at kyrkja på mindre stadar oppfordrast til å ha større regionale arrangement for å tilverke denne tilhøyrse.

57. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

Fritekst:

58. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømme meiner at det er viktig at ein oppmodar til å utarbeide tilbod for dei som treng små og stabile grupper. Samstundes erkjenner vi at dette kan vere ressurskrevjande og lite realistisk for små sokn som allereie opplev stort press på dei få ressursane dei har. Det er derfor lite realistisk når det står at det «må finnes tilbod for dem som trenger som og stabile grupper», ein bør heller formulere at ein oppmodar kyrkjelyden til å ha eit slikt tilbod.

59. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

Fritekst:

60. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier? Fritekst:

Nei

61. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»? Fritekst:

Nei

62. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»? Fritekst:

Nei

63. Er foresattes og fadderens rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd meiner at perspektivet med fadrar som bur andre stader i landet bør kome tydelegare frem. Vi meiner og at det blir lagt for stor vekt på

fadrar og føresette, der andre relasjonar med fordel kunne fått større plass. Slik skildrar ein og mangfaldet i familiesituasjonar i samfunnet vårt.

Veiledende lister bibeltekster 13-19 år

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år?

Fritekst:

Nei

65. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13-19 år?

Fritekst:

Nei

66. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømme meiner ein bør tydeleggjere kva hensikta er med denne inndelinga er. Valet av omgrepet eksempeltekstar er lite presist, då det ikkje skildrar korleis desse listene skal forståast i høve til kjernetekster.

67. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer? Fritekst:

Møre bispedømme meiner det er få nynorsksalmar for denne gruppa.

68. Har høringsinstansen innspill på praksisformer? Fritekst:

Møre bispedømme meiner leiartrening og pilegrim og vandringar i naturen er særst gode døme på praksisformer. I tillegg oppmodar vi til å ta inn skriftemål, då vi erfarer at skriftemål fungerer bra også for denne aldersgruppa, ikkje berre for unge vaksne.

Rammeplan for unge vaksne

69. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge vaksne? Fritekst:

Møre bispedømme meiner at gruppa unge vaksne med fordel kunne vore tydelegere identifisert, samt hensikta med to ulike rammeplanar for unge vaksne og vaksne når innhaldet er mykje likt.

70. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning? Fritekst:

Her bør det visast til *overordna del* på ny. Som nemnt under spørsmål 1 bør dette gjerast på nytt i innleiinga til kvar rammeplan.

71. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

Fritekst:

72. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja

Fritekst:

73. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

Fritekst:

74. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»? Fritekst:

Nei

75. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»? Fritekst:

Nei

76. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»? Fritekst:

Møre bispedømmeråd vil trekke frem at det er særers positivt at ein løfter frem skriftemålet her.

Veiledende lister bibeltekster- unge voksne

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst:

Nei

78. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne? Fritekst:

Nei

79. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømme meiner ein bør tydeleggjere kva hensikta er med denne inndelinga er. Valet av omgrepet eksempeltekstar er lite presist, då det ikkje skildrar korleis desse listene skal forståast i høve til kjernetekster.

80. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer? Fritekst:

Møre bispedømme meiner det er få nynorsksalmar for denne gruppa. Vi foreslår *131 Vi synger med Maria til Maria bodskapsdag, 162 Såkorn som dør i jorden*

til påske, 695 *Rop det ut* til Kristi himmelfartsdag og 759 *Fagert er landet* høvesvis til vigsel eller nasjonaldag. Vi foreslår også at 334 *Du er mi øy* vert tatt inn her.

81. Har høringsinstansen innspill på praksisformer? Fritekst:

Nei

Rammeplan for voksne

82. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne? Fritekst:

Nei

83. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning? Fritekst:

Her bør det visast til *overordna del* på ny. Som nemnt under spørsmål 1 bør dette gjerast på nytt i innleiinga til kvar rammeplan.

84. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

Møre bispedømmeråd sluttar seg til eit lite forpliktande innhald i rammeplanane med unntak av konfirmasjonstida. Her kunne det med fordel vore formulert eit meir forpliktande innhald, for å sikre ein grunnleggande og landsdekkande kjennskap til tekstar og lære. Til dømes kunne det vore utarbeidd eit mindre utval av tekstar som konfirmantane ikkje berre bør, men skal kjenne til etter konfirmanttida. Konfirmanttida er den tida der tilbodet til deltakarane er likast i heile landet. Det gjer at det kan vere tenleg med tydelegare målformuleringar for denne perioda.

Møre bispedømmeråd vil og understreke at eit lite forpliktande innhald i rammeplanane fordrar både teologisk kompetanse og vurderingsevne hos dei lokalt tilsette. Dette kan utgjere ein sårbarheit, særleg dei stadane der tilsette i kyrkjeleg undervisning i liten eller ingen grad har tilstrekkeleg teologisk kompetanse til å gjere dei nødvendige vurderingane.

85. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Nei

Fritekst:

Møre bispedømmeråd vil løfte frem at stadig fleire lever i einsleg hushald, og det er estimert at det framover vil vere fleire som går barnlause igjennom livet. Denne gruppa bør komme enda tydelegare fram i rammeplan for voksne. Til

dømes kunne det vere tenleg under punkt 10 i «kristen tro i praksis» å nemne venskap som ein sentral relasjon.

86. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

Fritekst:

87. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

Fritekst:

88. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»? Fritekst:

Nei

89. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»? Fritekst:

Nei

90. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne? Fritekst:

Nei

91. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - voksne

92. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne? Fritekst:

Nei

93. Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?

Nei

Fritekst:

94. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer? Fritekst:

Nei

95. Har høringsinstansen innspill på praksisformer? Fritekst:

Nei

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Maria Vassli Gjære	417	24/02479-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte 2026

Saksorientering

Av ulike grunnar er det i Møre ikkje halde ungdomsting i 2026. Dette har mellom anna bakgrunn i redusert kapasitet på bispedømmekontoret og utfordringar med å rekruttere. Det er difor ikkje valt ungdomsråd som grunnlag for val av delegatar til Ungdommens kyrkjemøte.

Saka har mellom anna vore oppe på prostemøtet, og det har vore konkrete innspel til namn som kan vere aktuelle å sende. Det vert og arbeid med å få sendt tilsette frå same stab som støtte. Målet er at desse kan representere Møre på Ungdommens kyrkjemøte i oktober 2026. Ein håpar og at det kan gje grunnlag for å byggje eit kyrkjeleg ungdomsdemokrati i Møre.

Dette er ei utfordring Møre bispedømmeråd har vore kjent med over tid. Bispedømmerådet har tidlegare gitt stiftsdirektøren fullmakt til å utnemne nye medlemmar til Ungdomsrådet i Møre. Alternativt kan bispedømmerådet i dette møtet fastsette kven som er nytt Ungdomsråd ut frå namn på kandidatar som medlemmer av rådet eller administrasjonen presenterer i møtet. Det blir difor lagt opp til to alternative forslag til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Møre bispedømmeråd vel desse medlemmer til nytt Ungdomsråd i Møre
 - a)
 - b)
 - c)
 - d)

eller
2. Møre bispedømmeråd stadfestar den fullmakta som blei gitt Stiftsdirektøren i sak 39/24 og tar til vitande at fullmakta blir nytta til å utnemne nye medlemmar i ungdomsråd med fungeringsperiode fram til neste ungdomsting er avhalde. Desse vil i år vere Møre bispedømme sine delegatar til Ungdommens kyrkjemøte i oktober 2026.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	012	23/03020-11	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
22/26	Møre bispedømmeråd 2024-2027	08.06.2026

Endring av møteplan - hausten 2026

Saksorientering

Det er behov for å endre møteplanen for hausten 2026. Dette på bakgrunn av at det frå Kyrkjerådet er varsla fleire høyringssaker med frist 1/10. Dette gjelder mellom anna høyringar med forslag til endringar i fleire liturgiar samt reglar i høve til samisk kyrkjeliv.

Møre bispedømmeråd har i sak 35/25 opphavelig vedtatt denne møteplanen hausten 2026

- 21/9 – fjernmøte/digitalt på Teams
- 9/11 – fysisk møte
- 7/12 – fjernmøte/digitalt på Teams med handsaming av budsjett og årsplan

Fjernmøter går ut dersom det ikkje er saker til behandling

Av omsyn til å få til ei god sakshandsaming av høyringssakene har AU drøfta og tilrår at møtet 21/9 blir omgjort frå fjernmøte til fysisk møte. Dette møtet er dessutan aktuelt å legge til Nordre Sunnmøre prosti – Giske/Valderøy.

Om tilråding om endring i møte 21/9 blir følgt, bør bispedømmerådet også ta stilling om og korleis dei to resterande møta denne hausten skal bli gjennomført. Med fysisk møte 21/9 kan møtet 9/11 gå over til eit digitalt møte, men fjernmøtet 7/12 går over til eit fysisk møte. Om ikkje det blir gjort endring vil opphavelig møteplan bli følgt.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vedtar endra møteplan for hausten 2026:

1. Møte 21/9 går frå fjernmøte til fysisk møte
2. Møte 10/11 går frå fysisk møte til fjernmøte (om det er saker til behandling)
3. Møte 7/12 går frå fjernmøte til fysisk møte